

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กิจเยี่ยม - บอดนู่ :
ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตำราญ ชัยชัย

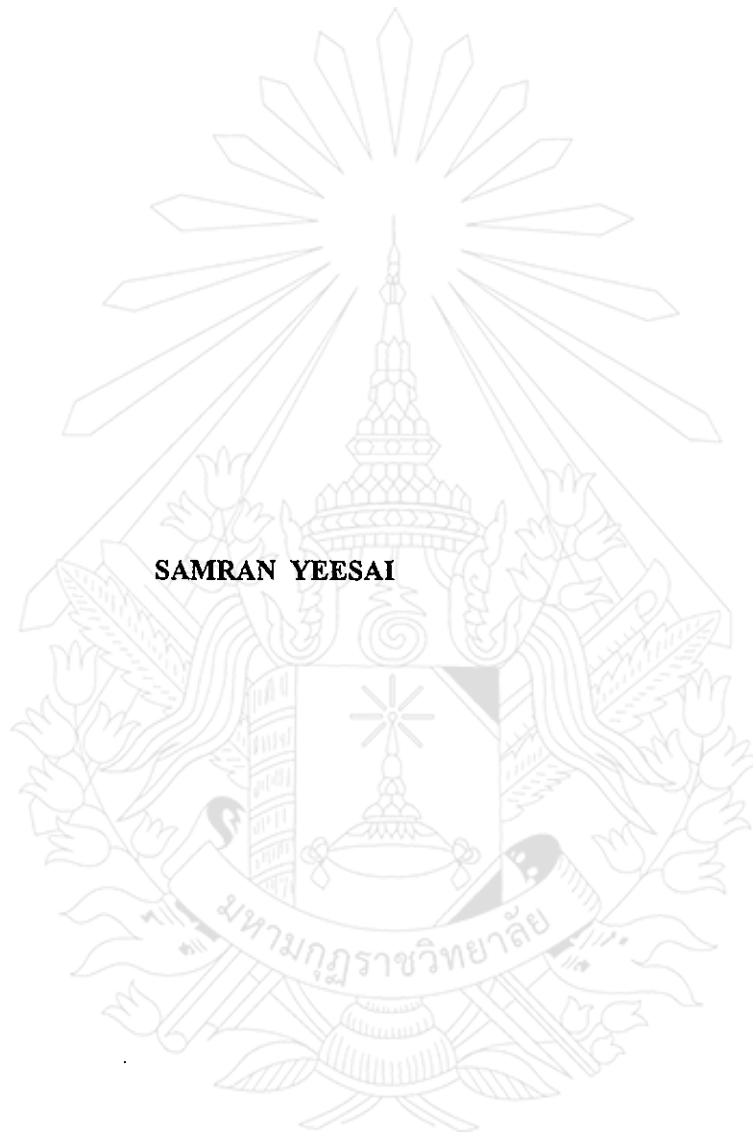
วารสาร ๖๕๓ ฉบับที่ ๔ ของการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตรบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

**PRISONERS' SATISFACTION TOWARDS FULL SUFFICIENT
EATING – NICE SLEEPING PROJECT : A CASE STUDY OF
SONGKHLA PROVINCIAL JAIL**

SAMRAN YEESAI

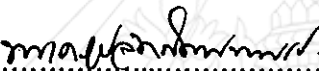
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2552 (2009)**

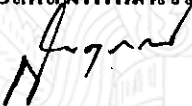
หัวข้อสารนิพนธ์ : ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น : ศึกษา
เฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา : สำราญ ยี่ซ้าย
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

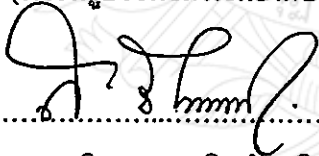

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดลัมพินพัฒนวิริยาจารย์)

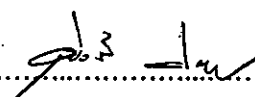
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดลัมพินพัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล(ดร.))

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. สัจศรี ชมภูวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Prisoners' Satisfaction towards Full Sufficient Eating – Nice Sleeping
Project : A Case Study of Songkhla Provincial Jail

Student's Name : Samran Yeesai

Department : Government

Advisor : Dr. Kantaphon Nuthongkaew

Co - Advisor : Phrakhrudhammachakjetiyapibal (Dr.)

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Dean of Graduate School

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Chairman

K. Nuthongkaew
.....
(Dr. Kantaphon Nuthongkaew) Advisor

Phrakhrudhammachakjetiyapibal
.....
(Phrakhrudhammachakjetiyapibal (Dr.)) Co - Advisor

S. Chaimusik
.....
(Asst. Emeritus Prof. Dr.Sukit Chaimusik) Member

Songsri Chomphuwong
.....
(Dr. Songsri Chomphuwong) Member

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา	: สำราญ ยี่ซ่าย
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล (ดร.)
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข โครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F – test และเปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนฐานความผิด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข โครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ปัญหาคือ การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย ห้องสุขามีจำนวนไม่พอเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น และได้เสนอแนวทางแก้ไขคือ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่ม

การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น

Thematic Title : Prisoners' Satisfaction towards Full Sufficient Eating – Nice Sleeping Project : A Case Study of Songkhla Provincial Jail

Student's Name : Mr. Samrarn Yeesai

Department : Government

Advisor : Dr. Kantaphon Nuthongkaew

Co - Advisor : Phrakhrudhammachakjetiyapibal (Dr.)

Academic Year : B.E. 2552 (2009)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent study) were as follows:- 1) to study prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail. 2) to compare the prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail in terms of age, degree of educations, and based of cases as differently. 3) to study the suggestions concerning problems and resolution of full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail, sample size by at the Krejcie and Morgan's table, then got the sample at number of 291 persons. Data collective instrument was questionnaire, both open and close ended. Data analysis by instant computer program, carried out by statistical analysis by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, F-test and Scheffe's method.

The results found that:-

The prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail by including was at moderate level when identified in terms of age, degree of educations, based of cases found that by including was at moderate level. The comparative results of prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail found that in terms of age was different as statistical significance at 0.05, degree of educations was different as statistical significance at 0.001, but based of cases was not different as statistical significance at 0.05

The suggestions concerning problem and resolution of full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail. The problem; not good enough of prisoners patient service,

some of prisoners had no service whenever getting sick, less of toilet for prisoners which are increasing. The resolution: to be add of creation of patients in the jail as cover as possible, the jail staff should take care the patients whenever getting sick, the jail staff should add more toilets for prisoners increasing.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา ที่ได้รับผู้วิจัยเป็นนักศึกษา จึงทำให้มีสารนิพนธ์เล่มนี้ และสารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของ คร. กันตภณ หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งให้คำแนะนำปรึกษาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ได้ช่วยแนะนำและแก้ไขจนกระทั่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ 3 ท่าน คือ อาจารย์บุญส่ง ทองเอียด อาจารย์สุระพรรณ จุลสุวรรณ และนายฉัตรชัย เสรีนนท์ชัย ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่มงานวิจัยประจำบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำในการทำวิจัยเชิงสัมมนา ขอขอบพระคุณพระเทพวินยาภรณ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช ที่ให้คำแนะนำ และชี้แนะข้อบกพร่องเพื่อที่จะได้ปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขสารนิพนธ์จนมีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ขอขอบพระคุณนักวิชาการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าและอ้างอิงเอกสารอันมีค่าของท่าน ดังรายนามที่ปรากฏในงานวิจัยเล่มนี้ไว้เป็นอย่างสูง ขอขอบคุณเพื่อนข้าราชการและผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลาที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาและได้รับความกรุณาทุกอย่าง และขอขอบคุณผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสงขลาที่ได้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณน้องเฉลิมพร แซ่เตียที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณแม่และครอบครัวที่ให้อำลังใจและสนับสนุนด้านการศึกษา

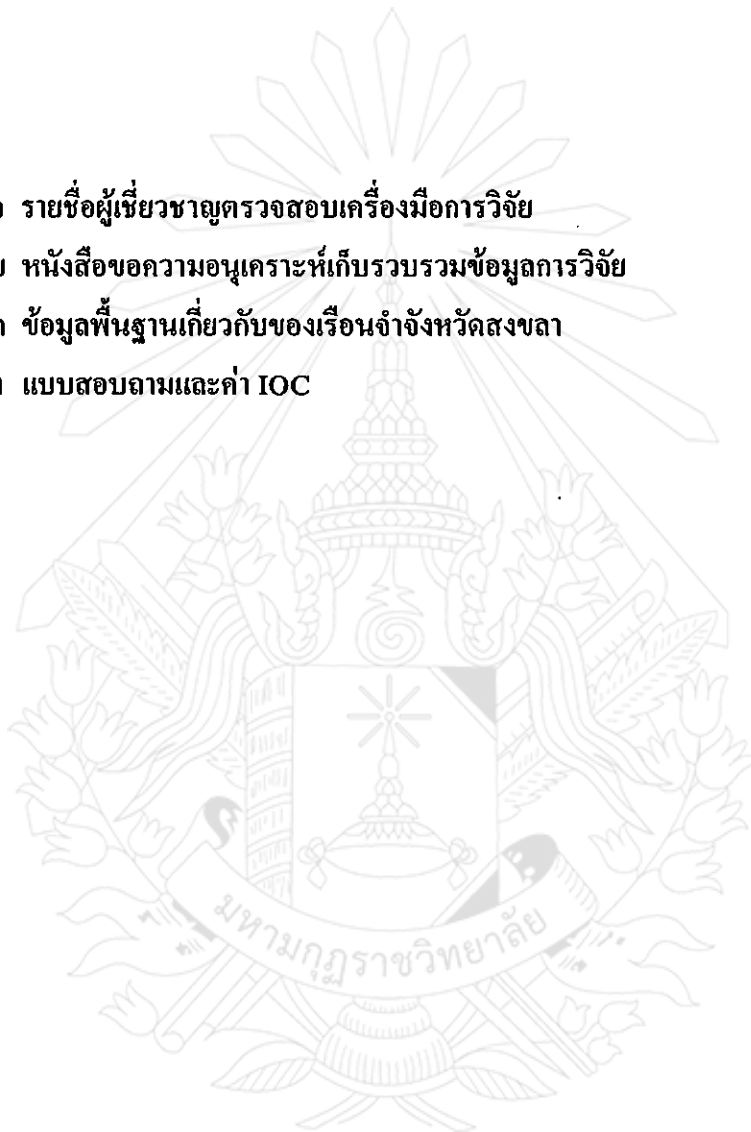
สำราญ ยี่ซ่าย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติกับผู้ต้องขัง	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น	41
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ	46
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	57

		๗
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	59
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
	3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	59
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
	3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	60
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	63
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	67
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา	69
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรอิสระ	74
	ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน	116
	ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา	127
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
	5.1 สรุปผลการวิจัย	131
	5.2 อภิปรายผล	135

	๗
5.3 ข้อเสนอแนะ	140
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	140
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	141
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	145
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	146
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	151
ภาคผนวก ค ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับของเรือนจำจังหวัดสงขลา	153
ภาคผนวก ง แบบสอบถามและค่า IOC	158
ประวัติผู้วิจัย	168

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	67
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	67
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามฐานความผิด	68
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม	69
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุททกรรม	69
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านที่นอน	70
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล	71
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ	72
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ	73
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยรวมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ	74
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านสุททกรรม ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ	75
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านที่นอนของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ	77

ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยรวมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	100
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านสิทธิการของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	102
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านที่นอนของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	105
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการรักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	107
ตารางที่ 4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการฝึกวิชาชีพ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	110
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านนันทนาการ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด	113
ตารางที่ 4.28	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ	116
ตารางที่ 4.29	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมตามอายุ	117
ตารางที่ 4.30	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจด้านสิทธิการของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ	118
ตารางที่ 4.31	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา	119

ตารางที่ 4.32	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมตามระดับการศึกษา	120
ตารางที่ 4.33	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจด้านสุขทรรรมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา	121
ตารางที่ 4.34	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านที่นอน ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา	122
ตารางที่ 4.35	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจด้านการรักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา	123
ตารางที่ 4.36	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจด้านการฝึกวิชาชีพ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา	124
ตารางที่ 4.37	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด	125
ตารางที่ 4.38	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจด้านสุขทรรรม ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด	126
ตารางที่ 4.39	แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา	127
ตารางที่ 4.40	แสดงค่าความถี่แนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา	128

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2.1 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์	8
แผนภูมิที่ 2.2 ทฤษฎี ERG ของ Alderfer	10
แผนภูมิที่ 2.3 กระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง	47
แผนภูมิที่ 2.4 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ที่เกิดขึ้นมาบนโลกทุกชนชาติ ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มที่เรียกว่าสังคม โดยสังคมที่เล็กที่สุดก็คือครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชน เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมเพื่อการดำรงชีพให้อยู่รอด เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น ก็จะกลายเป็นสังคมที่ใหญ่ขึ้น การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นมนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยไม่ให้เกิดการเอาเปรียบ การต่อสู้ แข่งชิงและการกระทำต่าง ๆ ที่จะทำให้สังคมขาดความมีระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นสมาชิกของสังคมจึงต้องร่วมกันกำหนดกฎกติกาขึ้นเพื่อให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามกฎกติกาดังกล่าว ก็คือ กฎหมายนั่นเอง ซึ่งถ้าสมาชิกคนใดในสังคมกระทำผิดกฎหมาย ก็จะได้รับบทลงโทษ จึงเกิดกระบวนการยุติธรรมขึ้นประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาลและกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานอันดับสุดท้ายที่มีอำนาจหน้าที่ ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ นโยบาย กระบวนการ หลักอาชญาวิทยาและหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตลอดถึง ข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขังและปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมฯ ตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย¹

กรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่ในการบริหารงานราชทัณฑ์จึงได้จัดทำโครงการกินอ้อม – นอนอ้อม ซึ่งเป็นโครงการที่มีแต่ชื่อเรียก ที่มองแล้วเป็นชื่อที่สวยงามและไพเราะเพื่อเป็นแนวทางให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ นำไปจัดทำเป็นโครงการและแผนปฏิบัติการในการบริหารงานเรือนจำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้ต้องขังในการจัดการบริการด้านสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง คือ ด้านสุขภาพ ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพและด้านนันทนาการ ภายใต้ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้ตกลงทำไว้กับกระทรวงยุติธรรม และกรมราชทัณฑ์ตามลำดับ โดยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนด

---

¹กรมราชทัณฑ์, พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2539, (กรุงเทพมหานคร : กรมราชทัณฑ์, 2539), หน้า 3.

มาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านข่าวสาร มาตรฐานด้านอาหาร มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานการบริการร้านสงเคราะห์และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการทั่วไป ร่วมกับมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน² คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และรูปแบบทางกายภาพของเรือนจำ / ทัณฑสถาน มาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัย มาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการรักษาระเบียบและการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการให้บริการผู้ต้องขังและมาตรฐานด้านกิจกรรมและการได้รับประโยชน์ของผู้ต้องขัง เพื่อให้สังคมภายนอกตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานราชทัณฑ์ได้ โครงการกนอิม - นอนอุ่นจึงมีความสอดคล้องกับมาตรฐานความโปร่งใสและมาตรฐานเรือนจำที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น

เรือนจำจังหวัดสงขลาเป็นหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่นำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัด โดยที่ได้แบ่งการบริหารงานเรือนจำออกเป็นฝ่าย ต่าง ๆ ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป
2. ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์
3. ฝ่ายฝึกวิชาชีพ
4. ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
5. ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
6. ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง

เรือนจำจังหวัดสงขลาซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในพื้นที่เขตศาลจังหวัดสงขลา ได้จัดทำโครงการกนอิม - นอนอุ่นขึ้น ภายใต้มาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้านและมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน เพื่อใช้ดำเนินการในการปฏิบัติกับผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขัง คือ ด้านอาหาร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษาอบรม ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำ ภายใต้สิทธิคือ มาตรา 28, 29, 32 ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเรือนจำจังหวัดสงขลา มีพื้นที่ภายในที่เป็น เขตควบคุม ประมาณ 25 ไร่และมีผู้ต้องขังอยู่ในความควบคุมดูแลไม่น้อยกว่า 1,200 คน ในขณะที่ความจุสามารถรับได้ จำนวน 1,105 คน การปฏิบัติงานในการกิจดังกล่าวอาจกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องขัง เนื่องจากผู้ต้องขังในจำนวนดังกล่าวส่วนมากเป็น

²กรมราชทัณฑ์, มาตรฐานเรือนจำ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2548), หน้า 3-8.

ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 39 วรรคสอง ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและวรรคสาม ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในการบริหารงานของเรือนจำจังหวัดสงขลา อาจจะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังภายใต้โครงการกินอ้อม – นอนอุ่น ถ้าหากทางเรือนจำจังหวัดสงขลาไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการของโครงการดังกล่าว จะเกิดการเรียกร้องสิทธิและก่อเหตุร้ายขึ้นภายในเรือนจำได้ จนอาจเกิดผลเสียหายแก่ทางราชการได้ และยากต่อการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ปัญหาที่ทางเรือนจำพบ คือ อาหารที่เรือนจำจัดให้ไม่มีความหลากหลายและคุณค่าไม่ครบตามหลัก 5 หมู่ ปัญหาด้านที่นอน ขนาดของห้องนอนไม่เพียงพอกับความจุและอากาศถ่ายเทไม่ดี เนื่องจากมีผู้ต้องขังมากเกินไปเกินความจุของเรือนจำ ด้านการรักษาพยาบาล เมื่อผู้ต้องขังป่วยไม่ได้รับการรักษาทันที ถูกต้องตามหลักการแพทย์เพราะขาดบุคลากรทางการแพทย์ ด้านการนันทนาการ สถานที่ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมและด้านการฝึกวิชาชีพ ก็ไม่สามารถที่จะรับผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกวิชาชีพตามความต้องการได้ เพราะผู้ต้องขังมีจำนวนมากแต่อาคารและโรงฝึกวิชาชีพมีจำกัด จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังว่า มีความพึงพอใจอย่างไรต่อการจัดโครงการกินอ้อม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษาไปเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานของเรือนจำจังหวัดสงขลาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคมภายนอกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่น แตกต่างกัน

1.3.2 ผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นแตกต่างกัน

1.3.3 ผู้ต้องขังที่มีฐานความผิดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้ต้องขังชาย เรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวน 1,200 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ในด้านดังต่อไปนี้

- ด้านสุขกรรม
- ด้านที่นอน
- ด้านการรักษาพยาบาล
- ด้านการฝึกวิชาชีพ
- ด้านนันทนาการ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานที่ตั้งเรือนจำจังหวัดสงขลา เลขที่ 172 ถนนสงขลา - นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัด สงขลา 90000

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อ โครงการกินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข โครงการกินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

1.5.4 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานของโครงการกินอิม – นอนอุ่น ของเรือนจำจังหวัดสงขลา ต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ (ไม่ชอบ) ยินดี เต็มใจหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง ความพึงพอใจโดยที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสงขลาที่มีต่อโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น

โครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น หมายถึง ชื่อโครงการที่กรมราชทัณฑ์ตั้งขึ้นเพื่อจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขัง 5 ด้าน ได้แก่

ด้านสุขทรมม หมายถึง การบริการด้านสถานที่ที่ใช้ในการเตรียมปรุง จัดเก็บอาหารสดอาหารแห้ง รวมทั้งทำความสะอาดภาชนะ อุปกรณ์ในการจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง ซึ่งต้องมีการจัดการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาหารให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

ด้านที่นอน หมายถึง การบริการด้าน เรือนนอนและเครื่องหลับนอน(หมอน ผ้าห่ม ที่รองนอน) สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ที่ผู้ต้องขังใช้ในการพักอาศัยนอนในเวลาที่เรือนจำกำหนด

ด้านการรักษาพยาบาล หมายถึง การบริการด้านการแพทย์และบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขัง โดยครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการบำบัดรักษาและด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง

ด้านการฝึกวิชาชีพ หมายถึง การจัดการอบรมและฝึกวิชาชีพและใช้แรงงานผู้ต้องขัง

ด้านนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมนันทนาการ ที่เรือนจำจัดให้เพื่อความบันเทิงของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดสงขลาตามหมายศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ต้องขังคดีถึงที่สุดหรือนักโทษเด็ดขาด หมายถึง บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ

ผู้ต้องขังคดีอยู่ในระหว่างอุทธรณ์ – ฎีกา หมายถึง บุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายจำคุกซึ่งศาลชั้นต้นได้พิพากษาแล้ว แต่รอคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์และฎีกา

ผู้ต้องขังคดีอยู่ในระหว่างดำเนินคดี หมายถึง บุคคลที่ถูกควบคุมอยู่ในเรือนจำจังหวัดสงขลา รอคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

เรือนจำจังหวัดสงขลา หมายถึง สถานที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขังผู้ต้องขังกับสิ่งที่มีต่อเนื่องกัน และที่ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตไว้โดยชัดเจน เลขที่ 172 ถนน สงขลา – นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ ตั้งแต่ 18–25ปี, ตั้งแต่ 26- 35ปี, ตั้งแต่ 36-40ปี และตั้งแต่ 46ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา หรือ ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป

ฐานความผิด หมายถึง ฐานความผิดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ ชีวิตและร่างกาย, ยาเสพติดให้โทษ, ทรัพย์สิน, เพศ และพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น ของเรือนจำจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานแนวทางการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติกับผู้ต้องขัง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการกินอิม – นอนอุ่น
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจของผู้ต้องขัง

Victor H. Vroom (วิกเตอร์ เฮช วีรูม) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจ คือผลรวมของความพอใจกับความคาดหวังที่คิดไว้ ดังแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

แรงจูงใจ = ความพอใจ + ความคาดหวัง

ซึ่งหมายถึง แรงจูงใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต่อการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ต่อการประเมินผลงานขององค์กร ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตน หรือแรงจูงใจที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรใด จะเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติต่อองค์กรหรือการทำงานขององค์กรนั้นรวมกัน ความคาดหวังที่เขาคาดหวังไว้ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ต่อผลงานขององค์กร และได้รับการตอบสนองทั้งรูปแบบและนามธรรม เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพึงพอใจก็จะสูง แต่ในทางกลับกัน ถ้ามีทัศนคติในเชิงลบต่องาน และการตอบสนองไม่

เป็นไปตามที่คาดหมายแรงจูงใจจะมีความรู้สึกพึงพอใจก็ต่ำไปด้วย'

Abraham H. Maslow (อับบราฮัม เฮช มาสโลว์) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้ให้ความสนใจศึกษาความต้องการของมนุษย์ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมไว้ว่า มนุษย์จะมีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุดตราบใดยังมีชีวิตอยู่ และความต้องการของคนจะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ โดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้ไปสู่ความต้องการอื่นต่อไป

Abraham H. Maslow (อับบราฮัม เฮช มาสโลว์) ได้ลำดับความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูง 5 ชั้น ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

'ดิน ปรัชญพฤษดิ์, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 7, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533), หน้า 431.

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางกาย เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุอันตราย และความปลอดภัยหรือความมั่นคงทางจิตใจ เช่น ความมั่นคงในอาชีพและชีวิต

3. ความต้องการด้านสังคม (Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม ความถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความนับถือตนเอง ความเป็นอิสระ เป็นเสรีภาพและการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

4. ความต้องการที่จะได้รับความยกย่องในสังคม (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม ความถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความนับถือตนเอง ความเป็นอิสระเป็นเสรีภาพและการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self – Actualization Needs) เป็นลำดับขั้นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ที่คนส่วนมากนี้ก็อยากจะเป็นอยากจะได้ แต่ยังไม่สามารถแสวงหาได้

ลำดับขั้นความต้องการของ Abraham H. Maslow (อับราฮัม เฮช มาสโลว์) จะมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการประเมินผลงานขององค์กรที่มีผลกระทบต่อตอบสนองความต้องการของบุคคล²

มาสโลว์ (Maslow) ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความต้องการของคน ที่มีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมา จะประกอบไปด้วย 2 หลักการ คือ

1. หลักการแห่งความขาดตกบกพร่อง (The Deficit Principle) ความขาดตกบกพร่องในชีวิตประจำวันของคนที่ได้รับอยู่เสมอ จะทำให้ความต้องการที่เป็นความพอใจของคนไม่เป็นตัวจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในด้านอื่น ๆ อีกต่อไป คนเหล่านี้ กลับจะเกิดความพอใจในสภาพที่ตนเป็นอยู่ยอมรับและพอใจความขาดแคลนต่าง ๆ ในชีวิต โดยถือเป็นเรื่องธรรมดา

2. หลักการแห่งความเจริญก้าวหน้า (The Progression Principle) กล่าวคือ ลำดับขั้นความต้องการทั้ง 5 ระดับ จะเป็นไปตามลำดับที่กำหนดไว้จากระดับต่ำไประดับสูงกว่า และความต้องการของคนในแต่ละระดับจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อความต้องการของระดับที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองจนเกิดความพอใจแล้ว จะเห็นได้ว่า ความต้องการที่ไม่ได้รับในสิ่งที่ต้องการจะทำให้เกิดความรู้สึกปลงตกในสภาพที่ตนเป็นอยู่ ตัวอย่างเช่น เมื่อคนได้รับตอบสนองความต้องการอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว อย่างสมบูรณ์ ก็อยากจะได้รับตอบสนองความต้องการอีกในระดับสูงกว่า แต่มีข้อจำกัดที่

²อรุณ รักธรรม, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ หน้าที่ 1, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533), หน้า 53 - 55.

เป็นอุปสรรคไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ หรือไม่สำเร็จตามความต้องการ สิ่งนี้จะทำให้คนเราหยุดการแสวงหา ท้อถอยและยอมรับสภาพไม่มีการคืบร่นอีกต่อไปในทิศทางตรงกันข้าม ถ้าคนต้องการในระดับต่ำกว่าในแต่ละระดับได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่คนก็จะเกิดความ ต้องการในขั้นต่อไป จนกระทั่งบรรลุถึงความต้องการระดับสูงสุด คือ การได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self - Actualization)³

Alderfer (อัลเดอร์เฟอร์) นักวิชาการชาวอเมริกา ซึ่งสอนอยู่ที่มหาวิทยาลัย Yale ได้มีความเห็นเช่นเดียวกับ Maslow (มาสโลว์) ที่จัดความต้องการเป็นลำดับขั้น แต่เขากลับเสนอว่าความต้องการมีอยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่

1) การดำรงอยู่ (Existence) หรือ E

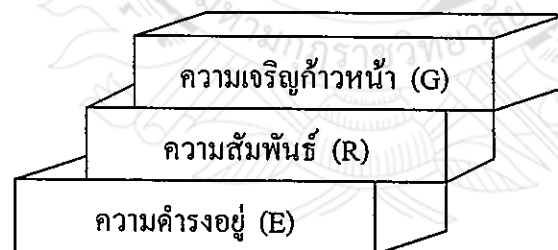
เป็นความต้องการในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งจะได้รับการตอบสนองจากปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำ อากาศ โดยบุคคลจะได้รับการตอบสนองในการดำรงอยู่จากเงินเดือนและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2) ความสัมพันธ์ (Relatedness) หรือ R

เป็นความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลจะได้รับการตอบสนองจากการยอมรับทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคมและกลุ่มเพื่อน

3) ความเจริญก้าวหน้า (Growth) หรือ G

เป็นความต้องการที่จะก้าวไปข้างหน้า เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น โดยการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ได้รับการกล่าวถึงและการให้รางวัลจากสังคม หรือการเข้าใจชีวิตมากขึ้น

แผนภูมิที่ 2.2 ทฤษฎี ERG ของ Alderfer

³ คีสิน กุศลานุกาพ, นักคิด แนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการ, ย่างใน สุจิตรา แก้วไกร, “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำกลางยะลา”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2547, หน้า 8.

เราจะเห็นได้ว่า ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่จะมีความคล้ายคลึงกับความต้องการทางกายภาพและความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความสัมพันธ์จะคล้ายคลึงกับความต้องการการมีส่วนร่วมในสังคม ขณะที่ความต้องการความเจริญก้าวหน้าจะเทียบเคียงกับความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความต้องการความสำเร็จสูงสุด อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ความคิดของ Alderfer (อัลเดอร์เฟอร์) และ Maslow (มาสโลว์) จะมีความแตกต่างกันที่การตอบสนองความต้องการและความก้าวหน้าไปยังลำดับขั้นถัดไป โดย Maslow (มาสโลว์) จะให้ความสำคัญกับความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง และเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามกระบวนการความพอใจความก้าวหน้า โดยบุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เมื่อความต้องการในระดับต้นของเขาได้รับการตอบสนอง ในขณะที่ Alderfer (อัลเดอร์เฟอร์) ยอมรับแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการความคับข้องใจ – การถดถอย (Frustration - regress) ที่บุคคลอาจจะกลับมาให้ความสำคัญกับความต้องการในระดับพื้นฐาน ถ้าเขาเกิดความผิดหวังในความต้องการระดับสูง⁴

สรุปได้ว่า ความต้องการที่ทำให้เกิดความพึงพอใจนั้นเกิดจากแรงจูงใจที่เป็นผลรวมของความต้องการและความคาดหวังที่จะให้เป็นและได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจ ซึ่งความต้องการของมนุษย์โดยธรรมชาติแล้วก็คือ ความต้องการทางร่างกายเพื่อให้การดำรงอยู่ของชีวิตดำเนินอยู่ได้คือ ความต้องการทางด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ความต้องการทางเพศ ความต้องการความปลอดภัย ฯลฯ เมื่อความต้องการในส่วนในร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางด้านจิตใจก็ต้องได้รับการตอบสนองด้วย จึงจะทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด แต่ความพึงพอใจทางด้านจิตใจจะเกิดขึ้นได้นั้นก็โดยการได้รับการยอมรับจากสังคมและความมีชื่อเสียงสูงสุดที่คาดหวังไว้ จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อได้รับการตอบสนองทางกายและจิตใจ

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

คำว่า “พึงพอใจ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง รัก ชอบใจ ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งเป็นสภาวะทางอารมณ์ความรู้สึกทางอารมณ์ของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวัง

⁴มัลลิกา ดันสอน, พฤติกรรมองค์การ, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กเซลเปอร์เน็ท จำกัด, 2544), หน้า 35-37.

⁵ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546), หน้า 793.

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย “ความพึงพอใจ” ที่แตกต่างกันมากหลายมิติ ดังต่อไปนี้

นริศรา บุญชิต ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจในการบริการเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการซึ่งนับว่าความพึงพอใจทั้งสองลักษณะ มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริการและดำเนินงานบริการให้ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริการ⁶

Mullins (มัลลินส์) ได้กล่าวว่า “ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านเป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึที่ดีของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในความต้องการหรือความคาดหวัง”⁷

Benjamin Wolman (เบนจามิน วูแมน) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า การมีความสุข ความสบายใจที่ได้เห็น ได้ร่วมกิจกรรม⁸

Phillip Applewhite (ฟิลิป แอปเปิลไวท์) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ หมายถึงความสุข ความสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ ได้เห็นในกิจกรรมนั้น ๆ⁹

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าเป็นความชอบใจ พอใจต่อสิ่งนั้น หรือกิจกรรมนั้น ๆ¹⁰

---

⁶นริศรา บุญชิต, “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2551, หน้า 11.

⁷Laurie J. Mullins, *Management and Organizational Behavior*, (London : Pitman Company, 1985), p. 280.

⁸วิเชียร ต้วงพริ้ม, “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลหัวไทร”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 7.

⁹เรื่องเดียวกัน.

¹⁰เรื่องเดียวกัน.

ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกด้านบวกของผู้รับบริการต่อประสบการณ์ที่เขาได้รับจากสถานบริการแห่งนั้น เป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งสามารถลดความเครียดด้านร่างกายและจิตใจได้¹¹

โสภิญาดา อุ่นตา ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า คือ ระดับความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพึงพอใจที่จะเกิดขึ้น เพื่อได้รับการตอบสนองทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล¹²

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ(ไม่ชอบ) ยินดี เต็มใจหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง ความพึงพอใจโดยที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

2.1.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

Jonathan D. Barsky (โจนาธาน ดี บาร์สกาย) ได้กล่าวว่า “ความพึงพอใจของผู้รับบริการคือ ยุทธศาสตร์เดียวทางธุรกิจที่ดีที่สุด”¹³

Aday & Andersen. (อเดย์ แอนด์ แอนเดอร์สัน) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจที่เกิดจากพื้นฐาน 6 ประเภท คือ

1. ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากบริการ (Convenience) ซึ่งแยกออกเป็น
  - 1.1 การใช้เวลารอคอยในสถานบริการ (Office Waiting Time)
  - 1.2 การได้รับการรักษาดูแลเมื่อมีความต้องการ (Availability or Care When Need)
  - 1.3 ความสะดวกสบายที่ได้รับในสถานที่บริการ (Base of Getting to Care)

¹¹ประสิทธิ์ อารินทร์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2548, หน้า 12.

¹²โสภิญาดา อุ่นตา, “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลกุศุมพัฒนา อำเภอกุศุม จังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 9.

¹³ Jonathan D. Barsky, *World-Class Customer Satisfaction*, (New York : The Book Press Inc, 1985), p. 21.

2. ความพึงพอใจต่อการประสานงานการบริการ (Co-ordination)

2.1 การได้รับบริการทุกประเภทในสถานที่หนึ่ง (Getting All Needs Met at One Place) คือ ผู้ป่วยสามารถรับบริการได้ทุกประเภทตามความต้องการของผู้ป่วย

2.2 แพทย์ให้ความสนใจสุขภาพทั้งหมดของผู้ป่วย อันได้แก่ ด้านร่างกายและจิตใจ (Concern of Doctors for Overall Health)

2.3 แพทย์ได้มีการติดตามผลการรักษา (Follow up Care)

3. ความพึงพอใจต่ออหยาศัยความสนใจของผู้ให้บริการ (Courtesy) ได้แก่ การแสดงอหยาศัยท่าทางที่ดี เป็นกันเองของผู้ให้บริการ และแสดงความสนใจห่วงใยต่อผู้ป่วย

4. ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจากบริการ (Medical Information) แยกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุความเจ็บป่วย (Information About What Was Wrong)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้การรักษาแก่ผู้ป่วย (Information about Treatment) เช่น การปฏิบัติตนของผู้ป่วย การใช้จ่าย เป็นต้น

5. ความพึงพอใจต่อคุณภาพของบริการ (Quality of Care) ได้แก่ คุณภาพของการดูแลทั้งหมดที่ผู้ป่วยได้รับในทัศนะของผู้ป่วยที่มีต่อการบริการของโรงพยาบาล

6. ความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ป่วยจ่ายไปกับการรักษาความเจ็บป่วย (Out-of-Pocket Cost) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ป่วยจ่ายไปกับการรักษาความเจ็บป่วย¹⁴

สรุปได้ว่า การบริการของผู้ให้บริการทุกด้านต้องดีจึงจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง

สิทธิ (Right) คือ อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น ส่วนรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้หลายประการ อาทิ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหะสถานซึ่งการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้นี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญและเสรีภาพนั้นมิได้ อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวนี้ต้องมีผลบังคับใช้เป็น

¹⁴ L. A. Aday, & Andersen R, Development of Induce of Access to Medical Care, (Michigan Ann Arbor : Health Administration Press. 1975), pp. 4-11, 52-80.

การทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแต่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง¹⁵

ฉะนั้นสิทธิของผู้ต้องขังเป็นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่แสดงให้เห็นว่ารัฐต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดังนี้

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีจำนวน 12 มาตรา¹⁶ ดังนี้

มาตรา 4 สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์ของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 4, 26 อธิบายได้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ เกียรติยศชื่อเสียงที่คนอื่นยกย่องนับถือเลื่อมใส เกียรติศักดิ์ที่ดั่งาม สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมที่คนเราพึงมีพึงได้ โดยกฎหมายรับรองในการกระทำว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง สิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมาย การใช้อำนาจรัฐโดยองค์กรของรัฐ ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังต้องคำนึงถึงสิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์ของเขาด้วย

มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา 29 การกำจัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน การทารุณ หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

¹⁵รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, มาตรา 29.

¹⁶ธีรเดช นรัตถรักษา, ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกรสซิฟ จำกัด, 2551), หน้า 5 - 16.

มาตรา 28, 29, 32 อธิบายได้ว่า การลงโทษต่อผู้ต้องขังต้องปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด ต้องให้โอกาสเขาชี้แจงข้อแก้ตัวก่อน การลงโทษสามารถทำการตรวจสอบได้จากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก การลงโทษด้วยวิธีโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาถือว่าไม่ผิด เช่น โทษจำคุก โทษประหารชีวิต เป็นต้น

มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 36 อธิบายได้ว่า สิทธิผู้ต้องขังในมาตรานี้ หมายถึง สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม การติดต่อสื่อสารกับญาติหรือบุคคลภายนอก และสิทธิการได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย แต่จะถูกจำกัดสิทธิมากกว่าบุคคลทั่วไปเพราะผู้ต้องขังถูกจำกัดสิทธิในการติดต่อสื่อสารในสังคม และได้เฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎหมายราชทัณฑ์และบทบัญญัติมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เท่านั้น

มาตรา 37 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 41 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

มาตรา 51 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสม โดยไม่เสียค่าเล่าเรียนและทันต่อเหตุการณ์

มาตรา 37, 41, 49, 50 ได้อธิบายว่า สิทธิผู้ต้องขังในการนับถือศาสนา ความเชื่อถือของตน โดยที่ไม่ขัดกับหน้าที่พลเมือง และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

สิทธิในทรัพย์สินของผู้ต้องขังต้องได้รับการดูแลและคุ้มครองเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ส่วนสิทธิในการศึกษาและการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังเป็นสิทธิที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

มาตรา 56 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 56 อธิบายได้ว่า สิทธิของผู้ต้องขังในมาตรานี้ คือ ผู้ต้องขังต้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เกี่ยวกับเรื่องสิทธิประโยชน์ในระหว่างถูกคุมขัง หรือ ต้องโทษ

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว

มาตรา 59 อธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิในการร้องทุกข์ ยื่นเรื่องราวและถวายฎีกา และจะได้รับทราบคำชี้แจงตอบคำร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกา ภายในเวลาที่กำหนดและรวดเร็ว

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479¹⁷

มาตรา 8 เจ้าพนักงานเรือนจำจะไม่รับบุคคลใด ๆ ไว้เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ เว้นแต่จะได้รับหมายอาญา หรือเอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

หมายความว่า การจะเอาใครก็ตามมาขังไว้ในเรือนจำ จะต้องมีการออกคำสั่งที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานเรือนจำขังบุคคลนั้น ๆ ไว้ได้ มิฉะนั้นการขังนั้นจะเป็นการกระทำผิดกฎหมายฐานทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ เจ้าพนักงานเรือนจำอาจถูกดำเนินคดีอาญาได้

มาตรา 10 ให้แพทย์ตรวจอนามัยของผู้ที่ถูกรับตัวเข้าไว้ใหม่

อนึ่ง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจและบันทึกข้อความเกี่ยวแก่ลักษณะแห่งความผิดที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดรูปพรรณ ความแข็งแรงแห่งร่างกาย และความสามารถทางสติปัญญาเกี่ยวกับข้อความอื่น ๆ ตามข้อบังคับที่อธิบดีวางไว้

หมายความว่า มาตรานี้ได้วางแนวทางเพื่อปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเข้าใหม่โดยเฉพาะรายที่เจ็บป่วยที่สงสัยว่าเป็นโรคติดต่อติดตัวเข้ามาในเรือนจำ แสดงให้เห็นถึงความคิดที่รอบคอบและก้าวหน้า เพื่อป้องกันโรคแพร่ในหมู่ผู้ต้องขัง และการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังและบุคคลทั่วไปในเวลาเดียวกัน

¹⁷โสภณ ชิตินธรรมพุกฤษ, รวบรวมกฎหมายในหน้าที่กรมราชทัณฑ์, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2549), หน้า 5 – 19.

มาตรา 22 นักโทษเค็ดขาด ต้องทำงานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา 23 คนต้องขังและคนฝาก ต้องทำงานแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับความสะอาดหรืออนามัยของตนหรือการสุขาภิบาลในสวนใดส่วนหนึ่งแห่งเรือนจำ คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาต้องทำงานเพื่อยังการบำรุงรักษาเรือนจำให้ดียิ่งขึ้น ผู้ต้องขังคนใดสมัครเข้าทำงานอย่างอื่นก็อาจขออนุญาตให้ทำได้

มาตรา 27 อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง

มาตรา 28 บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษา เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สมุดหนังสือนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนเองมาใช้ก็ได้เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว

มาตรา 29 ให้ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย หรือเป็นหญิงมีครรภ์ ได้รับการรักษาพยาบาลตามสมควร

มาตรา 33 ให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อจากบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทนายความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ภายได้ข้อบังคับที่อธิบดีวางไว้

การเยี่ยมเยียน และติดต่อกับผู้ต้องขังประกอบไปด้วย การเยี่ยมโดยทั่วไป การติดต่อระหว่างผู้ต้องขังกับทนายความ การเข้าไปดูกิจการของเรือนจำและทัณฑสถาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่สถานทูตหรือกงสุลเข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง ซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ฉบับที่ 1 เรื่องการเยี่ยมและการติดต่อกับบุคคลภายนอกต่อผู้ต้องขัง

สรุปได้ว่า สิทธิของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นการรับรองเป็นนัยว่ารัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามสิทธิ โดยรัฐมีหน้าที่ 2 อย่างคือ หน้าที่กระทำการและหน้าที่งดเว้นกระทำการ โดยที่สิทธิของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ 1. สิทธิของผู้ต้องขังที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย เป็นต้น 2. สิทธิผู้ต้องขังที่ถูกจำกัดมากกว่าบุคคลทั่วไป เช่น สิทธิในการติดต่อสื่อสาร 3. สิทธิของผู้ต้องขังที่ถูกตัดไม่ให้มี เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เช่น สิทธิในการเดินทางและสิทธิทางการเมือง ซึ่งสิทธิที่ถูกจำกัดและถูกตัดไม่ให้มีนั้น เป็นผลโดยและสืบเนื่องจากการลงโทษ การใช้กฎหมายและพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติกับผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules For The Treatment of Prisoners and Related - Recommendations) ถือเป็นข้อกำหนดที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ประเทศสมาชิกยึดถือปฏิบัติต่อนักโทษหรือผู้ต้องขัง ได้มีมติรับรองให้ใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2498 มีชื่อข้อกำหนดหรือ

สนธิสัญญาที่บรรดาประเทศสมาชิกจะต้องผูกพันหรือหากไม่ปฏิบัติตามแล้วจะมีบทลงโทษ เพราะหลักมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นสิ่งที่ได้พยายามกำหนดขึ้นโดยยึดถือในทางปฏิบัติอันยอมรับทั่วไปว่าดี ในการนำมาปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อความสะดวกในการบริหารงานเรือนจำ ซึ่งอาศัยแนวความคิดที่สอดคล้องต้องกัน ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ และหลักสำคัญของระบบการราชทัณฑ์ที่นิยมใช้ปฏิบัติปัจจุบันเป็นหลัก แม้ว่าประเทศสมาชิกจะไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำก็จะไม่ถูกลงโทษแต่ประการใด แต่อาจถูกประณามหรือได้รับการต่อต้านจากประเทศสมาชิกอื่นว่าถ้าสมัชชาไม่สอดคล้องกับสากล โดยที่การบริหารงานเรือนจำนั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษและป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม การอบรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีสามารถปรับตัวเข้ากับข้อกำหนด เงื่อนไขระเบียบของสังคม ซึ่งการอบรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังนั้นถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังจึงควรที่จะต้องคำนึงถึงสิทธิในขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขังเหล่านั้น ในฐานะที่เขายังเป็นมนุษย์เพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังตกอยู่ในสถานะที่ถูกกีดกัน อันจะเป็นการทำลายศักยภาพของผู้ต้องขังในการที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งจะเกิดผลร้ายต่อการกลับสู่สังคมของผู้ต้องขังและต่อปัญหาให้สังคมตามมา ดังนั้นการบริหารงานของราชทัณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักโทษหรือผู้ต้องขัง ก็ควรที่จะได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำๆ มีจำนวน 95 ข้อ ดังนี้¹⁸

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ที่องค์การสหประชาชาติได้ออกมาพร้อม ๆ กับข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกและอบรมเจ้าพนักงานเรือนจำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรือนจำเปิดและทัณฑสถาน แต่สำหรับสิ่งที่เป็นข้อกำหนดมาตรฐานซึ่งประเทศสมาชิกจะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ มีอยู่ทั้งสิ้น 95 ข้อ โดยแยกเป็น

ข้อสังเกตเบื้องต้น ประกอบด้วยข้อกำหนดที่ 1 – 5

ส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป ประกอบด้วยข้อกำหนดที่ 6 – 55

ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดที่ใช้กับผู้ต้องขังประเภทพิเศษ ประกอบด้วยข้อกำหนดที่ 56 – 95 ซึ่งแยกเป็น 5 หัวข้อ คือ

- ก. ผู้ต้องขังที่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก
- ข. ผู้ต้องขังวิกลจริตและจิตไม่ปกติ
- ค. ผู้ต้องขังระหว่างสอบสวนและรอการพิจารณา

¹⁸ กรมราชทัณฑ์, ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2540), หน้า 1 - 19.

ง. ผู้ต้องขังคดีแพ่ง

จ. บุคคลที่ถูกจับกุมหรือคุมขังโดยไม่ผ่านกระบวนการพิพากษาคดีของศาล

ข้อสังเกตเบื้องต้นประกอบด้วยข้อกำหนดที่ 1 – 5

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 1 หลักเกณฑ์ที่จะกล่าวต่อไปนี้มีได้มุ่งหมายที่จะกำหนดรายละเอียดของรูปแบบระบบขององค์กรที่ทำหน้าที่ด้านงานราชทัณฑ์ หากแต่มุ่งหมายเพียงจะแสวงหาพื้นฐานที่จะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปของแนวคิดเบื้องต้นและองค์ประกอบที่สำคัญของระบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับปัจจุบันนี้ เพื่อที่จะจัดวางหลักการและวิธีปฏิบัติที่ดีในการดูแลนักโทษและการบริหารจัดการทั่วไปของหน่วยงานราชทัณฑ์

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 2 ในแง่มุมอย่างกว้างตามเงื่อนไขทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ และสภาพเชิงภูมิศาสตร์ของโลก ข้อมเป็นที่ยอมรับกันว่าหลักเกณฑ์ทุกข้อในกฎฉบับนี้ไม่สามารถที่จะใช้ได้ตลอดทุกเวลาและทุกสถานที่แต่อย่างไรก็ตามก็คงจะเกื้อหนุนความพยายามอย่างมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในการที่จะนำเอาหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่องค์การสหประชาชาติได้เห็นชอบนี้ไปใช้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 3 ในทางกลับกัน หลักเกณฑ์ต่าง ๆ จะต้องมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง การออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในกฎฉบับนี้ไม่ได้ประสงค์ให้ตัดทอนการศึกษาหรือการปฏิบัติทั้งหลายที่ชอบด้วยหลักการและแสวงหาจุดมุ่งหมายกลับไปที่ยึดเนื่องจากหลักเกณฑ์ทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่หน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าว

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 4

(1) ในภาคที่หนึ่งของกฎฉบับนี้จะครอบคลุมถึงการจัดการทั่วไปของหน่วยงานราชทัณฑ์ซึ่งใช้กับนักโทษทุกประเภท ผู้ที่ถูกจำคุกไม่ว่าในคดีอาญาหรือคดีแพ่ง ยังไม่มีคำพิพากษาหรือมีคำพิพากษาแล้ว รวมทั้งนักโทษประเภทที่ต้องมีมาตรการคุ้มกันความปลอดภัยตามคำสั่งศาล

(2) ส่วนภาคที่สองของกฎฉบับนี้จะใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษในแต่ละประเภท อย่างไรก็ตามก็ดีหลักเกณฑ์ในข้อ ก)ให้นำไปใช้กับนักโทษหรือผู้ถูกคุมขังประเภทที่จะกล่าวในข้อ ข) ค) ง) ด้วยเท่าที่เป็นประโยชน์ต่อนักโทษหรือผู้ถูกคุมขังประเภทนั้น ๆ และไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับนักโทษหรือผู้ถูกคุมขังประเภทนั้นๆ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 5

(1) หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในกฎฉบับนี้ไม่ใช้กับการบริหารสถานที่คุมขังสำหรับเยาวชน เช่น สถานพินิจหรือโรงเรียนคดีนิสยสำหรับเยาวชน เว้นแต่หลักเกณฑ์ต่าง ๆ โดยทั่วไปในภาคที่หนึ่ง

(2) ประเภทของเยาวชนดังกล่าวควรรวมถึงเยาวชนผู้ที่เข้าไปอยู่ในการพิจารณาของศาลเยาวชน ดังนั้น จึงไม่ควรที่จะใช้โทษจำคุกกับเยาวชนดังกล่าว

ส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป ประกอบด้วยข้อกำหนดที่ 6 – 55

หลักการเบื้องต้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 6

(1) กฎมาตรฐานทุกข้อจะต้องใช้อย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมือง หรือความคิดเห็นทางอื่น กำเนิดทางชาติหรือสังคม สถานะทางทรัพย์สิน กำเนิดหรืออื่นใด เป็นเรื่องที่ต้องห้ามทั้งสิ้น

(2) อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความเคารพต่อความเชื่อทางศาสนาของนักโทษ

การลงทะเบียน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 7

(1) เรือนจำทุกแห่งควรจัดให้มีสมุดทะเบียนบันทึกข้อมูลรายละเอียดของนักโทษแต่ละคนเกี่ยวกับ

- (ก) ลักษณะเฉพาะของนักโทษรายนั้น ๆ
- (ข) เหตุที่ต้องโทษและศาลพิพากษา
- (ค) วันเวลาที่รับเข้าเรือนจำและกำหนดการปล่อยตัว

(2) เรือนจำจะรับตัวบุคคลใดเข้าจำคุกมิได้หากยังไม่มีการลงบันทึกข้อมูลรายละเอียดของคำสั่งจำคุกที่ถูกต้องเท่านั้น

การจำแนกประเภทนักโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 8 นักโทษต่างประเภทพึงถูกจำคุกแยกจากกันโดยคำนึงถึงเพศ อายุ ประวัติการกระทำผิด ความผิด เหตุผลในการต้องโทษและความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น

(ก) นักโทษชายและหญิงต้องแยกจำคุกต่างเรือนจำกันหากเป็นไปได้ แต่หากเรือนจำใดรับทั้งนักโทษชายและหญิงจะต้องแยกแดนจำคุกสำหรับชายและหญิงออกจากกันโดยเด็ดขาด

(ข) ผู้ที่ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดีจะต้องถูกแยกคุมขังต่างหากหากไม่ไปปะปนกับนักโทษเด็ดขาดที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแล้วนั้น

(ค) นักโทษที่ต้องโทษจำคุกหากเหตุทางคดีแพ่งจะต้องแยกจำคุกต่างหากหากไม่ไปปะปนกับนักโทษที่ต้องคำพิพากษาจำคุกอันเนื่องมาจากได้กระทำความผิดทางอาญา

(ง) นักโทษที่เป็นเยาวชนจะต้องแยกออกจากนักโทษที่เป็นผู้ใหญ่

สถานที่พักอาศัยนักโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 9

(1) เรือนจำใดใช้ระบบแยกขังเดี่ยวพึงให้ผู้ต้องขังแต่ละคนนอนในห้องขังหรือห้องนอนเดี่ยวเฉพาะเวลากลางคืน ในกรณีจำเป็นจะต้องนอนรวมกัน ไม่อาจปฏิบัติตามหลักนี้ได้เป็นต้นว่าผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้นชั่วคราวก็ไม่พึงจัดห้องหนึ่งให้นอน 2 คน (ควรเป็น 3 คนต่อห้อง)

(2) เรือนจำใดใช้ระบบห้องขังรวม ผู้ต้องขังที่ให้นอนรวมห้องเดียวกัน พึงได้รับการคัดเลือกด้วยความระมัดระวังและเหมาะสมที่จะอยู่ร่วมกันด้วยดีจะต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลสังเกตการณ์ในเวลากลางคืนเป็นประจำด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 10 อาคารที่คุมขังทุกแห่ง โดยเฉพาะห้องนอน จะต้องจัดให้ถูกหลักอนามัยตามสภาพดินฟ้าอากาศ ข้อสำคัญ จะต้องมียาอากาศหายใจเพียงพอ พื้นห้องกว้างพอสมควร มีแสงสว่าง ความอบอุ่น และการระบายอากาศ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 11 ทุกแห่งที่ใช้เป็นที่อยู่และที่ทำงานของผู้ต้องขัง ควรมีลักษณะดังนี้

ก. หน้าต่างให้แสงแดดส่องสว่างพอที่จะอ่านหนังสือหรือทำงานได้ และให้อากาศบริสุทธิ์ผ่านเข้ามา ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีวิธีระบายอากาศอย่างอื่นใดหรือไม่ก็ตาม

ข. แสงไฟสว่างพอที่จะอ่านหนังสือ หรือทำงานโดยไม่เป็นอันตรายแก่สายตา

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 12 ล้วนจำนวนเพียงพอแก่ความจำเป็น ทั้งอยู่ในลักษณะที่สะอาดไม่ประเจิดประเจ้อ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 13 ที่อาบน้ำเพียงพอ และอุณหภูมิของน้ำเหมาะกับดินฟ้าอากาศ เพื่อผู้ต้องขังจะใช้ได้ตามความจำเป็นต่อสุขภาพทั่ว ๆ ไป ตามกาลเทศะ แต่อย่างน้อยควรให้ผู้ต้องขังอาบน้ำสัปดาห์ละครั้งเมื่ออากาศร้อน (คงหมายถึงประเทศหนาว)

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 14 ทุกส่วนของเรือนจำซึ่งปกติเป็นที่ผู้ต้องขังอยู่ พึงพิถีพิถันรักษาให้สะอาดเรียบร้อยตลอดเวลา

อนามัยของผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 15 ผู้ต้องขังจะต้องรักษาร่างกายให้สะอาด ฉะนั้นทางการราชทัณฑ์พึงจัดหาน้ำและของใช้ที่จำเป็น เพื่อสุขภาพและความสะอาดของผู้ต้องขังให้ด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 16 เพื่อให้ร่างกายของผู้ต้องขังมีลักษณะไม่เป็นที่น่ารังเกียจ และสร้างนิสัยให้รู้จักเคารพตนเอง พึงอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องขังได้ตัดผมหรือแต่งผม ถ้าเป็นชายก็ได้โกนหนวดเคราตามกำหนดอย่างสม่ำเสมอ

เครื่องนุ่งห่มและที่นอน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 17

(1) นักโทษที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ใส่เสื้อผ้าที่จัดหาตนเองได้นั้น ทางเรือนจำจะต้องจัดเสื้อผ้าที่เหมาะสมแก่สภาพอากาศให้แก่ักโทษและคำนึงถึงสุขอนามัยของนักโทษ อีกทั้งจะต้องไม่มีลักษณะที่จะเป็นการเหยียดหยามหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษ

(2) เสื้อผ้าของนักโทษทั้งหมดต้องจัดเตรียมไว้ให้ในสภาพที่ดีและสะอาด ชุดชั้นในของนักโทษต้องมีการเปลี่ยนและซักอยู่เสมอตตามความจำเป็นแก่การรักษาสุขอนามัย

(3) ในกรณีที่นักโทษได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกสถานที่ของเรือนจำ นักโทษผู้นั้นพึงได้รับอนุญาตให้ใส่เสื้อผ้าที่จัดหาตนเองหรือเสื้อผ้าอื่นที่ไม่ใช่ชุดนักโทษนั้นได้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 18 ในกรณีที่นักโทษได้รับอนุญาตให้ใส่เสื้อผ้าที่จัดหาตนเอง ทางเรือนจำจะต้องตรวจสอบดูแล้วว่ามีสภาพที่เหมาะสมและสะอาดด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 19 นักโทษทุกคนพึงได้รับการจัดให้นอนที่เป็นสัดส่วนเฉพาะตน โดยจะต้องมีการจัดที่นอนอย่างเพียงพอและอยู่ในสภาพที่สะอาดให้แก่ักโทษทุกคน ที่นอนควรมีการดูแลให้อยู่ในสภาพที่ดีและมีการนำไปทำความสะอาดอยู่เป็นประจำด้วย¹⁹

อาหาร

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 20

(1) ผู้ต้องขังทุกคนจะต้องได้รับอาหารอันมีประโยชน์เพียงพอ ที่จะเสริมสร้างสุขภาพและความแข็งแรงแห่งร่างกาย จัดปรุงอย่างสะอาดและจัดเลี้ยงอย่างมีระเบียบ

(2) จัดหาน้ำไว้ให้พอได้ดื่มทุกมือ

การบริหารร่างกายและการเล่นกีฬา

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 21

(1) นักโทษทุกคนพึงได้รับโอกาสในการออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง ถ้าสภาพอากาศเอื้ออำนวย

(2) สำหรับนักโทษที่เป็นเยาวชนและนักโทษอื่นที่อยู่ในวัยและสภาพร่างกายที่เหมาะสม พึงมีสิทธิได้รับโอกาสในการฝึกฝนการเล่นกีฬาและสันทนาการในชั่วโมงของการออกกำลังกาย ซึ่งทางเรือนจำจะต้องจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์ตามสมควร

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-4.

การแพทย์

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 22

(1) เรือนจำทุกแห่งพึงจัดให้มีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจรักษาอย่างน้อย 1 นาย ซึ่งควรให้ความรู้ทางโรคจิตบ้าง การบำบัดรักษาในเรือนจำควรให้สอดคล้องกับโครงการบริหารงานสาธารณสุขแห่งชาติ ทั้งนี้ ควรจะรวมการวิเคราะห์ทางจิต และให้การรักษาแก่บุคคลที่จิตพิการด้วย

(2) ผู้ต้องขังมีอาการป่วยที่ต้องใช้แพทย์ผู้ชำนาญเฉพาะโรครักษา ควรจะได้ย้ายไปรักษาตัวยังโรงพยาบาลเรือนจำเฉพาะโรคนั้น หรือส่งไปโรงพยาบาลอื่น ๆ เรือนจำที่มีโรงพยาบาลไว้ควรจัดให้มีเวชภัณฑ์และอุปกรณ์การบำบัดรักษาอย่างครบครัน พร้อมทั้งคณะนายแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ฝึกฝนมาดีแล้ว

(3) จัดให้มีทันตแพทย์เป็นผู้บำบัดรักษาโรคฟันแก่ผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 23

(1) ในเรือนจำหญิงควรจัดที่เฉพาะสำหรับหญิงมีครรภ์ก่อนคลอด และคลอดแล้วตลอดทั้งให้การรักษาพยาบาล ถ้าสามารถจัดให้ไปคลอดที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำได้ก็ยิ่งดี ถ้าหากเด็กคลอดในเรือนจำไม่ควรบันทึกลงในสูติบัตรว่าเด็กเกิดในเรือนจำ

(2) ถ้าอนุญาตให้ทารกอยู่กับมารดาในเรือนจำได้ ก็ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการเลี้ยงเด็กเป็นผู้รับบาล มีที่ให้เด็กอยู่ เมื่อไม่ได้อยู่กับแม่

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 24 แพทย์จะต้องตรวจร่างกายผู้ต้องขังทุกคนโดยมิชักช้า นับแต่แรกจับตัวไว้ในเรือนจำ และตรวจอีกเป็นครั้งคราวภายหลังที่ได้รับตัวแล้วตามความจำเป็น เพื่อจะได้ทราบว่า ผู้ต้องขังคนใดป่วยเป็นโรคทางกายหรือทางจิตอย่างไรบ้าง แล้วจะได้ให้การบำบัดรักษา ถ้าป่วยหรือสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่อก็จะได้แยกไว้ กับถ้าตรวจพบข้อบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจอันจะเป็นอุปสรรคต่อการปรุงแต่งแก้ไขผู้ต้องขังนั้น ก็จะต้องบันทึกแจ้งไว้ตลอดจนทำการวินิจฉัยความสามารถทางร่างกาย ในการทำงานของผู้ต้องขังแต่ละคนไว้ด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 25

(1) แพทย์จะต้องตรวจสุขภาพทางกายและจิตของผู้ต้องขัง และควรตรวจผู้ต้องขังที่ป่วยและที่ร้องทุกข์ว่าป่วยเป็นประจำวัน ตลอดถึงผู้ต้องขังที่ควรจะได้ได้รับความเอาใจใส่จากแพทย์เป็นพิเศษ

(2) เมื่อสุขภาพทางกายหรือจิตของผู้ต้องขังคนใดเป็นหรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงอันเนื่องมาจากการที่จะต้องถูกคุมขังต่อไปหรือจากภาวะต่าง ๆ ของการคุมขังนั้น ให้แพทย์รายงานผู้บัญชาการเรือนจำทราบ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 26

(1) แพทย์จะต้องตรวจตราและเสนอคำแนะนำไปยังผู้บัญชาการเรือนจำเป็นปกติในกรณี

- ก. ปริมาณ คุณภาพ การปรุงและจัดเลี้ยงอาหารผู้ต้องขัง
- ข. อนามัย ความสะอาด ของเรือนจำและของผู้ต้องขัง
- ค. การสุขภาพ การให้ความอบอุ่น แสงสว่างและการระบายอากาศของเรือนจำ
- ง. ความเหมาะสมและความสะอาด เครื่องนุ่งห่มหลับนอนของผู้ต้องขัง
- จ. การจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับพลศึกษา และกีฬา ในกรณีไม่มี

เจ้าหน้าที่ผู้ฝึกควบคุมเฉพาะ

(2) ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องพิจารณารายงานและคำแนะนำของแพทย์ซึ่งเสนอตามข้อ 25 และข้อ 26 หากเห็นพ้องด้วยก็ให้ดำเนินการทันที เพื่อให้ข้อเสนอแนะของแพทย์บังเกิดผล หากไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่ผู้บัญชาการเรือนจำจะดำเนินการได้ หรือผู้บัญชาการเรือนจำไม่เห็นด้วย ก็ให้รับเสนอความเห็นของตนรวมทั้งคำแนะนำของแพทย์ ไปให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนพิจารณาต่อไป

วินัยและการลงโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 27 การรักษาระเบียบวินัยในเรือนจำเป็นเรื่องสำคัญยิ่งแต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเรือนจำนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 28

(1) การจัดการเรื่องระเบียบวินัยภายในเรือนจำ จะต้องไม่ใช้วิธีการให้นักโทษด้วยกันเป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการทางวินัยกับนักโทษคนอื่น

(2) หลักเกณฑ์ในข้อนี้ไม่กระทบต่อระบบการให้นักโทษมีโอกาสฝึกฝนการดูแลตนเอง ภายใต้กิจกรรมสังคม การศึกษาหรือกีฬาที่จัดในเรือนจำ ซึ่งนักโทษนั้นอยู่ในกลุ่มกิจกรรมดังกล่าว อันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบำบัดฟื้นฟูนักโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 29 เรื่องดังต่อไปนี้จะต้องพิจารณาไปตามกฎหมายหรือข้อบังคับของหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศเสมอ

- (ก) การกำหนดว่ากรณีใดเป็นความผิดทางวินัย
- (ข) ชนิดและระยะเวลาในการลงโทษทางวินัย
- (ค) หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดโทษทางวินัยนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 30

(1) การลงโทษทางวินัยแก่นักโทษจะกระทำมิได้เว้นแต่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายและข้อบังคับ และนักโทษจะได้รับโทษซ้ำในความคิดเดียวกันนั้นไม่ได้

(2) ก่อนที่จะมีการลงโทษจะต้องการแจ้งข้อกล่าวหาแก่นักโทษและต้องให้ออกาสแก่นักโทษนั้นตามสมควรในการแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งหน่วยงานราชทัณฑ์จะต้องสอบสวนข้อเท็จจริงให้ได้ความก่อนว่านักโทษนั้นได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาจริงหรือไม่

(3) ในกรณีจำเป็นและหากเป็นไปได้ นักโทษควรได้รับอนุญาตให้มีผู้ช่วยเรียบเรียงในการทำคำให้การแก้ข้อกล่าวหา

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 31 การลงโทษทางวินัยที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายอย่างรุนแรง การขังไว้ในห้องมืด ตลอดจนโทษที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษถือเป็นเรื่องต้องห้ามโดยเด็ดขาด

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 32 การลงทัณฑ์ขังเดี่ยวไว้ในห้องเล็ก ๆ หรือ อดอาหาร ไม่พึงปฏิบัติเว้นแต่แพทย์จะได้ตรวจร่างกาย และเขียนรับรองว่าผู้นั้นจะทนรับทัณฑ์นั้นได้²⁰

เครื่องพันธนาการ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 33 บรรดาเครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจมือ โซ่ ตรวน และเสื้อทรมานจะต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทษ นอกจากนี้จะใช้โซ่ตรวนในการจองจำนักโทษไม่ได้ ส่วนเครื่องพันธนาการอย่างอื่นจะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อป้องกันการหลบหนีในระหว่างขนย้ายนักโทษ แต่ควรจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษนั้นไปปรากฏตัวที่ศาลหรือหน่วยงานอื่นของฝ่ายบริหาร

(ข) ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์

(ค) โดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวนักโทษด้วยวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล ทั้งนี้เพื่อที่จะป้องกันปัญหาเรื่องนักโทษทำร้ายตัวเองหรือผู้อื่นหรือทำลายทรัพย์สิน ในกรณีเช่นนี้ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และรายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงถัดไปด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 34 รูปแบบและลักษณะของการใช้เครื่องพันธนาการจะต้องมีการกำหนดโดยหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศ และเครื่องพันธนาการนั้นจะใช้ได้เพียงใดในระยะเวลาที่จำกัดและเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6.

การแจ้งระเบียบของเรือนจำและการร้องทุกข์

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 35

(1) นักโทษทุกคนตั้งแต่เวลาที่เข้าสู่เรือนจำพึงได้รับข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อบังคับของเรือนจำว่าด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษสำหรับประเภทที่นักโทษคนนั้นถูกจัดอยู่ในประเภทนั้น ระเบียบวินัยของเรือนจำ วิธีการแสวงหาข้อมูลและวิธีการร้องทุกข์นักโทษโดยชอบ ตลอดจนข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่การทำให้นักโทษเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวในการใช้ชีวิตในเรือนจำ

(2) ในกรณีที่นักโทษอ่านหนังสือไม่ออก ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้นทางเรือนจำจะต้องอธิบายด้วยวาจาให้นักโทษได้เข้าใจ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 36

(1) นักโทษทุกคนพึงมีโอกาสในแต่ละวันทำการที่จะทำคำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้มีอำนาจทำการแทน

(2) นักโทษยังอาจทำคำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการราชทัณฑ์ในเวลาที่ผู้ตรวจการราชทัณฑ์ได้มาตรวจที่เรือนจำนั้นรวมทั้งพึงมีโอกาสที่จะพูดคุยกับผู้ตรวจการราชทัณฑ์นั้นหรือเจ้าหน้าที่ตรวจการอื่น ๆ เป็นการส่วนตัวโดยไม่มีผู้บัญชาการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่อื่นของเรือนจำอยู่ในที่นั้นด้วย

(3) นักโทษทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ทำคำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ต่อหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศ สาล หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจโดยชอบ ทั้งนี้โดยปราศจากการตัดทอนในเนื้อหาแต่จะต้องอยู่ในรูปแบบและช่องทางที่กำหนด

(4) คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ทุกฉบับจะต้องมีการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ชักช้าเว้นแต่กรณีที่คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์นั้นเป็นเรื่องไร้สาระหรือไร้เหตุผล

การติดต่อกับภายนอกเรือนจำ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 37 นักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวของตนและเพื่อนที่เชื่อถือได้นั้นทั้งโดยจดหมายและโดยการเยี่ยมเยียนของครอบครัวหรือเพื่อนดังกล่าวตามเวลาที่ทางระเบียบของเรือนจำกำหนดภายใต้การควบคุมที่จำเป็น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 38

(1) นักโทษที่เป็นคนต่างด้าวพึงได้รับอนุญาตตามสมควรในการที่จะติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือกงสุลของประเทศของนักโทษผู้นั้นที่ประจำอยู่ในประเทศที่นักโทษผู้นั้นรับโทษอยู่

(2) หากไม่มีสถานทูตหรือกงสุลของประเทศที่เป็นคนต่างด้าวผู้นั้นตั้งอยู่ในประเทศที่นักโทษผู้นั้นรับโทษอยู่ก็ให้นักโทษผู้นั้นได้รับอนุญาตในทำนองเดียวกันในการที่จะติดต่อกับ

ผู้แทนทางการทูตหรือองค์กรระดับประเทศหรือระหว่างประเทศอื่นใดที่ทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของบุคคลนั้นได้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 39 นักโทษพึงได้รับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร จุลสารพิเศษของทางเรือนจำ วิทยู การบรรยายหรือสื่ออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ภายใต้การอนุญาต หรือการควบคุมของเรือนจำนั้น ๆ²¹

ห้องสมุด

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 40 เรือนจำทุกแห่งพึงมีห้องสมุดที่เพียงพอ ทั้งหนังสือบันเทิง ธรรมะ และสารคดี ตำราเรียน สำหรับผู้ต้องขังทุกประเภทและส่งเสริมให้เขาได้ใช้ห้องสมุด เต็มที่

ศาสนา

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 41

(1) ถ้าเรือนจำมีจำนวนนักโทษที่นับถือศาสนาเดียวกันมากพอสมควร ทางเรือนจำนั้นควร แต่งตั้งหรือเห็นชอบให้อนุศาสนาจารย์ของศาสนานั้น ๆ มาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำ นั้น หากนักโทษจำนวนมากเห็นพ้องด้วยและเงื่อนไขอื่น ๆ ก็ควรอนุญาตให้การจัดพิธีกรรม ทางศาสนานั้นเป็นไปอย่างเต็มรูปได้

(2) อนุศาสนาจารย์ดังกล่าวควรได้รับอนุญาตให้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำ นั้นเป็นประจำรวมทั้งเยี่ยมเยือนนักโทษที่นับถือศาสนานั้น ๆ ตามเวลาอันควร

(3) สิทธินักโทษที่จะติดต่อกับอนุศาสนาจารย์ของตนนั้นจะต้องไม่ถูกปฏิเสธจากทาง เรือนจำ ในทางกลับกันหากนักโทษคนใดปฏิเสธที่จะพบกับอนุศาสนาจารย์ของตนก็เป็นสิทธิโดย ชอบของนักโทษผู้นั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 42 นักโทษทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมการประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาที่จัดขึ้นในเรือนจำ รวมทั้งมีสิทธิที่จะมีไว้ซึ่งหนังสือธรรมะหรือคู่มือพิธีกรรมของ ศาสนานั้น ๆ ด้วย โดยเป็นสิทธิที่ควร ได้รับมากเท่าที่จะเป็นไปได้

การรักษาทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 43

(1) บรรดาเงิน ของมีค่า เสื้อผ้า และทรัพย์สินต่าง ๆ ของนักโทษ ซึ่งตามระเบียบของ เรือนจำไม่อนุญาตให้นักโทษเก็บรักษาไว้เองนั้น นักโทษอาจฝากให้ทางเรือนจำจัดเก็บรักษาไว้ให้

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7-8.

ในที่ซึ่งปลอดภัย ทางเรือจำเป็นจะต้องจัดให้นักโทษผู้นั้นลงชื่อในบัญชีรายการสิ่งของดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้การเก็บรักษาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นไปได้ด้วยดี

(2) เมื่อถึงเวลาที่นักโทษผู้นั้นได้รับการปล่อยตัว ทางเรือจำเป็นจะต้องจัดส่งคืนทรัพย์สินดังกล่าวแก่นักโทษผู้นั้น เว้นแต่กรณีที่นักโทษผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ใช้จ่ายเงินหรือจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านั้นจนหมดสิ้นไปแล้ว หรือด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านสุขภาพลักษณะทำให้ต้องมีการทำลายทรัพย์สินเหล่านั้นจนหมดสิ้นไปแล้ว หรือด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านสุขภาพลักษณะทำให้ต้องมีการทำลายสิ่งของเสื้อผ้าดังกล่าวไปก่อนแล้วจะต้องมีการจัดให้นักโทษได้ลงลายมือชื่อในเวลาที่ได้รับคืนสิ่งของและเงินนั้นด้วย

(3) บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่นักโทษได้รับจากภายนอกเรือจำเป็นให้ทางเรือจำเป็นปฏิบัติอย่างเดียวกันกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

(4) ในกรณีที่นักโทษนำยารักษาโรคหรือยาใด ๆ ติดตัวมาด้วย ให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ของเรือจำเป็นเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับยาดังกล่าว

การแจ้งข่าวการตาย ป่วย ย้าย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 44

(1) กรณีที่นักโทษถึงแก่ความตายหรือเจ็บป่วยหนัก หรือได้รับอันตรายสาหัส หรือถูกย้ายไปยังสถานที่อื่นเพื่อการบำบัดรักษาทางจิต ผู้บัญชาการเรือจำเป็นจะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้คู่สมรสของนักโทษผู้นั้นหากมี หรือญาติสนิทของนักโทษที่เจ็บป่วยหนักนั้นอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต นักโทษผู้นั้นพึงได้รับอนุญาตตามควรแก่พฤติการณ์เพื่อได้ไปเยี่ยมไข้ดูใจญาติสนิทของตนผู้นั้น โดยลำพัง หรือโดยภายใต้การติดตามควบคุมของเจ้าหน้าที่

(2) นักโทษพึงได้รับแจ้งข่าวกรณีญาติสนิทของตนถึงแก่ความตายหรือเจ็บป่วยหนัก ในกรณีที่ญาติสนิทของนักโทษที่เจ็บป่วยหนักนั้นอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต นักโทษผู้นั้นพึงได้รับอนุญาตตามควรแก่พฤติการณ์เพื่อได้ไปเยี่ยมไข้ดูใจญาติสนิทของตนผู้นั้น โดยลำพัง หรือโดยภายใต้การติดตามควบคุมของเจ้าหน้าที่

(3) นักโทษทุกคนพึงมีสิทธิที่จะแจ้งข่าวให้แก่ครอบครัวของตนได้ทราบถึงการที่ตนถูกจำคุกหรือการที่ตนถูกย้ายไปจำคุกที่เรือนจำอื่นนั้น

การย้ายผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 45

(1) กรณีที่ทางเรือจำเป็นข้ายักโทษคนใดมาจากหรือไปยังเรือนจำอื่น พึงปกปิดข่าวคราวต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการข้ายักโทษนั้นเท่าที่จะทำได้กับจะต้องมีมาตรการคุ้มครอง

ป้องกันนักโทษให้ปลอดภัยจากการดูหมิ่นดูแคลน การสอดรู้ และการประจานไม่ว่าในรูปแบบใด จากบุคคลอื่นหรือสาธารณชน

(2) พาหนะที่ใช้ในการขนย้ายนักโทษจะต้องไม่เป็นพาหนะที่อับทึบจนทำให้นักโทษได้รับความทรมาณทางร่างกายจนเกินควร

(3) ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการขนย้ายนักโทษจะต้องเป็นภาระของหน่วยงานราชทัณฑ์ซึ่งต้องจัดการอย่างเสมอภาคแก่นักโทษทุกคนด้วย²²

เจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 46

(1) หน่วยงานราชทัณฑ์จะต้องใส่ใจในการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าของที่ราชทัณฑ์ในทุก ระดับ โดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นผู้มีมนุษยธรรม ความสามารถเชิงวิชาชีพและความเหมาะสมกับงานราชทัณฑ์

(2) หน่วยงานราชทัณฑ์จะต้องปลูกฝังจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตลอดจนทัศนคติของสาธารณชนว่างานราชทัณฑ์เป็นบริการทางสังคมที่มีความสำคัญมาก โดยอาจใช้ทุกวิธีการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ต่อสาธารณชน

(3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์พึงได้รับแต่งตั้งให้ทำงานเต็มเวลาอย่างเจ้าหน้าที่ประจำในราชทัณฑ์นั้น และได้รับการส่งเสริมให้เป็นวิชาชีพโดยมีหลักประกันในเรื่องระยะเวลาการจ้างงานซึ่งให้ความสำคัญการปฏิบัติงานที่ดี ประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมด้านสุขภาพ เงินเดือนของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องมากพอที่จะทำให้หน่วยงานราชทัณฑ์สามารถมีและรักษานุเคราะห์ที่เหมาะสมทั้งชายและหญิงไว้ได้ โดยจะต้องจัดการให้ผลประโยชน์ตอบแทนการทำงานและเงื่อนไขของหน่วยงานอยู่ในระดับที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับสภาพที่แท้จริงของงาน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 47

(1) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องมีมาตรฐานด้านสติปัญญาและการศึกษาอบรมที่เพียงพอ

(2) ก่อนที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรทั้งในเรื่องหน้าที่ทั่วไปและหน้าที่เฉพาะด้านและจะต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติด้วย

(3) หลังจากเข้าปฏิบัติหน้าที่ระหว่างที่อยู่ในวิชาชีพของงานราชทัณฑ์แล้ว เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ก็พึงฝึกฝนและเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในวิชาชีพโดยเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องตามหน่วยงานภายในของหน่วยงานราชทัณฑ์ได้จัดขึ้นตามกำหนดการฝึกอบรมนั้น

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 48 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ทุกคนพึงดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่ในทางที่จะเป็นการจูงใจให้นักโทษได้เห็นแบบอย่างความประพฤติที่ดีและเกิดความเชื่อถ้อยอยู่เสมอ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 49

(1) บุคลากรของหน่วยงานราชทัณฑ์ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากพอ เท่าที่จะเป็นไปได้

(2) การปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพดังกล่าวควรมีหลักประกันให้เป็นงานที่มั่นคง แต่ก็ไม่ได้ห้ามกรณีที่จะมีการว่าจ้างผู้ทำงานเพียงบางเวลาหรืออาสาสมัครมาช่วยงาน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 50

(1) ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องมาจากผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทักษะการบริหาร และเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและประสบการณ์พอสมควร

(2) ผู้บัญชาการเรือนจำพึงเป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับงานในหน้าที่อย่างเต็มเวลาและไม่ควรได้รับแต่งตั้งในลักษณะให้ปฏิบัติหน้าที่แบบไม่เต็มเวลา

(3) ผู้บัญชาการเรือนจำพึงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้นหรือในสถานที่ที่ใกล้เคียงพอจะทำให้สามารถมายังเรือนจำได้ในทันที

(4) ในกรณีที่เรือนจำสองแห่งขึ้นไปอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลของผู้บัญชาการเรือนจำคนเดียวกัน ผู้บัญชาการเรือนจำนั้นพึงไปตรวจเยี่ยมเรือนจำแต่ละแห่งนั้นอย่างสม่ำเสมอ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่พักอาศัยอยู่ในเรือนจำพึงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ประจำเรือนจำนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 51

(1) ทั้งผู้บัญชาการเรือนจำ รองผู้บัญชาการเรือนจำและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ที่ประจำเรือนจำนั้น ๆ ควรเป็นผู้ที่สามารถจะพูดภาษาที่นักโทษส่วนใหญ่ของเรือนจำนั้นเข้าใจหรือใช้เป็นภาษาพูดนั้นได้

(2) เมื่อใดก็ตามที่มีความจำเป็น ก็จะต้องจัดให้มีล่ามด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 52

(1) ในเรือนจำที่มีขนาดใหญ่พอสมควร จะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่ทำงานเต็มเวลามาประจำคนหนึ่งหรือหลายคน โดยอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในจำนวนนั้นพึงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้นหรือในสถานที่ที่ใกล้เคียงพอจะทำให้สามารถมายังเรือนจำนั้นได้ในทันที

(2) ในเรือนจำอื่น ๆ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เข้าไปในเรือนจำนั้นทุกวัน โดยควรมีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่พักอาศัยอยู่ใกล้พอที่จะสามารถติดตามตัวให้เข้าไปตรวจรักษา นักโทษในเรือนจำนั้นได้ทันทีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 53

(1) ในเรือนจำที่มีทั้งแดนนักโทษหญิงและแดนนักโทษชาย แดนนักโทษหญิงจะต้องแยกเฉพาะโดยให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลหรือความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงซึ่งเก็บรักษาอยู่ทั้งหมดของเรือนจำในแดนนักโทษหญิงนั้น

(2) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นชายจะเข้าไปยังเรือนจำของนักโทษหญิงมิได้ เว้นแต่จะเข้าไปด้วยกันกับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิง

(3) นักโทษหญิงพึงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงกรณีแพทย์หรือครูที่เป็นชายจะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพพิเศษที่ดูแลนักโทษในเรือนจำของนักโทษหญิงนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 54

(1) ในการปฏิบัติต่อนักโทษ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องไม่ใช้กำลังบังคับต่อนักโทษนั้นเป็นอันขาด เว้นแต่กรณีจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อป้องกันตัว หรือกรณีที่นักโทษพยายามจะหลบหนี หรือใช้กำลังขัดขืนหรือต่อต้านคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับ ซึ่งในกรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ผู้นั้นจะใช้กำลังบังคับได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่ง และต้องรายงานเหตุต่อผู้บัญชาการเรือนจำนั้นในทันที

(2) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ซึ่งได้รับการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นพิเศษเพื่อให้มีความสามารถพร้อมในการควบคุมตัวนักโทษ

(3) เว้นแต่เป็นกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมนักโทษโดยตรงนั้นจะใช้อาวุธปืนมิได้ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่ควรได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืน เว้นแต่จะผ่านการฝึกอบรมในการใช้อาวุธปืนนั้นแล้ว

การตรวจเรือนจำ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 55 เรือนจำและกิจการเรือนจำจะต้องมีการตรวจสอบเป็นประจำโดยผู้ตรวจการเรือนจำซึ่งหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศได้แต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ โดยการตรวจสอบนั้นเป็นไปโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดหลักประกันว่าเรือนจำนั้นมีการจัดการที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานราชทัณฑ์และกิจการเรือนจำ²³

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-12.

ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดที่ใช้แก่ผู้ต้องขังประเภทพิเศษ

(ก) ผู้ต้องขังคำพิพากษาให้อำคุก

หลักการและแนวทาง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 56 คำแนะนำเบื้องต้นดังต่อไปนี้มีความประสงค์เพื่อจะแสดงถึงเจตนารมณ์ของการบริหารจัดการเรือนจำและวัตถุประสงค์ที่ควรจะเป็น โดยสอดคล้องกับที่ได้กล่าวไว้ในข้อสังเกตเบื้องต้นของกฎฉบับนี้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 57 พึงเป็นที่ตระหนักว่าโทษจำคุกและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นโทษที่หนักอยู่แล้วในแง่ที่ว่าเป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดต้องถูกแยกออกจากโลกภายนอก โดยเป็นการจำกัดอิสรภาพและเสรีภาพของผู้นั้น ดังนั้นระบบราชทัณฑ์จึงไม่ควรจะไปเพิ่มความทุกข์แก่นักโทษในเรือนจำหนักขึ้นไปกว่าโดยสภาพของโทษจำคุกนั้นอีก เว้นแต่ในกรณีของการคัดแยกประเภทของนักโทษโดยชอบธรรมหรือเพื่อการรักษาระเบียบวินัย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 58 วัตถุประสงค์และความชอบธรรมของโทษจำคุกหรือมาตรการลงโทษอื่นที่เป็นการจำกัดอิสรภาพในการทำงานเองเดียวกันก็คือเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยที่สุดจากอาชญากรรม ซึ่งวัตถุประสงค์นี้จะบรรลุผลต่อเมื่อโทษจำคุกนั้นสามารถจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการฟื้นฟูทัศนคติใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจและสามารถที่จะดำรงชีวิตในทางที่เคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองและช่วยเหลือตนเองได้เมื่อกลับคืนสู่สังคมแล้ว

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 59 การที่จะทำให้บรรลุผลดังกล่าว เรือนจำพึงนำเอาการดำเนินการและรูปแบบของการช่วยเหลือทุกอย่างที่เหมาะสมและมีอยู่ทั้งในด้านการแก้ไขเยียวยา การศึกษา การอบรมทางคุณธรรมและทางจิตวิญญาณมาใช้ ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยียวยานักโทษให้เหมาะสมกับความต้องการของนักโทษรายบุคคลด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 60

(1) ระเบียบข้อบังคับของเรือนจำจะต้องเป็นไปเพื่อลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำกับชีวิตที่เป็นอิสระนั้น หากความแตกต่างนั้นเป็นผลลบต่อความรับผิดชอบของนักโทษหรือลดทอนความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษ

(2) ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาพ้นโทษจำคุก ทางเรือนจำจะต้องจัดมาตรการที่จำเป็นรองรับเพื่อให้ให้นักโทษผู้นั้นได้กลับคืนสู่สังคม เพื่อให้บรรลุจุดหมายนี้ ในแต่ละกรณีจะต้องมีกระบวนการก่อนการปล่อยตัวที่จัดในเรือนจำหรือสถานที่คุมขังอื่นที่เหมาะสม หรือการปล่อยตัวไปภายใต้การควบคุมดูแล ซึ่งการควบคุมดูแลนี้ไม่ควรที่จะมอบหมายให้ตำรวจเข้ามาจัดการ หากแต่พึงอาศัยความร่วมมือจากภาคสังคม

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 61 การบำบัดแก้ไขนักโทษควรเน้นว่าจะต้องไม่เป็นการตัดขาดนักโทษออกจากชุมชนหากแต่จะต้องให้นักโทษได้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ในการนี้ ทางเรือนจำควรมีข้อมูลรายชื่อของหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับงานบำบัดฟื้นฟูนักโทษไว้เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษ ควรจะมีการประสานงานกันกับทุกองค์กรที่มีผู้ทำงานด้านสังคมเกี่ยวกับการดูแลทางสังคม ทุกชั้นตอนควรมีมาตรการดูแลเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย กำหนดโทษตามคำพิพากษาสัทธิประโยชน์ สวัสดิภาพทางสังคม และประโยชน์ทางสังคมอื่น ๆ ของนักโทษให้มากที่สุด

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 62 การบริการด้านการแพทย์ในเรือนจำพึงเป็นไปในลักษณะของการตรวจและบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยของนักโทษในด้านร่างกาย จิตใจ หรือความบกพร่องอื่นที่อาจจะกระทบต่อการบำบัดฟื้นฟูนักโทษ การเยี่ยมยา การผ่าตัดและการบำบัดทางจิตที่จำเป็นทุกอย่างจะต้องมีการจัดหาไว้สำหรับนักโทษที่เจ็บป่วยและจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาวิธีนั้น ๆ ด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 63

(1) เพื่อให้การบำบัดรักษาได้ผล จำเป็นที่จะต้องคัดแยกรักษานักโทษรายบุคคล และในกรณีที่มีนักโทษที่ป่วยเป็นโรคอย่างเดียวกันหลายคน และจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านก็ควรที่เรือนจำจะคัดแยกให้ไปอยู่ที่สถานบำบัดรักษาเฉพาะด้านนั้น

(2) มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานบำบัดรักษาเฉพาะด้านแต่ละประเภทอาจมีระดับความเข้มงวดแตกต่างกันได้ตามเหมาะสมและจำเป็น เช่น กรณีเรือนจำเปิด ซึ่งจัดไว้ให้แก่ นักโทษชั้นดีที่ไม่มีเหตุจะต้องหลบหนีนั้น อาจเน้นไปที่การส่งเสริมการฝึกฝนวินัยของตนเองมากกว่าการป้องกันการหลบหนี โดยอาจจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นหนักไปที่การบำบัดแก้ไขสำหรับนักโทษประเภทนี้โดยเฉพาะ เป็นต้น

(3) หน่วยงานราชทัณฑ์พึงตระหนักว่าจำนวนนักโทษในเรือนจำปิดแต่ละแห่งนั้นจะต้องมีไม่มากจนเกินไปเพราะอาจทำให้การบำบัดแก้ไขนักโทษในรายบุคคลไม่ได้ผล โดยทั่วไปแล้ว เรือนจำปิดแต่ละแห่งควรมีนักโทษไม่เกิน 500 คน และสำหรับเรือนจำเปิดควรมีนักโทษน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(4) ในทางกลับกัน การมีเรือนจำขนาดเล็กมากแต่กลับไม่มีสาธารณูปการที่เพียงพอ นั้นย่อมไม่เป็นลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 64 การบำบัดแก้ไขนักโทษไม่ได้สิ้นสุดลงเมื่อนักโทษได้รับการปล่อยตัว หากแต่หน่วยงานทั้งของทางราชการและเอกชนควรติดตามดูแลนักโทษอย่างมี

ประสิทธิภาพหลังการฟื้นฟูนั้นด้วยเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่นักโทษและเพื่อประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษนั้น²⁴

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 65 การบำบัดแก้ไขนักโทษจะต้องดำเนินการตลอดเวลาที่นักโทษผู้นั้นต้องโทษจำคุกหรือโทษอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน โดยจะต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้กับนักโทษนั้นเคารพต่อกฎหมายและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้เมื่อพ้นโทษ ซึ่งการบำบัดแก้ไขพึงทำให้เกิดผลเช่นนั้นพร้อมไปกับได้พัฒนาจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบและความนับถือในตนเองของนักโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 66

(1) ในการนี้ทางเรือนจำจะต้องใช้มาตรการทุกอย่างรวมทั้งการอบรมทางศาสนาตามที่จัดได้ตลอดจนให้การศึกษา การจัดให้มีการแนะแนวและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีและการกีฬา เพื่อให้เหมาะสมกับนักโทษรายบุคคลโดยคำนึงถึงประวัติทางสังคมและประวัติการกระทำผิดของนักโทษ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทักษะสติและลักษณะทางอารมณ์ของนักโทษ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาของโทษจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นั้นภายหลังการพ้นโทษ

(2) สำหรับนักโทษทุกคนที่มีกำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาที่ยาวพอสมควร ผู้บัญชาการเรือนจำนั้นจะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของนักโทษแต่ละคนนั้นเกี่ยวกับประวัติทางสังคมและประวัติการกระทำผิดของนักโทษ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทักษะสติและลักษณะทางอารมณ์ของนักโทษตลอดจนกำหนดระยะเวลาของโทษจำคุกและแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นั้นภายหลังการพ้นโทษ อีกทั้งจะต้องมีรายงานการตรวจของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของนักโทษผู้นั้น กับรายงานการบำบัดทางจิตหากมี เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(3) รายงานและเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวจะต้องจัดเก็บอยู่ในแฟ้มแยกเป็นรายบุคคลซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอและจะต้องมีการจัดแยกประเภทของแฟ้มเพื่อสะดวกแก่การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก้ไขนักโทษนั้น

การปฏิบัติเป็นรายบุคคล

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 67 วัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทของนักโทษคือ

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

(ก) เพื่อคัดแยกนักโทษออกจากบรรดานักโทษอื่นที่มีประวัติอาชญากรรมและความประพฤติไม่ดีซึ่งอาจชักนำไปในทางที่เลวร้ายขึ้น

(ข) เพื่อประโยชน์ในการจัดมาตรการการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษ จึงต้องมีการคัดแยกประเภทของนักโทษหลายประเภท

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 68 การจัดให้มีเรือนจำหลายประเภทและการจัดให้มีแดนต่าง ๆ ของเรือนจำแยกเป็นหลายแดนความประเภทของนักโทษ เป็นเรื่องที่ควรดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การบำบัดแก่นักโทษให้เหมาะสมแก่ลักษณะของนักโทษนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 69 ในทันทีที่รับนักโทษผู้นั้นเข้าสู่เรือนจำและได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักโทษผู้นั้นแล้ว การจัดรายการฝึกอบรมและบำบัดแก่นักโทษผู้นั้น ให้อาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะสำหรับนักโทษผู้นั้น ตลอดจนความสามารถและแนวโน้มของนักโทษผู้นั้นเป็นฐานในการพิจารณา

สิทธิพิเศษหรือประโยชน์ต่าง ๆ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 70 ระบบแห่งการใช้สิทธิพิเศษหรือประโยชน์ต่าง ๆ ตามชั้นผู้ต้องขังและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ควรกำหนดขึ้นทุกเรือนจำ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ต้องขังประพฤติดีเพิ่มพูนความสำนึกในความรับผิดชอบและรักษาไว้ซึ่งส่วนได้เสียและการร่วมมือของผู้ต้องขังที่เรือนจำให้การปฏิบัติ

การทำงานของนักโทษในเรือนจำ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 71

- (1) งานที่ให้ผู้ต้องขังทำนั้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการทรมานให้หลายจำ
- (2) ผู้ต้องขังพึงพากษาให้ลงโทษแล้ว ต้องทำงานภายในบังคับแห่งความสมบูรณ์ทางกายและจิตใจ ตามที่แพทย์ได้วินิจฉัย
- (3) ให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกิดประโยชน์ในปริมาณพอที่จะไม่ให้เกินกำลังผู้ต้องขังตามจำนวนชั่วโมงทำงานปกติประจำวัน
- (4) งานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำ ควรเป็นงานที่คงไว้หรือเพิ่มพูนสมรรถภาพของเขาที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เมื่อพ้นโทษไปแล้ว เท่าที่สามารถทำได้
- (5) ควรจัดให้ผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เขาวิสัยได้รับการฝึกวิชาชีพในงานที่เป็นประโยชน์และบังเกิดผลกำไร
- (6) ผู้ต้องขังควรเลือกงานที่ตนประสงค์จะทำได้ ภายในกรอบวิชาชีพที่เหมาะสมและตามความต้องการของทางการเรือนจำ และการรักษาระเบียบวินัย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 72

(1) การจัดงานและวิธีทำงานจะต้องคล้ายคลึงกับงานอิสระนอกเรือนจำมากที่สุดที่จะทำได้ เพื่อเตรียมผู้ต้องขังให้ชินต่อชีวิตทำงานตามปกติทั่ว ๆ ไป

(2) ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนได้เสียของผู้ต้องขังและการฝึกวิชาชีพของเขา ยิ่งกว่าผลกำไรที่เรือนจำจะได้จากงานที่ผู้ต้องขังทำ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 73

(1) งานอุตสาหกรรมและงานกิจกรรม ที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังทำนั้น ควรที่เรือนจำจะดำเนินการเองโดยตรง ไม่ใช่ทำสัญญาจ้างกับเอกชน

(2) ถ้าให้ผู้ต้องขังทำงาน ซึ่งไม่ใช่งานของเรือนจำ จะต้องให้อยู่ในความกำกับดูแลของเจ้าพนักงานเรือนจำและผู้จ้างแรงงานผู้ต้องขังนั้น ๆ จะต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราปกติให้แก่เรือนจำตามผลผลิตที่ผู้ต้องขังทำได้ ทั้งนี้ เว้นเสียแต่งานนั้นจะเป็นของหน่วยราชการด้วยกัน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 74

(1) ภายในเรือนจำควรจะให้มีการระมัดระวัง เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและอนามัยของผู้ต้องขังตามกฎหมาย เช่นเดียวกับคนงานที่เป็นอิสระภายนอก

(2) ให้มีข้อกำหนดค่าชดเชยทำขวัญ ผู้ต้องขังที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน รวมทั้งการเจ็บป่วยเนื่องจากงานนั้น ทั้งนี้ จะต้องไม่น้อยกว่าที่คนงานที่เป็นอิสระภายนอกได้รับตามกฎหมาย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 75

(1) จำนวนชั่วโมงทำงานของผู้ต้องขังสูงสุด ในวันหนึ่งและสัปดาห์หนึ่งพึงกำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎกระทรวง โดยพิจารณาตามข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้กับคนงานที่เป็นอิสระภายนอก

(2) ชั่วโมงทำงานที่กำหนดจะต้องมีวันหยุดพักผ่อนสัปดาห์ละ 1 วัน และมีเวลาพอที่จะศึกษาและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและการฟื้นฟูเพื่อให้กลับเข้าสู่สังคม

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 76

(1) ควรมีระบบจ่ายค่าตอบแทน การทำงานของผู้ต้องขังอย่างยุติธรรม

(2) ตามระบบดังกล่าวควรยินยอมให้ผู้ต้องขังใช้เงินที่เขาได้รับนี้อย่างน้อยก็บางส่วน เพื่อซื้อของใช้สอยตามที่ได้รับอนุมัติ และส่งไปให้ครอบครัวของเขาได้ด้วย

(3) ระบบนี้ทางราชการควรกันเงินส่วนหนึ่งให้ผู้ต้องขังได้รับสะสมไว้มอบให้ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ²⁵

²⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 14-15.

การศึกษาและสันตนาการ (การพักผ่อนหย่อนใจ)

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 77

(1) ควรมีข้อกำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคน ได้ศึกษาต่อเท่าที่เขาสามารถจะรับการศึกษาได้ รวมทั้งการสอนศาสนาในประเทศที่พอจะดำเนินการได้ ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกและผู้เยาว์ต้องบังคับให้เรียน และทางการราชทัณฑ์ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ

(2) การศึกษาของผู้ต้องขัง พึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษาของชาติเพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะศึกษาต่อได้สะดวก

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 78 กิจกรรมเชิงสันตนาการและเชิงวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่จะต้องจัดให้มีในเรือนจำทุกแห่งเพื่อประโยชน์แก่สุขภาพจิตของนักโทษด้วย

ความสัมพันธ์ทางสังคมและการดูแลหลังพ้นโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 79 สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือการส่งเสริมให้นักโทษและครอบครัวของนักโทษได้รับการรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของนักโทษและครอบครัวของนักโทษนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 80 สิ่งที่จะต้องคิดเตรียมไว้ตั้งแต่แรกรับนักโทษเข้าสู่เรือนจำคืออนาคตของนักโทษหลังการพ้นโทษ ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักโทษยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลและองค์กรภายนอกเรือนจำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างดีที่สุดสำหรับครอบครัวของนักโทษ และต่อการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษเองด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 81

(1) ทางเรือนจำ หน่วยงานราชทัณฑ์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษ จะต้องจัดเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้แก่นักโทษที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัว เพื่อให้พ้นโทษผู้นั้นสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ใหม่ โดยสิ่งที่จำเป็นและนักโทษควรได้รับการจัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ เอกสารสำคัญและเอกสารประจำตัว ที่พิกอาศัยและงานที่จะรองรับนักโทษผู้นั้น เสื้อผ้าในจำนวนที่พอเพียงและเหมาะสมตามสภาพอากาศและฤดูกาล ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ เพื่อให้พ้นโทษสามารถดูแลตนเองและกลับถึงภูมิลำเนาของตนได้ทันทีหลังได้รับการปล่อยตัว

(2) ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษ ดังกล่าวพึงได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำและพบกับนักโทษตามความจำเป็นและควรมีโอกาสได้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักโทษเกี่ยวกับอนาคตหลังการพ้นโทษของนักโทษนั้น ตั้งแต่แรกที่นักโทษผู้นั้นถูกจำคุก

(ข) นักโทษที่วิกลจริตหรือผิดปกติทางจิต

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 82

- (1) ผู้ต้องโทษจำคุกที่วิกลจริตจะต้องไม่ถูกคุมขังในเรือนจำหากแต่จะต้องได้รับการย้ายไปอยู่สถานบำบัดทางจิตในทันที
- (2) สำหรับนักโทษที่มีอาการวิกลจริตหรือผิดปกติทางจิตพึงถูกส่งไปอยู่ในการดูแลและบำบัดรักษาในสถานพยาบาลที่ดูแลรักษาโรคด้านนี้โดยเฉพาะ
- (3) ในช่วงเวลาที่รออยู่ในเรือนจำนั้น นักโทษที่มีอาการวิกลจริตหรือผิดปกติทางจิตดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลเป็นพิเศษของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์
- (4) แผนกการแพทย์ของทางเรือนจำจะต้องจัดให้มีการบริการด้านจิตบำบัดให้แก่ นักโทษอื่น ๆ ที่มีความ

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 83 เป็นเรื่องที่ยังประสงค์ที่จะมีหน่วยงานที่เหมาะสมมาสนับสนุนการดูแลรักษานักโทษที่มีอาการวิกลจริตหรือผิดปกติทางจิตนั้นอย่างต่อเนื่องไปถึงเวลาหลังจากที่นักโทษผู้นั้นได้พ้นโทษจำคุกไปแล้ว รวมทั้งการจัดให้มีการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมให้แก่ นักโทษหลังการบำบัดรักษานั้นด้วย

(ค) ผู้ถูกคุมขังที่อยู่ระหว่างถูกควบคุมตัวหรือรอการพิจารณาคดี

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 84

- (1) ผู้ถูกจับกุมหรือคุมขังด้วยเหตุที่ถูกกล่าวหาในคดีอาญาที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกนั้น ไม่ว่าจะถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจหรือถูกขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งจะถูกกล่าวถึงต่อไปในกฎฉบับนี้ จะเรียกว่า “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี”
- (2) ผู้ถูกคุมขังที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกนั้นพึงได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์และพึงได้รับการปฏิบัติแตกต่างหากจากผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าได้กระทำความผิด
- (3) ภายใต้หลักเกณฑ์ทางกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือวิธีพิจารณาความว่าด้วย “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” ผู้ถูกคุมขังเหล่านี้พึงได้รับประโยชน์จากหลักเกณฑ์พิเศษซึ่งจะกล่าวเฉพาะในส่วนสาระสำคัญต่อไปนี้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 85

- (1) “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” จะต้องแยกคุมขังต่างหากจากนักโทษเด็ดขาด
- (2) ผู้ถูกคุมขังที่เป็นเยาวชนต้องแยกคุมขังคนละที่กับผู้ใหญ่โดยควรจะเป็นสถานที่คุมขังเฉพาะสำหรับเยาวชน

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 86 “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” ควรได้รับการจัดให้อยู่คนเดียวในห้องพักที่แยกต่างหากไม่ปะปนกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพของอากาศด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 87 ภายใต้ขอบเขตความสอดคล้องกับระเบียบวินัยของเรือนจำ “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” พึงมีสิทธิได้รับการจัดอาหารจากภายนอกโดยค่าใช้จ่ายส่วนตัวตามความประสงค์ของตน ไม่ว่าจะจากครอบครัวหรือญาติมิตรของตนหรือโดยการส่งอาหารจากที่อื่น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 88

(1) “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” พึงมีสิทธิใส่เสื้อผ้าที่จัดมาเองได้หากเป็นเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสม

(2) ในกรณีที่ใส่เสื้อผ้าที่สถานที่คุมขังนั้นจัดให้ เสื้อผ้านี้จะต้องมีลักษณะแตกต่างจากชุดของนักโทษเด็ดขาด

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 89 “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” อาจได้รับการเสนอให้ทำงานในสถานที่คุมขังนั้นแต่ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ มิใช่การกำหนดให้ต้องทำงาน อีกทั้งพึงมีสิทธิได้รับค่าจ้างในการทำงานนั้นด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 90 “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” มีสิทธิได้รับบริการจัดหาหนังสือ หนังสือพิมพ์ เครื่องเขียน และอุปกรณ์การยังชีพอื่น ๆ ด้วยค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือโดยมีผู้อื่นจ่ายให้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุมขังนั้นด้วย

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 91 “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” พึงมีสิทธิให้แพทย์หรือทันตแพทย์ของตนมาเยี่ยมและบำบัดรักษาอาการ หากว่ามีความจำเป็นอันควรและผู้ถูกคุมขังดังกล่าวสามารถออกค่าใช้จ่ายเองได้

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 92 “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” พึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อแจ้งข่าวกับครอบครัวของตนในทันทีเกี่ยวกับการที่ตนถูกคุมขัง อีกทั้งพึงได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวและญาติมิตรของตนนั้น กับมีสิทธิได้รับการเยี่ยมจากบุคคลดังกล่าวด้วยการจำกัดสิทธิดังกล่าวและการควบคุมการใช้สิทธินั้นจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุมขังนั้น

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 93 เพื่อการใช้สิทธิต่อสู้คดี “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” พึงได้รับการจัดหาบริการความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในกรณีที่มิบริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในประเทศนั้น และพึงได้รับการเยี่ยมจากที่ปรึกษาทนายความนั้นเพื่อการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการต่อสู้คดีและการเตรียมคดีนั้นเป็นการส่วนตัว ในการนี้ ผู้ที่ถูกคุมขัง

ดังกล่าวกับที่ปรึกษากฎหมายแม้อาจไม่อยู่ในห้องที่เจ้าหน้าที่มองเห็นได้แต่ต้องมีการกันระยะไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่น ได้ยินการพูดคุยกันนั้น²⁶

(ง) นักโทษที่ต้องโทษอันสืบเนื่องมาจากการไม่ชำระหนี้ทางแพ่ง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 94 สำหรับประเทศที่มีกฎหมายกำหนดโทษจำคุกสำหรับกรณีที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ทางแพ่งนั้นหรือโดยคำสั่งศาลที่ไม่ใช่การพิจารณาความผิดอาญา การจำคุกผู้ต้องโทษเช่นนั้นจะต้องไม่เป็นการจำกัดอิสรภาพจนเกินความจำเป็นแก่การป้องกันการหลบหนีและการรักษาความสงบเรียบร้อย อีกทั้งผู้เช่นนั้นพึงมีสิทธิและได้รับการปฏิบัติที่ดีไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่ใช้กับกรณี “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี” ดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่นักโทษประเภทนี้อาจถูกกำหนดให้ทำงานในระหว่างต้องโทษจำคุกนั้นได้

(จ) ผู้ที่ถูกจับกุมหรือคุมขังโดยยังไม่มีผลการดำเนินคดี

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 95***

สรุปได้ว่า ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำถือเป็นกฎเกณฑ์หรือแนวทางที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศการนำไปปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ถือได้ว่ามีความสำคัญเนื่องจากเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ต้องขังที่องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักได้ว่าผู้ต้องขังนี้ยังมีความเป็นพลเมืองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังอยู่ อันเป็นการให้ความคุ้มครองทางด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง อีกทั้งกระตุ้นเตือนให้หลาย ๆ ประเทศให้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดค้นหาแนวทางเพื่อวางข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขึ้น ทั้งหมด 95 ข้อ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและเพื่อให้ยึดถือเป็นแนวทาง ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในหลายประการ อาทิเช่น มาตรฐานการกินอยู่หลับนอน การรักษาพยาบาล การให้การศึกษา การนับถือศาสนา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นต้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น

โครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อการให้บริการกับผู้ต้องขังภายในเรือนจำในด้านต่าง ๆ 5 ด้านคือ ด้านสุททกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านการนันทนาการที่จำเป็นในการดำรงชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำ

ความเป็นมาของโครงการ สังคมภายนอกยังมองและรับทราบข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ในภาพลบว่า งานราชทัณฑ์มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องขังซึ่งภาระต่าง ๆ ยังคงอยู่ภายในกำแพง บุคคลภายนอกไม่สามารถรับรู้และตรวจสอบการทำงานได้ และยังคงสงสัย

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16-19.

และเฝ้ามองอยู่ตลอดเวลาว่าคงมีการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในเรื่องความเป็นอยู่ การทำงานของผู้ต้องขัง ในด้านปัจจัย 4 เช่น ข้าวสาร อาหารร้านสงเคราะห์ และการทำงานของผู้ต้องขัง ภายในเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำโครงการมาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในหน่วยงานสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เปรียบเสมือนเกราะป้องกันเรือนจำ/ทัณฑสถาน และหน่วยงานพร้อมรับการตรวจสอบ สามารถตอบชี้แจงและอธิบายในเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน โดยหน่วยงานในสังกัดต้องให้ความสำคัญเร่งด่วนตามเกณฑ์พิจารณา ตามมาตรฐานความโปร่งใสดังกล่าว เพื่อสร้างมาตรฐานในการทำงานตามภารกิจ อย่างเป็นรูปแบบ มีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาดและบุคคลภายนอกร่วมดำเนินการพร้อมกับมอบป้ายเรือนจำมาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน (ACHIEVED 5 PRISON TRANSPARENT STANDARDS DEPARTMENT OF CORRECTIONS) รับรองมาตรฐานความโปร่งใสให้ทุกเรือนจำ/ทัณฑสถานได้มาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน มีรายละเอียดของมาตรฐาน ความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน ดังนี้²⁷

1. มาตรฐานด้านข้าวสาร กำหนดให้มีกรรมการตรวจรับจากภายนอกพร้อมกับคณะกรรมการของเรือนจำ เพื่อดูจำนวนปริมาณและคุณภาพของข้าวสาร มีการชั่งข้าวสารทุกกระสอบ โดยใช้เครื่องชั่งตามมาตรฐาน ข้าวสารแต่ละกระสอบมีตัวเลขกำกับเพื่อระบุน้ำหนัก / วันที่ได้รับ / ลำดับกระสอบ มีปริมาณข้าวสารคงเหลือแต่ละวันตามจริง ตรงกับยอดคงเหลือตามบัญชีรับจ่ายข้าวสาร (รท. 39) และมีป้ายแสดงข้าวสารคงเหลือเป็นจำนวนกระสอบไว้ที่หน้าห้องเก็บข้าวสารและให้เป็นปัจจุบัน และคุณภาพของข้าวสารต้องตรงกับคุณลักษณะที่สั่งซื้อไว้โดยให้แต่ละเรือนจำมีตัวอย่างข้าวสารที่ถูกคุณลักษณะแสดงไว้เห็นอย่างชัดเจน

2. มาตรฐานด้านอาหาร กำหนดให้มีกรรมการตรวจรับจากภายนอกพร้อมกับ คณะกรรมการตรวจรับของเรือนจำ เพื่อดูจำนวนปริมาณและคุณภาพของอาหาร มีการบันทึกภาพแสดง คุณลักษณะของอาหารสดที่ตรวจรับในแต่ละวันอย่างชัดเจน มีการติดตั้งตู้เก็บอาหารตัวอย่างที่ปรุงเสร็จแล้วไว้ที่โรงครัวและบริเวณห้องเก็บญาติภายนอก โดยให้ปิดป้ายแสดงให้ญาติมองเห็น มีการจัดทำอาหาร ถูกต้องตามเมนูประจำเดือน (หากไม่สามารถจัดได้ในวันใดให้ระบุเหตุผลความจำเป็นไว้) ต้องมีใบสั่งซื้ออาหารตามเมนูและมีระบบการบริหารการจัดการที่ดีเกี่ยวกับเศษอาหารของผู้ต้องขัง

3. มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง ใน 2 ด้าน คือ

²⁷“ศูนย์ประสานงานราชทัณฑ์ใสสะอาด”, จุลสารราชทัณฑ์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2548) : 8.

3.1 การรับจ้างแรงงาน กำหนดให้มีการรับงานและพิจารณาราคาในรูปคณะกรรมการ มีการทำสัญญากับผู้ว่าจ้าง มีการติดประกาศแสดงตารางการจ้างงานและแสดงรายละเอียดของค่าจ้างแต่ละชนิดงาน มีรายชื่อผู้ต้องจ้างที่เข้าทำงานและรายละเอียดของผลผลิตต่อคนต่อวัน และมีการจ่ายเงินรางวัลปีนผลผู้ต้องจ้างตามระเบียบกรมราชทัณฑ์และปิดประกาศให้ทราบไว้ในโรงงาน

3.2 การฝึกวิชาชีพ กำหนดให้มีระบบของการจำแนกลักษณะผู้ต้องจ้างเข้ารับการฝึกวิชาชีพตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์มีโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว มีระบบการจัดซื้อวัสดุที่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุฯ มีการจัดทำบัญชีควบคุมขั้นตอนการผลิต (บัญชี 5 แบบ) และมีการจ่ายเงินรางวัลปีนผลผู้ต้องจ้างตามระเบียบกรมราชทัณฑ์และปิดประกาศให้ทราบไว้ในโรงงาน

4. มาตรฐานด้านการบริหารร้านสงเคราะห์ผู้ต้องจ้าง กำหนดให้มีระบบการจัดซื้อสินค้าที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องจ้างโดยปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ มีป้ายแสดงราคาสินค้าที่จำหน่ายทุกชนิด มีการตรวจสอบราคาสินค้าเปรียบเทียบกับอย่างน้อยทุก 3 เดือน มีการจัดทำทะเบียนและตรวจสอบสินค้า (เช็คสต็อก) ทุกวัน มีการนำระบบบริหารจัดการที่ทันสมัยเข้ามาใช้ ร้านสงเคราะห์ผู้ต้องจ้างมีการแสดงรายงานผลการดำเนินงานทางการเงินตามระเบียบบัญชีทุก 6 เดือนและมีการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยเงินฝากของผู้ต้องจ้าง

5. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการทั่วไป กำหนดให้มีการขึ้นบัญชีทรัพย์สินของผู้บัญชาการผู้อำนวยการส่วน หัวหน้าแดนและหัวหน้าฝ่าย และมีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของเรือนจำ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน ในวันนี้ก็เป็นมาตรการยึดถือสอดคล้องกับนโยบายของกรมฯ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นแนวทางในการทำงานอย่างถูกต้องตามระเบียบและความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ ที่ได้มีมาตรฐานพร้อมทั้งมาตรการต่าง ๆ หลายนโยบายในการดำเนินงานตามภารกิจ ให้ประสบผลสัมฤทธิ์ในทุก ๆ ด้าน ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดของชิ้นงานเพื่อบ่งบอกถึงผลของการทำงานที่ผ่านมา ให้บุคคลภายนอกในสังคมและประชาชนที่คาดหวังได้รับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ ของสหประชาชาติที่มีความเป็นสากล เพื่อให้กรมราชทัณฑ์เป็นองค์กรชั้นนำของอาเซียนในการควบคุมแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องจ้าง เพื่อคืนคนดี มีคุณค่าสู่สังคม

นอกจากนี้ยังมี มาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน ซึ่ง กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำมาตรฐานเรือนจำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้งานราชทัณฑ์ไทยมีแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของค่านิยม พฤติกรรมและวัฒนธรรมของสังคมไทย สอดคล้องกับหลักการหรือปรัชญาที่เป็นมาตรฐานสากล และเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ การบริหารงาน

ราชทัณฑ์ภายใต้หลักการแห่งมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้เรือนจำใช้เป็นตัวแบบในการสร้างมาตรฐานเรือนจำ²⁸ ไว้ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ (Managerial Administration)
2. มาตรฐานด้านบุคลากร (Qualified Staff)
3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และรูปแบบทางกายภาพของเรือนจำ / ทัณฑสถาน (Physical Plants)
4. มาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification)
5. มาตรฐานด้านการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัย (Custody And Security)
6. มาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกวิชาชีพ (Education and Vocational Training)
7. มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง (Work and Labour Force)
8. มาตรฐานด้านการรักษาระเบียบวินัยของผู้ต้องขัง (Disciplinary Procedure and Punishment)
9. มาตรฐานด้านการให้บริการผู้ต้องขัง (Services)
10. มาตรฐานด้านกิจกรรมและการได้รับประโยชน์ของผู้ต้องขัง (Inmate Activities and Privileges)

วิธีการดำเนินการ โครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น โดย กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำขึ้นภายใต้มาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้านและมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน โดยเน้นการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ 5 ด้าน ให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ดำเนินการ ดังนี้

1. ด้านสุขกรรม คือ การบริการด้านสถานที่ใช้ในการเตรียม ปรง จัดเก็บอาหารสด อาหารแห้ง รวมทั้งทำความสะอาดภาชนะอุปกรณ์ในการจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง ซึ่งต้องมีการจัดการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาหารให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

สะอาด เป็นระเบียบ พื้นที่ทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง สภาพดี ไม่เตรียมและปรุงอาหารบนพื้น โต๊ะเตรียมอาหารต้องสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร อาหาร เครื่องดื่ม ในภาชนะบรรจุที่เปิดสนิท อาหารสด เช่น เนื้อสัตว์ ผักสด ผลไม้และอาหารแห้ง ต้องมีคุณภาพ แยกเป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร หรือเก็บในตู้เย็น ถ้าเป็นห้องเย็นต้องวางอาหารสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 เซนติเมตร สำหรับอาหารสดต้องล้างให้สะอาดก่อนนำมาปรุง อาหารที่ปรุงเสร็จแล้วเก็บในภาชนะที่สะอาด วางสูงจากพื้น 60 เซนติเมตร มีห้องสำหรับเก็บอาหารที่ปรุงเสร็จ น้ำดื่ม

²⁸ กรมราชทัณฑ์, มาตรฐานเรือนจำ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2548), หน้า 3–8.

เครื่องคั้นต้องสะอาด ใส่ภาชนะที่สะอาดมีฝาปิด วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร น้ำแข็งบริโภค ต้องสะอาดมีฝาปิด มีอุปกรณ์ดับ ภาชนะ เช่น จาน ชาม ช้อน ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษ ภาชนะและ ช้อนตักน้ำดื่มสายชู น้ำปลา และน้ำจิ้มต้องทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัยมีฝาปิด ล้างภาชนะอุปกรณ์ด้วย วิธีการอย่างน้อย 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 ล้างด้วยน้ำยาล้างภาชนะและขั้นตอนที่ 2 ล้างด้วยน้ำ สะอาด 2 ครั้ง และอุปกรณ์การล้างจานต้องวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร ช้อนและอุปกรณ์ตัก อาหารต้องมีด้าม ใช้ถึงขยະที่ไม่รั่วซึมและมีฝาปิด มีท่อหรือรางระบายน้ำที่มีสภาพดี ไม่แตกรั่ว ระบายน้ำจากสุทกรรมและที่ล้างภาชนะลงท่อระบายหรือแหล่งบำบัดน้ำดี ห้องน้ำ ห้องส้วมต้อง สะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น มีน้ำใช้เพียงพอ ผู้ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน มีสุขนิสัยที่ดี เช่น ตัดเล็บสั้น ไม่สูบบุหรี่ในขณะที่ปฏิบัติงาน ไม่ใช้มือหยิบจับอาหารที่ปรุงสำเร็จแล้วโดยตรง

2. ด้านที่นอน คือ การบริการด้านเรือนนอนและเครื่องหลับนอน (หมอน ผ้าห่ม ที่รองนอน) สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ที่ผู้ต้องขังใช้ในการพักอาศัยนอนในเวลาที่เรือนจำกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

พื้น พรม เพดาน สะอาดตา แข็งแรง สภาพดี ไม่ชำรุด เครื่องนอนเพียงพอ (ครบตามจำนวน ผู้ต้องขัง) และมีลักษณะเดียวกัน (ภายในห้องหรือเรือนนอนเดียวกัน) ห้องนอนมีการระบายอากาศดี (มีพื้นที่ประตูหน้าต่างไม่น้อยกว่า $\frac{1}{4}$ ของพื้นที่ห้องและความสูงจากพื้นที่ถึงเพดานไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร) มีอุปกรณ์ระบายอากาศ คือ พัดลมระบายความร้อน ในกรณีที่ผู้ต้องขังเกิดความจุกต้องมีพัดลม ระบายอากาศที่ใช้การได้ มีแสงสว่างเพียงพอ มีอุปกรณ์ให้แสงสว่าง เช่น หลอดไฟฟ้า สภาพดี ใช้งาน ได้ ภายในห้องไม่มีเหตุรำคาญ เช่น ฝุ่น ขุย ระเบิด ฯลฯ เครื่องนอนสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็นอัด จัดเป็น ระเบียบ พื้นที่นอนเพียงพอ (หรือไม่น้อยกว่า 1.25 ตารางเมตรต่อคน) มีส้วมในห้องนอนที่สะอาด ไม่มีน้ำขังที่พื้น มีจุดน้ำดื่มสำรองทุกห้อง โดยจัดให้มีน้ำดื่มในภาชนะที่สะอาดมีก๊อกปิด-เปิด มีฝาปิด มิดชิดจัดวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร อยู่นอกบริเวณส้วม

3. ด้านการรักษาพยาบาล คือ การบริการด้านการแพทย์และบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน แก่ผู้ต้องขัง โดยครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการ บำบัดรักษาและด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

มีสภาพแวดล้อมสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวกและมีแสงสว่างเพียงพอ มีการจัดแบ่งพื้นที่ ใช้สอยได้อย่างเหมาะสมและเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน มีการใช้สถานพยาบาลตรงตามวัตถุประสงค์ ใน ด้านกิจการของสถานพยาบาลเพียงอย่างเดียว มีแพทย์หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านอนามัย เรือนจำ มีพยาบาลวิชาชีพหรือพยาบาลเทคนิคหรือเจ้าหน้าที่พยาบาล ปฏิบัติหน้าที่เรือนพยาบาล ใน อัตราส่วน 1 : 1,250 คน มีเวชภัณฑ์ตามบัญชียาพื้นฐานที่กรมราชทัณฑ์กำหนด มีการจัดทำสมุด ควบคุมบัญชียาที่ถูกต้อง ไว้ประจำเรือนพยาบาล มีการจัดเก็บเวชภัณฑ์ถูกต้องแยกประเภทตาม หมวดยาและมีการเฝ้าระวังการหมดอายุของยา มีครุภัณฑ์ทางการแพทย์พื้นฐานครบทั้ง 16 รายการ มี

การเตรียมครุภัณฑ์ทางการแพทย์ประจำสถานพยาบาล มีกิจกรรมการให้ความรู้แก่ผู้ต้องขัง มีการให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพแก่ผู้ต้องขัง มีการคัดกรองโรคแก่ผู้ต้องขังแรกรับและติดตามเป็นระยะ ๆ มีการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น มีการจัดทำทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังป่วย มีการจ่ายยาที่ถูกต้องตามหลักการใช้ยา มีระบบการป้องกันการแพร่เชื้อ และการกำจัดขยะติดเชื้อ มีการให้บริการการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เช่น การนัดหมาย และติดตามผลการรักษาพยาบาล มีการส่งต่อหรือย้ายผู้ต้องขังป่วยหนักเกินขีดความสามารถออกไปรับการรักษาต่อยังโรงพยาบาลภายนอก มีการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังตามความเหมาะสม มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขอรับการสนับสนุนในด้านการให้บริการสาธารณสุข

4. ด้านการฝึกวิชาชีพ คือ การจัดการอบรมและฝึกวิชาชีพและใช้แรงงานผู้ต้องขัง มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

การฝึกวิชาชีพต้องกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน โดยให้มีแผนหรือหลักสูตรการจัดการศึกษาและการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขัง อีกทั้งจัดให้มีผู้ฝึกสอนที่ได้รับการรับรองและ / หรือการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการจัดการหลักสูตร ทั้งนี้ การจัดแผนหรือหลักสูตรควรคำนึงถึงผลแห่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ / หรืออยู่ในความสนใจของผู้ต้องขัง รวมถึงการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขและมีคุณภาพของผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ

5. ด้านนันทนาการ คือ กิจกรรมนันทนาการ ที่เรือนจำจัดให้เพื่อความบันเทิงของผู้ต้องขัง มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

จัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์การออกกำลังกายหรือการกีฬา ที่เหมาะสม เพียงพอและเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม ต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะ ประเภท เพศ อายุ ควรจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ ประเภทรื่นเริง การประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของผู้ต้องขัง ตามสมควร เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าพบของคำปรึกษากับนักสังคมสงเคราะห์เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา ดำเนินการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ และ/หรือด้านการบำบัดทางจิต

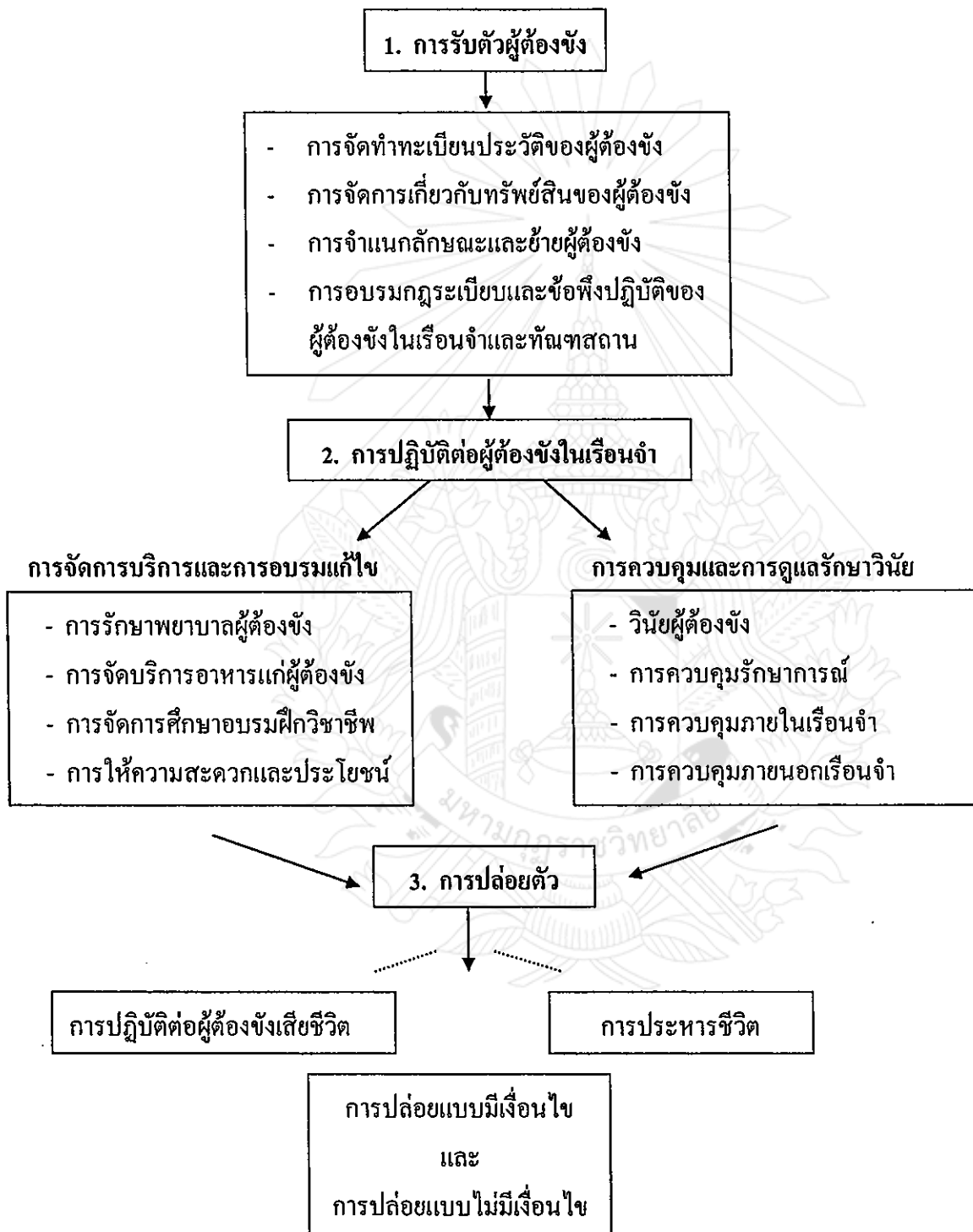
สรุป โครงการกนอิม - นอนอุ่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะเพียง 5 ด้าน ด้านสุนทรกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ส่วนด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขังจึงไม่นำมารวมกับโครงการกนอิม - นอนอุ่น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ต่อเนื่องนับจากที่ ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำจนผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษ ดังนั้น การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

จึงครอบคลุมถึงภารกิจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้งด้านการจัดการบริการอบรมแก้ไขและการควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ให้หลบหนี การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังแผนภูมิที่ 2.3

แผนภูมิที่ 2.3 กระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

2.5.1 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายใต้กรอบที่กำหนดในแผนภูมิดังกล่าว อาจแยกพิจารณาได้ 3 ขั้นตอน คือ

2.5.1.1 การรับตัวผู้ต้องขัง

การรับตัวผู้ต้องขังเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเริ่มตั้งแต่การรับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำตามหมายศาล คำสั่งของผู้มีอำนาจ และรวมไปถึงการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่นำติดตัวเข้ามา การจำแนกลักษณะ การแยกขังและการย้ายผู้ต้องขังและการอบรมกฎระเบียบ และข้อพึงปฏิบัติของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน โดยภารกิจดังกล่าวนี้มุ่งในการที่จะทำให้ผู้ต้องขังที่เข้าใหม่รับการปฏิบัติที่เหมาะสม ตลอดจนรับทราบกฎระเบียบ และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพภายในเรือนจำได้

2.5.1.2 การปฏิบัติในระหว่างที่ผู้ต้องขังอยู่ในระหว่างการจองจำ

ในขั้นตอนนี้รวมถึงการดำเนินการในการอบรมแก้ไขและจัดบริการต่าง ๆ ให้ผู้ต้องขัง เช่น การจัดบริการด้านอาหาร การรักษาพยาบาล การจัดการศึกษาอบรมและการฝึกวิชาชีพ และการให้ความสะดวกและประโยชน์บางประการสำหรับผู้ต้องขัง บริการเหล่านี้ แม้จะไม่ใช่เป็นภารกิจด้านการควบคุมผู้ต้องขังโดยตรง แต่ก็เป็ภารกิจที่ช่วยเสริมการควบคุมให้มีประสิทธิภาพ เป็นการทำให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ซึ่งจะส่งผลต่อการควบคุม

สำหรับภารกิจในส่วนของการควบคุมโดยตรงนั้น จะเกี่ยวข้องกับการรักษาวินัยของผู้ต้องขัง การควบคุมรักษาการณ์ มาตรการควบคุมผู้ต้องขังภายในเรือนจำและมาตรการควบคุมผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำ

2.5.1.3 การปล่อยตัว

การควบคุมผู้ต้องขังจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการปล่อยตัวผู้ต้องขัง ภารกิจนี้จึงเป็นภารกิจสุดท้ายในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ภารกิจดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจแยกพิจารณาเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้เรียงตามลำดับนี้

1. การรับตัวผู้ต้องขัง
2. การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องขัง
3. การแยกขังและย้ายผู้ต้องขัง
4. การอบรมกฎระเบียบและข้อพึงปฏิบัติของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
5. การรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง
6. การจัดบริการอาหารแก่ผู้ต้องขัง
7. การจัดการศึกษาอบรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

8. การให้ความสะดวกและประโยชน์บางประการแก่ผู้ต้องขัง

9. วินัยผู้ต้องขัง

10. การควบคุมผู้ต้องขัง

11. มาตรการควบคุมผู้ต้องขังภายในเรือนจำ

12. มาตรการควบคุมผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำ

13. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเสียชีวิต การประหารชีวิต และการปล่อยตัว

ผู้วิจัย กล่าวในรายละเอียดถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย²⁹ ดังนี้

1. การรับตัวผู้ต้องขัง

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ. 7

(1) สถานที่ใช้เป็นเรือนจำทุกแห่ง จะต้องมีสมุดทะเบียนระบุเลขกำกับหน้าสำหรับบันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องขังที่รับไว้คุมขัง มีรายการดังนี้

ก. ชื่อความบ่งตัวผู้ต้องขัง

ข. เหตุผลในการส่งมายังเรือนจำและอำนาจในการกระทำเช่นนั้น

ค. วันและเวลาที่รับตัวและปลดปล่อย

(2) การรับตัวบุคคลใดเข้าคุมขังไว้ในเรือนจำและทัณฑสถาน พึงมีคำสั่งชอบด้วย กฎหมายรายละเอียดของคำสั่ง ให้บันทึกไว้ในทะเบียน

พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ มาตรา 8 เจ้าพนักงานเรือนจำจะไม่รับบุคคลใด ๆ ไว้เป็นผู้ต้องขังใน เรือนจำ เว้นแต่จะได้รับหมายอาญา หรือ เอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

ในการรับตัวผู้ต้องขังต้องมีทั้งตัวคนและหมายอาญา หรือเอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้า พนักงานผู้มีอำนาจ เมื่อเจ้าหน้าที่เรือนจำหรือทัณฑสถานซึ่งทำการรับตัวผู้ต้องขัง ได้ตรวจสอบ ทั้งตัวคนและเอกสารถูกต้องครบถ้วนแล้ว ต้องให้เจ้าหน้าที่ซึ่งควบคุมผู้ต้องขังส่งมายังเรือนจำ หรือทัณฑสถานนั้น ๆ ลงชื่อกำกับไว้ในเอกสารนำส่ง หรือสมุดรับส่งเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ ในการตรวจสอบความถูกต้อง

²⁹กรมราชทัณฑ์, คู่มือเจ้าพนักงานเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2539), หน้า 2 – 97.

2. การรักษาพยาบาล

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 38 ให้แพทย์ตรวจอนามัยผู้ต้องขัง ที่เข้าพนักงานเรือนจำ ได้รับตัวไว้ใหม่ในวันรับตัวนั้น ถ้าไม่อาจจะมาตรวจในวันนั้นได้ ก็ให้มาตรวจในวันอื่นโดยเร็ว

หากแพทย์ตรวจ พบว่า ผู้ต้องขังคนใดเจ็บป่วยจำเป็นต้องส่งออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ให้แพทย์แจ้งต่อพัศดี และทำรายงาน ขึ้นต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ในรายงานนั้นชี้แจงอาการเจ็บป่วยที่ตรวจพบ ความเห็นเรื่องโรคหรือชนิดของการเจ็บป่วย และสถานรักษาพยาบาลนอกเรือนจำที่เห็นควรให้จัดส่งไปรักษาพยาบาล

3. จัดการบริการอาหาร (สุทกรรม)

มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 20

1. ผู้ต้องขังทุกคนจะต้องได้รับอาหารอันมีประโยชน์เพียงพอ ที่จะเสริมสร้างสุขภาพและความแข็งแรงต่อร่างกาย จัดปรุงอย่างสะอาดและจัดเลี้ยงอย่างเป็นระเบียบ

2. จัดหาน้ำไว้ให้พอได้ดื่มทุกมือ

กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 77 ให้จัดให้ผู้ต้องขังได้รับประทานอาหารอย่างน้อย 2 มื้อ คือเช้าและเย็น อาหารมื้อหนึ่งให้ประกอบด้วยข้าว หรือสิ่งอื่นแทนข้าวและกับข้าวหรือสิ่งอื่นแทนกับข้าว

4. การจัดการฝึกวิชาชีพและการศึกษาผู้ต้องขัง

4.1 การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อ 71

1. งานที่ให้ผู้ต้องขังทำนั้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการทรมานให้หลายจำ
2. ผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษแล้ว ต้องทำงานภายในบังคับแห่งความสมบูรณ์ทางกายและจิตใจ ตามที่แพทย์ได้วินิจฉัย
3. ให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกิดประโยชน์ในปริมาณพอที่จะไม่ให้เกินกำลังผู้ต้องขังตามจำนวนชั่วโมงทำงานปกติประจำวัน
4. งานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำ ควรเป็นงานที่ลงมือหรือเพิ่มพูนสมรรถภาพของเขาที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เมื่อพ้นโทษไปแล้ว เท่าที่สามารถทำได้
5. ควรจัดให้ผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เข่าว้วยได้รับการฝึกวิชาชีพในงานที่เป็นประโยชน์และบังเกิดผลกำไร

6. ผู้ต้องขังควรเลือกงานที่ตนประสงค์จะทำได้ ภายในกรอบวิชาชีพที่เหมาะสมและตามความต้องการของทางการเรือนจำ และการรักษาระเบียบวินัย

มาตรฐานขั้นต่ำๆ ข้อ 72

1. การจัดงานและวิธีทำงานจะต้องคล้ายคลึงงานอิสระนอกเรือนจำมากที่สุดที่จะทำได้ เพื่อเตรียมผู้ต้องขังให้ชินต่อชีวิตทำงานตามปกติทั่ว ๆ ไป

2. ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนได้ส่วนเสียของผู้ต้องขังและการฝึกวิชาชีพของเขา ยิ่งกว่าผลกำไรที่เรือนจำจะได้จากงานที่ผู้ต้องขังทำ

กฎกระทรวงฯ ข้อ 50-65 (การจัดให้ผู้ต้องขังทำงาน) สามารถกล่าวโดยสรุปดังนี้

1. งานที่จัดให้ผู้ต้องขังเด็ดขาดทำ จะต้องคำนึงถึง กำหนดโทษ ความแข็งแรงของร่างกาย สถิติปัญญา อุปนิสัย และฝีมือหรือความรู้ความชำนาญ อีกทั้งผลในทางเศรษฐกิจ ผลในทางอบรม และสภาพของเรือนจำและทัณฑสถาน (กฎกระทรวงข้อ 50)

2. จัดให้ผู้ต้องขังเด็ดขาดที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ให้ได้รับการศึกษาอบรม (กฎกระทรวงข้อ 51)

3. จัดให้คนต้องขังและคนต้องฝาก ทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนามัย การรักษาความสะอาด และงานที่เกี่ยวกับการสุขาภิบาลต่าง ๆ (มาตรา 23)

4. หากผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตขณะทำงาน ให้เรือนจำพิจารณาให้ได้รับรางวัลตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง และหากผู้ต้องขังดังกล่าวเสียชีวิต รางวัลที่ควรได้นั้นให้จ่ายแก่ทายาท (ตามนัยมาตรา 26)

5. ห้ามมิให้เจ้าพนักงานใช้ผู้ต้องขังทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เว้นแต่ได้รับอนุญาตไว้ในระเบียบข้อบังคับซึ่งกรมราชทัณฑ์อนุมัติ (กฎกระทรวงข้อ 55)

4.2 การศึกษาผู้ต้องขัง

มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 77

1. ควรมีข้อกำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคน ได้ศึกษาต่อเท่าที่เขาสามารถจะรับการศึกษาได้ รวมทั้งการสอนศาสนาในประเทศที่พอจะดำเนินการได้ที่ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก และผู้เข่าวีัยต้องบังคับให้เรียน และทางการราชทัณฑ์ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ

2. การศึกษาของผู้ต้องขัง พึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรจากศึกษาของชาติ เพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะศึกษาต่อได้สะดวก

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 มาตรา 28 บรรดาเครื่องอุปโภคในการศึกษาอบรม เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สมุดหนังสือนั้น รัฐบาลเป็นผู้จัดให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนเองมาใช้ก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว

กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 51 นักโทษเด็ดขาดอายุต่ำกว่า 25 ปี ให้คำนึงถึงการศึกษาดูการเป็นพิเศษ

5. การให้ความสะดวกและประโยชน์บางประการ

การเยี่ยมและติดต่อของบุคคลภายนอก

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 มาตรา 33 ให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อจากบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากทนายความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ภายใต้ข้อบังคับที่อธิบดีวางไว้

การร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 123 เจ้าพนักงานทุกคน ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังร้องทุกข์หรือนำคำร้องทุกข์เรื่องราวหรือฎีกาไปยื่นตามข้อก่อน

6. การปล่อยตัว

การปล่อยตัวผู้ต้องขัง เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำและทัณฑสถานที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดไว้ ซึ่งมีได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การปล่อยตัวเป็นการชั่วคราว แบ่งเป็น

(1) การปล่อยประกันตัว เป็นหน้าที่ของเรือนจำและทัณฑสถาน ที่จะต้องปฏิบัติตามหมายศาล หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ โดยพลัน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 67)

(2) การปล่อยตัวกรณีมีเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง เช่น เกิดเพลิงไหม้เรือนจำอย่างรุนแรง หรือภาวะสงคราม ที่เรือนจำถูกฝ่ายข้าศึกโจมตีจนมีผู้ต้องขังบาดเจ็บล้มตายโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง หรือไม่มีทางเลือกอย่างอื่น (พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 18)

การปล่อยตัวกรณีฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ถ้าเจ้าพนักงานเรือนจำหรือทัณฑสถาน ไม่สามารถจะย้ายผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ ณ ที่อื่นได้ทันท่วงที จะปล่อยผู้ต้องขังไปชั่วคราวก่อนได้ การปล่อยผู้ต้องขังในกรณีเช่นว่านี้ เจ้าพนักงานเรือนจำและทัณฑสถานไม่มีความผิด

ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวไปนั้น จะต้องปฏิบัติตนดังนี้

(1) ต้องกลับมายังเรือนจำ หรือรายงานตนยังสถานีตำรวจ หรือที่ว่าการอำเภอ ภายในกำหนด 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ปล่อยตัวไป

(2) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ถ้าผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไป ละเลยไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวนี้ ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวอันควร

2. การปล่อยตัวกรณีปกติ แบ่งเป็น

(1) การปล่อยตัวเมื่อผู้ต้องขัง หรือคนฝากจำคุกครบกำหนดโทษ

การปล่อยตัวผู้ต้องขังกรณีปกติ เรือนจำและทัณฑสถานจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 17 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2482 ดังนี้

ก. เรือนจำและทัณฑสถานจะต้องจัดให้มีผู้ต้องขังที่เหลือโทษอีก 7 วันหรือไม่เกิน 7 วันให้ได้รับการอบรมทางศีลธรรมเป็นพิเศษ โดยจัดให้พักการทำงาน และให้แยกคาบคุมไว้ห่างจากผู้ต้องขังอื่น ๆ เท่าที่กระทำได้ ทั้งนี้ให้รวมถึงผู้ต้องขังที่ได้รับอนุญาตให้พักการลงโทษด้วย

ข. เจ้าหน้าที่ที่จะทำการอบรมศีลธรรมให้แก่ผู้ต้องขังที่จะพ้นโทษ กรณีเรือนจำส่วนกลางให้เป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้ได้รับมอบหมาย ส่วนในเรือนจำส่วนภูมิภาคให้เป็นหน้าที่ของพัศดี หรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากพัศดี

ค. การอบรมแก่ผู้ต้องขังที่จะพ้นโทษ ให้ปฏิบัติดังนี้

- ผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาพุทธ ให้ท่องศีลห้าธรรมห้าจนจำได้

- ผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาคริสต์ ให้ท่องบัญญัติ 10 ประการ ของพระเยซูชาวนาซาเร็ธจนจำได้

จนจำได้

- ผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาอิสลาม ให้ท่องบัญญัติ 63 ข้อ ของพระมหามะหมัด จนจำ

ได้

- ผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นให้ท่องบทคำสอนเบื้องต้นของศาสนานั้นให้ได้

ง. เมื่อจะปล่อยตัวผู้ต้องขังให้ปฏิบัติดังนี้

- เรียกพัศดีของหลวงคืน

- ผู้ต้องขังคนใด ไม่มีเครื่องแต่งกายที่จะแต่งออกจากเรือนจำให้จ่ายเครื่องแต่งกาย

ให้ 1 ชุด

- ทำหลักฐานการปล่อยตัวให้เรียบร้อย

- คืนทรัพย์สินของผู้ต้องขังให้แก่ผู้ต้องขังไป

- ออกใบสุทธิให้ (กฎกระทรวง ข้อ 132)

จ. ก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังให้นำตัวไปหาผู้บัญชาการเรือนจำ และให้ผู้บัญชาการเรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ดังนี้

- ให้ผู้ต้องขังท่องศีลห้าธรรมห้าให้ฟัง

- ให้โอวาทสั่งสอนตามสมควร

- กรณีผู้ต้องขังที่จะปล่อยตัวเป็นจำเลยในคดีอุกฉกรรจ์ ให้สอบถามความเป็นอยู่ครอบครัว และการทำงานที่จะไปทำ พร้อมทั้งชี้แนะให้ประพฤติตนเป็นคนดี

ฉ. เมื่อได้จัดการปล่อยตัวผู้พ้นโทษไปแล้ว ให้เรือนจำและทัณฑสถานรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบพร้อมรายงานประจำเดือน

(2) การปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษแบบมีเงื่อนไข เช่น การพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษจำคุก ปล่อยตัวทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ (พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 32(5), (6) และ(8)) เรือนจำจะทำหนังสือสำคัญปล่อยตัวขึ้น 3 ฉบับ เก็บไว้ที่เรือนจำ 1 ฉบับ ซึ่งผู้ได้รับการปล่อยตัวตามที่กล่าวมานี้ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กรมฯกำหนดไว้ เช่น ต้องอยู่กับผู้อุปการะตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไข ต้องประกอบอาชีพในทางสุจริต ห้ามพกพาอาวุธทุกชนิด ห้ามติดต่อนักโทษอื่นซึ่งมิใช่ญาติ ฯลฯ

(3) การปล่อยตัวพระราชทานอภัยโทษ

ก. การปล่อยตัวพระราชทานอภัยโทษหมู่ จะมีขึ้นในกรณีที่บ้านเมืองมีเหตุการณ์พิเศษอันสำคัญเกี่ยวกับบ้านเมืองหรือองค์พระมหากษัตริย์ เช่น ในโอกาสพระราชมหงคลาภิเษกพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น โดยจะต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษแล้ว เรือนจำ/ทัณฑสถานจะปล่อยตัวหรือลดโทษให้กับผู้ต้องขังตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ข. การปล่อยตัวพระราชทานอภัยโทษเฉพาะราย เมื่อผู้ต้องขังยื่นทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยโทษต่อองค์พระมหากษัตริย์เป็นการเฉพาะราย เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานอภัยโทษให้ปล่อยตัวจะทรงมีพระบรมราชโองการให้ปล่อยตัว ทางสำนักพระราชเลขานุการจะเชิญพระบรมโองการมาเพื่อกระทรวงมหาดไทยดำเนินการต่อไป หลังจากนั้นกรมราชทัณฑ์จะมีหนังสือเชิญพระบรมราชโองการให้ปล่อยตัว และให้เรือนจำทำบันทึกทราบ พร้อมทั้งรายงานรายละเอียดกลับมากรมฯ และกรณีที่เป็่นนักโทษชาวต่างประเทศ นอกจากจะต้องแจ้งให้เรือนจำทราบเพื่อทำการปล่อยตัวแล้ว กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่จะต้องแจ้งให้กรมตำรวจทราบว่า ได้ส่งตัวผู้ต้องขังชาวต่างประเทศรายนี้ให้กับสถานีตำรวจท้องที่ที่เรือนจำตั้งอยู่มารับตัว เพื่อนำส่งให้กับกองตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการตามกฎหมาย และแจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศทราบเพื่อประสานงานกับสถานทูตของประเทศนั้น ๆ ต่อไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิ์ บัวเต่า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าวก

จังหวัดเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน ด้านนิติบัญญัติ, ด้านการบริหารงาน, ด้านการบริการประชาชนและด้านคุณธรรม – จริยธรรม โดยมีความพึงพอใจในเรื่องการบริการประชาชนด้านการรักษาความสะอาด ความเรียบร้อยของอาคารสถานที่สูงสุด รองลงมาคือ เรื่อง การพิจารณาแผนพัฒนาตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประชาชนมีความพึงพอใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ระดับมาก³⁰

ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า

1. ผู้มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเชื่อม
2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเชื่อม
3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ³¹

ชาญณรงค์ สุขการณ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีเกี่ยวกับเพศของผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ต้องขังชายที่มีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี มากที่สุด รองลงมา มีอายุระหว่าง 15 – 20

³⁰ประสิทธิ์ บัวเต้า, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 94 หน้า.

³¹ประสิทธิ์ อารินทร์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2548, 80 หน้า.

ปี และ 26 – 30 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมามีการศึกษาในระดับมัธยมต้น ส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพรับจ้างก่อนถูกจับดำเนินคดี มีรายได้ต่อเดือนก่อนต้องโทษตั้งแต่ 4,001 – 7,000 บาท มากที่สุด รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 1,500 – 4,000 บาท ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลามากกว่าครึ่งหนึ่ง มีสถานภาพโสด รองลงมา มีสถานภาพสมรส และเป็นบุตรคนที่ 2 ในครอบครัวมากที่สุด รองลงมา เป็นบุตรคนที่ 1 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลาครึ่งหนึ่ง พักอาศัยอยู่กับบิดา – มารดา ก่อนต้องโทษ รองลงมา พักอาศัยกับครอบครัวตนเอง ส่วนใหญ่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเหล้า - บุหรี่ ในขณะที่กระทำผิด³²

สมนึก กงสาลี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การกระทำผิดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำกลางปัตตานี” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดในเรือนจำกลางปัตตานีพบว่า

1. บังคับส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นับถือศาสนาอิสลาม อายุระหว่าง 25 – 34 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า สถานภาพโสด ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้างก่อสร้าง เป็นต้น รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,001 – 4,000 บาท อาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีลักษณะทางรูปร่างปกติไม่เคยผ่านการเกณฑ์ทหาร บิดา – มารดาอยู่ด้วยกัน ความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวรักใคร่เข้าใจกันดี

2. มูลเหตุที่นำไปสู่การกระทำผิด พบว่ากลุ่มประชากรรู้จักคุ้นเคยกับการกระทำผิดกฎหมายจากเพื่อน เอาเยี่ยงอย่างสื่ออื่น ๆ เช่น เพื่อน ชุมชน เป็นต้น กระทำผิดคดียาเสพติดประเภทยาบ้า เคยดื่มสุรา เคยใช้ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ไม่เคยเล่นการพนันและเคยเที่ยวสถานเริงรมย์

3. ประเภทของโทษคดียาเสพติด พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่กระทำผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่าย ผลลัพธ์การต้องโทษโดยคำพิพากษาให้จำคุกมีกำหนด 6 – 9 ปี ต้องโทษเป็นครั้งที่ 1

4. ด้านทัศนคติในการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด พบว่ากลุ่มประชากรเป็นผู้ร่วมขบวนการยาเสพติด คิดว่าการค้ายาเสพติดให้รายได้ตอบแทนสูง เป็นงานที่ทำงานไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือทราบว่ายาเสพติดทำลายคน การถูกจับครั้งนี้เป็นเพราะโชคไม่ดี การจำคุกทำให้ลำบาก เมื่อพ้นโทษจะไม่กลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก สภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนไม่มีส่วน

³²ชาญณรงค์ สุขการณ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีเกี่ยวกับเพศของผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2549, 123 หน้า.

ผลักค้นให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด กลัวการถูกลงโทษจากกระบวนการยุติธรรม คิดว่าโทษที่ได้รับเป็นโทษที่หนักและคิดว่าได้รับความเป็นธรรมจากระบวนการยุติธรรม³³

นริศรา บุญชิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าผู้มาใช้บริการห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ จำนวน 345 คน พบว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านพนักงานขาย ด้านการบริการ และด้านส่วนประสมทางการค้าปลีก อยู่ในระดับมาก ลูกค้าที่มีเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจ ด้านพนักงานขายและด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับและไม่พบว่าลูกค้าที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความถี่ในการใช้บริการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ แตกต่างกัน³⁴

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

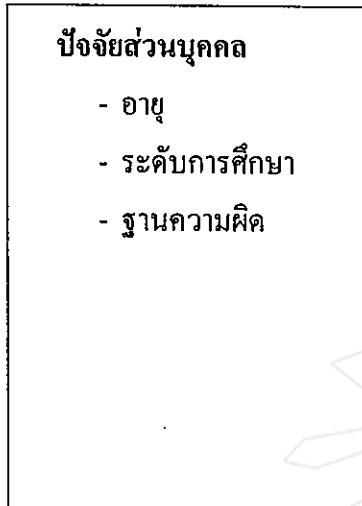
จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีของกรมราชทัณฑ์ “มาตรฐานเรือนจำ”³⁵ และผลงานวิจัย หลายเล่ม นำมาผสมผสาน สังเคราะห์ วิเคราะห์สรุปความได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ กรม ด้านที่นอน ด้านรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ โดยมี อายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น แสดงเป็นรูปแบบ ได้ดังนี้

³³สมนึก คงสาตี, “การกระทำผิดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด เรือนจำกลางปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา), 2548, 163 หน้า.

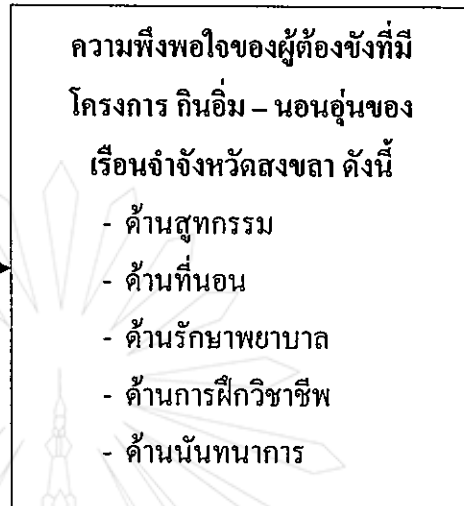
³⁴นริศรา บุญชิต, “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), 2551, 97 หน้า.

³⁵กรมราชทัณฑ์, มาตรฐานเรือนจำ, อ้างแล้ว, หน้า 3– 8.

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 2.4 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง“ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อ โครงการกินอิม – นอนอุ่นของ เรือนจำจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา ในโครงการ กินอิม – นอนอุ่น ของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวน 1,200 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 และความคลาดเคลื่อน ไม่เกิน 0.5¹ ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสื่อความหรือสามารถให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้ตลอดและ

---

¹ต่งศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 50.

เลือกบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมทั้งในด้านของความรู้ พฤติกรรมการกระทำผิด โอกาสการได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Closed - ended) ชนิดตรวจสอบรายการมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ด้านอายุ ระดับการศึกษาและฐานความผิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา 5 ด้าน คือ ด้านสุททกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพและด้านนันทนาการ จำนวน 32 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตรฐานวัดเป็น 5 ระดับ (Five Point Rating Scale) โดยวัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

มีความพึงพอใจ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีความพึงพอใจ	มาก	ให้	4	คะแนน
มีความพึงพอใจ	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีความพึงพอใจ	น้อย	ให้	2	คะแนน
มีความพึงพอใจ	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Opened form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.4.1 ศึกษาเนื้อหาและข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแบบสอบถาม

3.4.2 กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างให้ครอบคลุมองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของผู้ต้องขัง ภายใต้ข้อประกอบ 5 ด้าน

3.4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข เสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ถูกต้องตามหลักวิชาการและในด้านภาษาที่ใช้เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และทำการปรับปรุงเนื้อหา

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน

3.4.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบให้คะแนนและหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.895

สูตร หาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค² (Cronbach)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ

α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

K = จำนวนข้อของมาตรวัด

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.4.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

²บุญเรียง ขจรศิลป์, วิธีวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : หจก.พี.เอ็น.การพิมพ์, 2543), หน้า 168.

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึง ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา 172 หมู่ที่ 4 ตำบล เขารูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองแก่ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา ในโครงการกนอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยวิธีสุ่มตัวอย่างตามกองงานโดยใช้ดุลยพินิจตามสัดส่วนของผู้ต้องขังแต่ละกองงานจนครบ ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามกลับพร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

3.5.3 นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ผล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามหลังจากที่รวบรวมข้อมูลได้นำไปลงรหัสวิเคราะห์พร้อมฉบับที่กไว้ เพื่อประกอบการอภิปรายผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปใช้วิธีสถิติพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกนอิม - นอนอุ่น นำมาหาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายโดยแปลความหมายดังนี้

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินความพึงพอใจ โดยกำหนดเป็น 3 ระดับ คำนวณความกว้างของแต่ละระดับ ได้ดังนี้

$$\text{ความกว้าง} = \frac{\text{ค่ามากที่สุด} - \text{ค่าน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ความกว้าง} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ความหมายของแต่ละระดับเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.0000 – 2.3333 หมายถึง ความพึงพอใจ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.3334 – 3.6667 หมายถึง ความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.6668 – 5.0000 หมายถึง ความพึงพอใจ ในระดับมาก

3.6.2 ข้อมูลซึ่งเป็นความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิม – นอนอุ่น ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) และเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายสรุป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะผู้ต้องขังทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) ใช้อธิบายทั่วไป และใช้พรรณนาในการศึกษา

3.7.2 วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น เป็นรายข้อ ในแต่ละด้านใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.3 วิเคราะห์หาความแตกต่างของตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขัง โดยใช้สถิติการทดสอบ (F - test) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ

สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{N \times 100}{Na}$$

เมื่อ

N = จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ

Na = จำนวนเต็ม

³พิชญ์ พงศ์ศรี, วิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : เทียมฟ้าการพิมพ์, 2549), หน้า

2) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) มีสูตรดังนี้⁴

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

3) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีดังนี้⁵

สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ

$$\text{S.D.} = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum f(X - \bar{X})^2 = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของคะแนน}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

⁴ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2538), หน้า 74.

⁵ เรืองเดี๋ยวกัน, หน้า 79.

4) สถิติการทดสอบเอฟ (F - test) ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) โดยใช้สูตร⁶

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ

F แทน การวิเคราะห์ความแปรปรวน
 MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 (Between Mean Square)
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม
 (Within Mean Square)

5) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธีของ Scheffe⁷ โดยใช้สูตร ดังนี้⁷

$$S = \sqrt{(K-1) F(\alpha; df_1, df_2)} \sqrt{MS_E \left[\sum_{(j=1)}^k \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ

S = ค่าวิกฤตของ Scheffe'
 K = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน
 $(\alpha; df_1, df_2)$ = เปิดค่า F ในตารางแจกแจงความถี่ F ที่ α มีค่า .05 หรือที่ .01
 MS_E = ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
 C_j = สัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1 ...
 n_j = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 113.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 140.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยนำเสนอผลออกเป็นหมวดหมู่และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
F value	แทน	F distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม
P value	แทน	ค่าระดับความมีนัยสำคัญของข้อมูล Sig.
*	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
***	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของ
เรือนจำจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 18 – 25 ปี	75	25.80
ตั้งแต่ 26 - 35 ปี	128	44.00
ตั้งแต่ 36 - 40 ปี	64	22.00
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	24	8.20
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26- 35ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 128 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีอายุตั้งแต่ 18-25ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีอายุตั้งแต่ 36-40ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 มีอายุตั้งแต่ 46ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	79	27.15
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	27.83
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	85	29.21
อนุปริญญา หรือ ปวส.	33	11.34
ปริญญาตรีขึ้นไป	13	4.47
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.21และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.83 มีการศึกษา

ระดับประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.15 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามฐานความผิด

ฐานความผิด	จำนวน	ร้อยละ
ชีวิตและร่างกาย	81	27.80
ยาเสพติดให้โทษ	70	24.10
ทรัพย์สิน	83	28.50
เพศ	41	14.10
พ.ร.บ. จราจรและปลอมแปลงเอกสาร	16	5.50
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และมีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวนทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 มีฐานความผิดคดี พ.ร.บ. จราจรและปลอมแปลงเอกสาร มีจำนวนทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขกรรม	2.44	0.71	ปานกลาง
2. ด้านที่นอน	2.28	0.63	น้อย
3. ด้านการรักษาพยาบาล	1.87	0.76	น้อย
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	2.99	0.87	ปานกลาง
5. ด้านนันทนาการ	2.42	0.77	ปานกลาง
รวม	2.40	0.58	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุขกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุขกรรม

ด้านสุขกรรม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย	2.44	0.91	ปานกลาง
2. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีรสชาติดี	2.25	0.90	น้อย
3. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีปริมาณเพียงพอกับความ ต้องการของแต่ละบุคคล	2.32	0.96	น้อย
4. ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี	2.55	0.96	ปานกลาง
5. ผู้ต้องขังทุกคนได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกัน	2.22	0.98	น้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านสุนทรกรรม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความหลากหลายในชนิดของอาหาร	2.43	0.98	ปานกลาง
7. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่	2.49	1.01	ปานกลาง
8. มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	1.91	0.94	น้อย
9. สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.55	0.96	ปานกลาง
10. สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี	3.25	1.12	ปานกลาง
รวม	2.44	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิ่ม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุนทรกรรม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี, สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านที่นอน

ด้านที่นอน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.13	0.84	น้อย
2. ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.45	0.90	ปานกลาง
3. ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	2.26	0.85	น้อย
4. ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.08	0.89	น้อย
5. กิจกรรมบันเทิงเพื่อความผ่อนคลายมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน	2.46	1.00	ปานกลาง
รวม	2.28	0.63	น้อย

ตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านที่นอน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล

ด้านการรักษาพยาบาล	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์	1.87	0.90	น้อย
2. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที	1.79	0.88	น้อย
3. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด	1.76	0.84	น้อย
4. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี	2.04	0.97	น้อย
5. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค	1.88	0.85	น้อย
6. การให้บริการทางการรักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ	1.88	0.86	น้อย
รวม	1.87	0.76	น้อย

ตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล โดยรวม อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค, การให้บริการทางการรักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มี
โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ

ด้านการฝึกวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี	3.03	0.99	ปานกลาง
2. การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.05	1.09	ปานกลาง
3. อาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี	3.01	1.03	ปานกลาง
4. ผู้คุม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	2.93	1.04	ปานกลาง
5. เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่	2.79	1.03	ปานกลาง
6. การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี	3.10	1.15	ปานกลาง
รวม	2.99	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ

ด้านนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม	2.47	0.92	ปานกลาง
2. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ	2.70	0.98	ปานกลาง
3. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ	2.49	1.05	ปานกลาง
4. ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม	2.24	0.97	น้อย
5. ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก	2.23	1.02	น้อย
รวม	2.42	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยรวม ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจที่ มีโครงการ กินอิม-นอนอุ่น	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18 – 25 ปี			ตั้งแต่ 26 - 35 ปี			ตั้งแต่ 36 - 40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุนทรกรรม	2.32	0.66	น้อย	2.56	0.69	ปานกลาง	2.51	0.75	ปานกลาง	2.04	0.70	น้อย
2. ด้านที่นอน	2.20	0.64	น้อย	2.30	0.65	น้อย	2.35	0.61	ปานกลาง	2.20	0.53	น้อย
3. ด้านการรักษาพยาบาล	1.85	0.71	น้อย	1.97	0.80	น้อย	1.79	0.77	น้อย	1.59	0.66	น้อย
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	2.91	0.90	ปานกลาง	3.11	0.84	ปานกลาง	2.91	0.85	ปานกลาง	2.76	0.96	ปานกลาง
5. ด้านนันทนาการ	2.40	0.83	ปานกลาง	2.50	0.74	ปานกลาง	2.38	0.78	ปานกลาง	2.20	0.66	น้อย
รวม	2.34	0.58	ปานกลาง	2.49	0.58	ปานกลาง	2.39	0.59	ปานกลาง	2.16	0.51	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ตั้งแต่ 18 – 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปี และตั้งแต่ 36 - 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่นอน ด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านสุขกรรม ของ ผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ด้านสุขกรรม	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18-25 ปี			ตั้งแต่ 26-35 ปี			ตั้งแต่ 36-40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. อาหารที่เรือนจำ จัดให้มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย	2.27	0.89	น้อย	2.53	0.91	ปานกลาง	2.55	0.92	ปานกลาง	2.21	0.88	น้อย
2. อาหารที่เรือนจำ จัดให้มีรสชาติดี	2.12	0.87	น้อย	2.38	0.85	ปานกลาง	2.28	0.98	น้อย	1.87	0.85	น้อย
3. อาหารที่เรือนจำ จัดให้มีปริมาณ เพียงพอกับความต้องการของแต่ละบุคคล	2.16	0.88	น้อย	2.44	1.01	ปานกลาง	2.42	0.92	ปานกลาง	1.96	0.91	น้อย
4. ภาชนะและ อุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยง มีความเหมาะสมดี	2.40	0.94	ปานกลาง	2.79	0.91	ปานกลาง	2.48	0.99	ปานกลาง	1.96	0.81	น้อย
5. ผู้ต้องขังทุกคน ได้รับปริมาณอาหาร ที่เท่าเทียมกัน	2.13	0.96	น้อย	2.21	1.00	น้อย	2.42	1.00	ปานกลาง	2.04	0.75	น้อย
6. อาหารที่เรือนจำ จัดให้มีความ หลากหลายในชนิด ของอาหาร	2.23	0.94	น้อย	2.55	0.97	ปานกลาง	2.58	1.00	ปานกลาง	2.00	0.93	น้อย
7. อาหารที่เรือนจำ จัดให้มีประโยชน์ ครบตามหลัก 5 หมู่	2.44	0.92	ปานกลาง	2.55	1.06	ปานกลาง	2.61	1.05	ปานกลาง	2.08	0.93	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านสุขกรรม	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18-25 ปี			ตั้งแต่ 26-35 ปี			ตั้งแต่ 36-40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	1.80	0.94	น้อย	2.00	0.97	น้อย	2.06	0.91	น้อย	1.37	0.57	น้อย
9. สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.43	0.99	ปานกลาง	2.70	0.93	ปานกลาง	2.58	0.92	ปานกลาง	2.04	0.91	น้อย
10. สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี	3.21	1.16	ปานกลาง	3.42	1.01	ปานกลาง	3.11	1.11	ปานกลาง	2.83	1.40	ปานกลาง
รวม	2.32	0.66	น้อย	2.56	0.69	ปานกลาง	2.51	0.75	ปานกลาง	2.04	0.70	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิ่ม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุขกรรม โดยรวม ตั้งแต่ 26 - 35 ปี และตั้งแต่ 36 - 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ตั้งแต่ 18 - 25 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านที่นอนของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ด้านที่นอน	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18-25 ปี			ตั้งแต่ 26-35 ปี			ตั้งแต่ 36-40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง	1.99	0.80	น้อย	2.16	0.89	น้อย	2.22	0.82	น้อย	2.17	0.76	น้อย
2. ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.37	0.98	ปานกลาง	2.49	0.90	ปานกลาง	2.55	0.83	ปานกลาง	2.21	0.83	น้อย
3. ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	2.12	0.91	น้อย	2.29	0.82	น้อย	2.34	0.82	ปานกลาง	2.33	0.87	น้อย
4. ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.05	0.91	น้อย	2.12	0.93	น้อย	2.14	0.83	น้อย	1.83	0.76	น้อย
5. กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน	2.48	1.07	ปานกลาง	2.44	1.03	ปานกลาง	2.48	0.91	ปานกลาง	2.46	0.83	ปานกลาง
รวม	2.20	0.64	น้อย	2.30	0.65	น้อย	2.35	0.61	ปานกลาง	2.20	0.53	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านที่นอน โดยรวม ตั้งแต่ 36 - 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ตั้งแต่ 18 - 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปีและตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ด้านการรักษาพยาบาล	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18 - 25 ปี			ตั้งแต่ 26 - 35 ปี			ตั้งแต่ 36 - 40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์	1.88	0.84	น้อย	1.93	0.96	น้อย	1.84	0.91	น้อย	1.54	0.72	น้อย
2. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที	1.69	0.84	น้อย	1.91	0.93	น้อย	1.75	0.83	น้อย	1.62	0.82	น้อย
3. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด	1.77	0.76	น้อย	1.83	0.90	น้อย	1.70	0.88	น้อย	1.50	0.66	น้อย
4. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี	2.01	0.95	น้อย	2.12	0.99	น้อย	1.98	0.92	น้อย	1.83	1.09	น้อย
5. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค	1.91	0.81	น้อย	2.01	0.89	น้อย	1.72	0.81	น้อย	1.54	0.72	น้อย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านการรักษา พยาบาล	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18 – 25 ปี			ตั้งแต่ 26 - 35 ปี			ตั้งแต่ 36 - 40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การให้บริการทาง การรักษาพยาบาลอยู่ ในเกณฑ์ที่ดีน่าพอใจ	1.85	0.94	น้อย	2.02	0.85	น้อย	1.75	0.75	น้อย	1.50	0.72	น้อย
รวม	1.85	0.71	น้อย	1.97	0.80	น้อย	1.79	0.77	น้อย	1.59	0.66	น้อย

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล โดยรวม ตั้งแต่ 18 - 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปี, ตั้งแต่ 36 - 40 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการทางการแพทย์ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที และเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์, การให้บริการทางการแพทย์ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการฝึกวิชาชีพ
ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตาม
อายุ

ด้านการฝึกวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18 – 25 ปี			ตั้งแต่ 26 - 35 ปี			ตั้งแต่ 36 - 40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการฝึก วิชาชีพในเรือนจำมี ความเหมาะสมดี	3.01	1.02	ปาน กลาง	3.13	0.98	ปาน กลาง	2.91	1.00	ปาน กลาง	2.92	0.88	ปาน กลาง
2. การฝึกวิชาชีพใน เรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันได้	3.03	1.18	ปาน กลาง	3.23	1.03	ปาน กลาง	2.83	1.00	ปาน กลาง	2.75	1.15	ปาน กลาง
3.อาคารฝึกวิชาชีพ มาตรฐานมีความ เหมาะสมดี	2.92	0.98	ปาน กลาง	3.14	1.02	ปาน กลาง	2.97	0.97	ปาน กลาง	2.75	1.26	ปาน กลาง
4. ผู้คุม สามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้ เป็นอย่างดี	2.83	1.03	ปาน กลาง	3.12	1.06	ปาน กลาง	2.78	0.95	ปาน กลาง	2.62	1.09	ปาน กลาง
5. เมื่อต้องการฝึก วิชาชีพจะได้รับการ สนับสนุนอย่างดีจาก เจ้าหน้าที่	2.69	1.00	ปาน กลาง	2.88	1.05	ปาน กลาง	2.78	1.03	ปาน กลาง	2.67	1.05	ปาน กลาง
6. การที่เรือนจำใช้ กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็น สิ่งที่ดี	2.97	1.17	ปาน กลาง	3.17	1.14	ปาน กลาง	3.20	1.07	ปาน กลาง	2.87	1.33	ปาน กลาง
รวม	2.91	0.90	ปาน กลาง	3.11	0.84	ปาน กลาง	2.91	0.85	ปาน กลาง	2.76	0.96	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ โดยรวม ตั้งแต่ 18 - 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปี, ตั้งแต่ 36 - 40 ปี และ ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพ ในเรือนจำมีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า การใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี และผู้คุมสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า การจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี และผู้คุมสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านนันทนาการของ ผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ด้านนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ											
	ตั้งแต่ 18 – 25 ปี			ตั้งแต่ 26 - 35 ปี			ตั้งแต่ 36 - 40 ปี			ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม	2.40	0.96	ปานกลาง	2.54	0.89	ปานกลาง	2.42	0.90	ปานกลาง	2.42	0.97	ปานกลาง
2. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ	2.73	1.13	ปานกลาง	2.80	0.89	ปานกลาง	2.64	0.93	ปานกลาง	2.21	0.98	น้อย
3. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ	2.43	1.07	ปานกลาง	2.60	1.07	ปานกลาง	2.47	1.04	ปานกลาง	2.17	0.92	น้อย
4. ร้านสะดวกซื้อสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม	2.21	1.00	น้อย	2.33	1.00	น้อย	2.16	0.98	น้อย	2.04	0.69	น้อย
5. ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสะดวกซื้อ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก	2.23	1.06	น้อย	2.25	1.03	น้อย	2.20	0.98	น้อย	2.17	1.09	น้อย
รวม	2.40	0.83	ปานกลาง	2.50	0.74	ปานกลาง	2.38	0.78	ปานกลาง	2.20	0.66	น้อย

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ โดยรวม ตั้งแต่ 18 - 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปี และตั้งแต่ 36 - 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยรวม ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา
 จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพ	2.61	0.68	ปานกลาง	2.58	0.65	ปานกลาง	2.26	0.71	น้อย	2.24	0.78	น้อย	2.20	0.68	น้อย
2. ด้านที่นอน	2.50	0.60	ปานกลาง	2.25	0.65	น้อย	2.21	0.65	น้อย	2.08	0.53	น้อย	2.01	0.54	น้อย
3. ด้านการรักษาพยาบาล	2.14	0.82	น้อย	1.82	0.72	น้อย	1.81	0.74	น้อย	1.51	0.53	น้อย	1.77	0.87	น้อย
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	3.21	0.80	ปานกลาง	3.07	0.89	ปานกลาง	2.90	0.89	ปานกลาง	2.63	0.88	ปานกลาง	2.64	0.60	ปานกลาง
5. ด้านนันทนาการ	2.58	0.83	ปานกลาง	2.47	0.73	ปานกลาง	2.38	0.78	ปานกลาง	2.10	0.66	น้อย	2.28	0.56	น้อย
รวม	2.61	0.60	ปานกลาง	2.44	0.55	ปานกลาง	2.31	0.57	น้อย	2.11	0.48	น้อย	2.18	0.54	น้อย

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

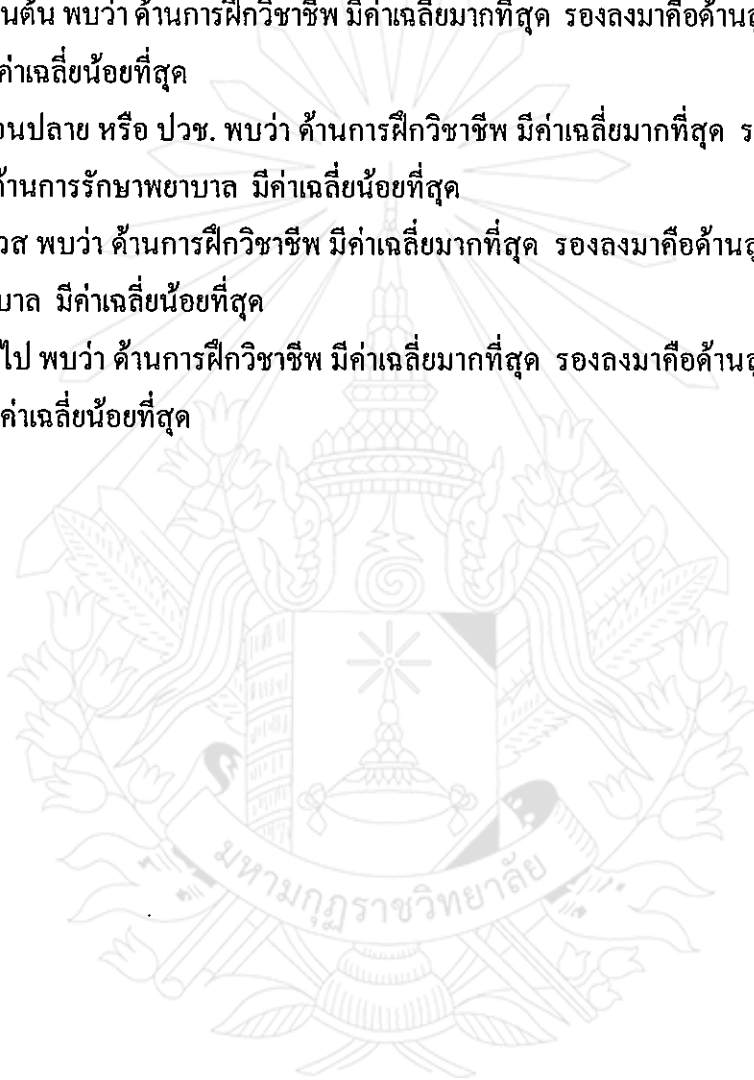
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประถมศึกษา พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านสุขภาพของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิณอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านสุขภาพ	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย	2.61	0.92	ปานกลาง	2.51	0.90	ปานกลาง	2.29	0.90	น้อย	2.24	1.00	น้อย	2.46	0.66	ปานกลาง
2. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีรสชาติดี	2.49	0.89	ปานกลาง	2.30	0.83	น้อย	2.14	0.90	น้อย	1.91	0.91	น้อย	2.08	0.95	น้อย
3. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของแต่ละบุคคล	2.45	0.94	ปานกลาง	2.49	1.01	ปานกลาง	2.08	0.89	น้อย	2.30	0.95	น้อย	2.08	0.95	น้อย
4. ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี	2.67	0.92	ปานกลาง	2.72	0.94	ปานกลาง	2.56	0.92	ปานกลาง	2.03	0.98	น้อย	2.08	1.04	น้อย
5. ผู้ต้องขังทุกคนได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกัน	2.38	1.09	ปานกลาง	2.37	0.94	ปานกลาง	2.00	0.84	น้อย	2.09	1.04	น้อย	2.15	0.90	น้อย

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านพฤติกรรม	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. อาหารที่เรือนจัดให้มีความหลากหลายในชนิดของอาหาร	2.59	0.91	ปานกลาง	2.55	0.96	ปานกลาง	2.27	0.96	น้อย	2.24	1.20	น้อย	2.08	0.86	น้อย
7. อาหารที่เรือนจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่	2.71	0.86	ปานกลาง	2.57	1.06	ปานกลาง	2.30	1.03	น้อย	2.33	1.16	น้อย	2.38	0.87	ปานกลาง
8. มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	2.21	1.02	น้อย	2.02	0.99	น้อย	1.63	0.78	น้อย	1.73	0.76	น้อย	1.61	0.87	น้อย
9. สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.75	0.87	ปานกลาง	2.69	1.01	ปานกลาง	2.39	0.96	ปานกลาง	2.27	0.94	น้อย	2.23	0.83	น้อย
10. สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี	3.26	1.06	ปานกลาง	3.62	1.05	ปานกลาง	2.96	1.22	ปานกลาง	3.21	0.93	ปานกลาง	2.85	1.07	ปานกลาง
รวม	2.61	0.68	ปานกลาง	2.58	0.65	ปานกลาง	2.26	0.71	น้อย	2.24	0.78	น้อย	2.20	0.68	น้อย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านสุขภาพ โดยรวม ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประถมศึกษา พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านที่นอน ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัด สงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่นอน	ระดับความพึงพอใจ														
	ประณมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญา ปวส.			ปริญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.38	0.85	ปานกลาง	2.06	0.78	น้อย	2.08	0.87	น้อย	1.91	0.88	น้อย	1.92	0.64	น้อย
2. ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.52	0.92	ปานกลาง	2.49	0.91	ปานกลาง	2.49	0.87	ปานกลาง	2.18	0.92	น้อย	2.15	0.90	น้อย
3. ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	2.52	0.75	ปานกลาง	2.18	0.95	น้อย	2.07	0.87	น้อย	2.27	0.72	น้อย	2.38	0.65	ปานกลาง
4. ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.33	1.00	น้อย	2.07	0.86	น้อย	2.03	0.85	น้อย	1.91	0.72	น้อย	1.38	0.65	น้อย
5. กิจกรรมบันเทิงเพื่อความผ่อนคลายมีอย่างเพียงพอถึงเวลาอน	2.76	0.96	ปานกลาง	2.46	1.01	ปานกลาง	2.35	0.96	ปานกลาง	2.15	1.03	น้อย	2.23	0.93	น้อย
รวม	2.50	0.60	ปานกลาง	2.25	0.65	น้อย	2.21	0.65	น้อย	2.08	0.53	น้อย	2.01	0.54	น้อย

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านที่นอน โดยรวม ประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประถมศึกษา พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ, ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง, ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการรักษายาบาล ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิโมมิ – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการรักษายาบาล	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์	2.09	0.95	น้อย	1.89	0.91	น้อย	1.81	0.84	น้อย	1.42	0.71	น้อย	1.85	1.14	น้อย
2. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที	2.11	0.92	น้อย	1.75	0.86	น้อย	1.70	0.81	น้อย	1.30	0.64	น้อย	1.92	1.11	น้อย
3. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด	2.05	0.93	น้อย	1.70	0.80	น้อย	1.70	0.78	น้อย	1.39	0.66	น้อย	1.61	0.96	น้อย
4. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี	2.32	1.06	น้อย	2.05	0.92	น้อย	1.96	0.98	น้อย	1.70	0.81	น้อย	1.61	0.65	น้อย

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ด้านการศึกษาพยาบาล	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษา ด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค	2.13	0.88	น้อย	1.74	0.72	น้อย	1.92	0.89	น้อย	1.61	0.75	น้อย	1.69	1.03	น้อย
6. การให้บริการทางการรักษา พยาบาลอยู่ในเกณฑ์ดี น่าพอใจ	2.14	0.90	น้อย	1.81	0.84	น้อย	1.78	0.84	น้อย	1.64	0.70	น้อย	1.92	0.95	น้อย
รวม	2.14	0.82	น้อย	1.82	0.72	น้อย	1.81	0.74	น้อย	1.51	0.53	น้อย	1.77	0.87	น้อย

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล โดยรวม ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประถมศึกษา พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการทางการรักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการทางการรักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการศึกษาริษัท ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิณอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการศึกษาริษัท	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญา ปวส.			ปริญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการศึกษาริษัทในเรือนจำ มีความเหมาะสมดี	3.24	0.95	ปานกลาง	3.07	1.02	ปานกลาง	2.98	1.00	ปานกลาง	2.73	1.01	ปานกลาง	2.69	0.63	ปานกลาง
2. การศึกษาริษัทในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.26	1.07	ปานกลาง	3.09	1.13	ปานกลาง	2.98	1.07	ปานกลาง	2.82	1.04	ปานกลาง	2.61	0.96	ปานกลาง
3. อาการศึกษาริษัทมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี	3.26	0.90	ปานกลาง	3.11	1.06	ปานกลาง	2.90	1.06	ปานกลาง	2.64	1.02	ปานกลาง	2.54	0.88	ปานกลาง
4. ผู้คุมสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	3.10	1.07	ปานกลาง	3.10	0.98	ปานกลาง	2.87	1.02	ปานกลาง	2.39	1.00	ปานกลาง	2.54	1.05	ปานกลาง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ด้านการศึกษาริษัท	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. เมื่อต้องการศึกษาริษัทจะได้รับ การสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่	3.02	0.97	ปาน กลาง	2.90	1.07	ปาน กลาง	2.65	1.03	ปาน กลาง	2.39	1.09	ปาน กลาง	2.69	0.63	ปาน กลาง
6. การที่เรื่อนำใช้กิจกรรมทาง ศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี	3.35	1.13	ปาน กลาง	3.15	1.04	ปาน กลาง	3.00	1.20	ปาน กลาง	2.79	1.32	ปาน กลาง	2.77	0.83	ปาน กลาง
รวม	3.21	0.80	ปาน กลาง	3.07	0.89	ปาน กลาง	2.90	0.89	ปาน กลาง	2.63	0.88	ปาน กลาง	2.64	0.60	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ โดยรวม ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประถมศึกษา พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้, อาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี, การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี และผู้คุม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี, เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ และอาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี ผู้คุมสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านนันทนาการ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัด สงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวส.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ภายในเรือนจำมีความเหมาะสม	2.61	0.98	ปานกลาง	2.55	0.84	ปานกลาง	2.45	0.94	ปานกลาง	2.06	0.83	น้อย	2.23	0.83	น้อย
2. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปัก ตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ	2.90	1.03	ปานกลาง	2.79	0.96	ปานกลาง	2.60	0.94	ปานกลาง	2.36	0.99	ปานกลาง	2.46	0.78	ปานกลาง
3. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่นๆ มีอย่างเพียงพอ	2.59	1.19	ปานกลาง	2.53	1.06	ปานกลาง	2.47	0.99	ปานกลาง	2.21	0.89	น้อย	2.46	0.78	ปานกลาง
4. ร้านสะดวกซื้อจัดสวัสดิการ ให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม	2.48	1.02	ปานกลาง	2.16	1.03	น้อย	2.23	0.93	น้อย	1.88	0.74	น้อย	2.15	0.80	น้อย

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ด้านนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ														
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.			อนุปริญญา ปวต.			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ราคาสินค้าจำหน่ายในร้าน สงเคราะห์ มีหลากหลายพอและ ขายสินค้าตามราคาท้องตลาด ภายนอก	2.34	1.10	ปาน กลาง	2.31	1.01	น้อย	2.16	1.02	น้อย	1.97	0.95	น้อย	2.08	0.86	น้อย
รวม	2.58	0.83	ปาน กลาง	2.47	0.73	ปาน กลาง	2.38	0.78	ปาน กลาง	2.10	0.66	น้อย	2.28	0.56	น้อย

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ โดยรวม ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประถมศึกษา พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อนุปริญญา ปวส พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ, มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยรวม ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา
 จำแนกตามฐานความผิด

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพ	2.42	0.77	ปานกลาง	2.45	0.61	ปานกลาง	2.60	0.67	ปานกลาง	2.15	0.75	น้อย	2.42	0.72	ปานกลาง
2. ด้านที่นอน	2.24	0.63	น้อย	2.30	0.59	น้อย	2.30	0.63	น้อย	2.16	0.65	น้อย	2.57	0.71	ปานกลาง
3. ด้านการพยาบาล	1.80	0.73	น้อย	2.02	0.78	น้อย	1.79	0.73	น้อย	1.79	0.78	น้อย	2.13	0.89	น้อย
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	3.05	0.91	ปานกลาง	2.83	0.72	ปานกลาง	3.10	0.92	ปานกลาง	2.88	0.93	ปานกลาง	3.01	0.81	ปานกลาง
5. ด้านนันทนาการ	2.48	0.74	ปานกลาง	2.42	0.73	ปานกลาง	2.41	0.78	ปานกลาง	2.28	0.86	น้อย	2.62	0.77	ปานกลาง
รวม	2.40	0.61	ปานกลาง	2.40	0.55	ปานกลาง	2.44	0.53	ปานกลาง	2.25	0.64	น้อย	2.55	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า ด้านการฝึก วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านสุขภาพของผู้อยู่อาศัยที่มีโครงการ กิอินิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด

ด้านสุขภาพ	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ความสะดวกสบาย			ทรัพย์			เพศ			พ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย	2.37	0.94	ปานกลาง	2.48	0.85	ปานกลาง	2.51	0.94	ปานกลาง	2.29	1.03	น้อย	2.62	0.50	ปานกลาง
2. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีรสชาติดี	2.25	0.91	น้อย	2.30	0.79	น้อย	2.37	0.95	ปานกลาง	1.85	0.88	น้อย	2.44	0.81	ปานกลาง
3. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของแต่ละบุคคล	2.36	1.04	ปานกลาง	2.44	0.91	ปานกลาง	2.40	0.94	ปานกลาง	1.97	0.88	น้อย	2.12	0.96	น้อย
4. ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี	2.55	0.95	ปานกลาง	2.51	0.85	ปานกลาง	2.83	0.93	ปานกลาง	2.15	0.99	น้อย	2.31	1.14	น้อย
5. ผู้ต้องขังทุกคนได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกัน	2.16	0.93	น้อย	2.17	0.85	น้อย	2.43	1.12	ปานกลาง	1.97	0.91	น้อย	2.31	1.01	น้อย

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้านสุขภาพ	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ความสะดวกให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ. จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความหลากหลายในชนิดของอาหาร	2.47	1.12	ปานกลาง	2.34	0.81	ปานกลาง	2.64	0.94	ปานกลาง	2.10	0.99	น้อย	2.31	0.87	น้อย
7. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่	2.34	1.08	ปานกลาง	2.58	0.92	ปานกลาง	2.61	1.06	ปานกลาง	2.34	0.94	ปานกลาง	2.62	0.96	ปานกลาง
8. มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	1.80	0.94	น้อย	1.88	0.84	น้อย	2.13	0.97	น้อย	1.68	0.91	น้อย	2.00	1.09	น้อย
9. สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.59	1.02	ปานกลาง	2.47	0.88	ปานกลาง	2.76	0.93	น้อย	2.22	0.93	น้อย	2.44	0.96	ปานกลาง
10. สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี	3.32	1.21	ปานกลาง	3.30	1.04	ปานกลาง	3.32	1.08	น้อย	2.95	1.16	ปานกลาง	3.06	1.00	ปานกลาง
รวม	2.42	0.77	ปานกลาง	2.45	0.61	ปานกลาง	2.60	0.67	ปานกลาง	2.15	0.75	น้อย	2.42	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านสุนทรกรรม โดยรวม ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจร และปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคืออาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย, อาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่ และมีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านที่นอน ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิณอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัด สงขลา จำแนกตามฐานความผิด

ด้านที่นอน	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์			เพศ			พ.ร.บ จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.07	0.82	น้อย	2.06	0.78	น้อย	2.17	0.87	น้อย	2.05	0.92	น้อย	2.75	0.77	ปานกลาง
2. ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	2.42	0.91	ปานกลาง	2.44	0.86	ปานกลาง	2.58	0.94	ปานกลาง	2.22	0.85	น้อย	2.56	0.96	ปานกลาง
3. ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	2.17	0.90	น้อย	2.31	0.77	น้อย	2.28	0.87	น้อย	2.19	0.87	น้อย	2.56	0.73	ปานกลาง
4. ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง	2.05	0.96	น้อย	2.21	0.87	น้อย	2.07	0.89	น้อย	1.95	0.80	น้อย	2.06	0.93	น้อย
5. กิจกรรมบันเทิงเพื่อความผ่อนคลายมีอย่างเพียงพอจนถึงเวลาอน	2.47	1.11	ปานกลาง	2.48	0.90	ปานกลาง	2.40	1.00	ปานกลาง	2.36	0.94	ปานกลาง	2.94	0.93	ปานกลาง
รวม	2.24	0.63	น้อย	2.30	0.59	น้อย	2.30	0.63	น้อย	2.16	0.65	น้อย	2.57	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านที่นอน โดยรวม ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย ส่วนฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง และห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการรักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิณิม - นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา จำนวนตามฐานความผิด

ด้านการรักษาพยาบาล	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ จราจรและ บลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่าง ถูกต้องตามหลักการแพทย์	1.80	0.89	น้อย	1.91	0.91	น้อย	1.84	0.92	น้อย	1.88	0.93	น้อย	2.06	0.93	น้อย
2. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแล รักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่าง ทันที	1.73	0.85	น้อย	1.91	0.86	น้อย	1.73	0.87	น้อย	1.71	0.95	น้อย	2.12	0.96	น้อย
3. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแล รักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่าง ใกล้ชิด	1.70	0.81	น้อย	1.91	0.96	น้อย	1.65	0.74	น้อย	1.71	0.81	น้อย	2.06	1.00	น้อย
4. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแล ช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี	1.95	0.93	น้อย	2.21	0.90	น้อย	1.97	0.99	น้อย	1.93	1.13	น้อย	2.31	0.95	น้อย

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ด้านการศึกษาพยาบาล	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ. จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษา ด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค	1.84	0.80	น้อย	2.06	0.88	น้อย	1.79	0.82	น้อย	1.78	0.91	น้อย	2.00	0.89	น้อย
6. การให้บริการทางการรักษา พยาบาลอยู่ในเกณฑ์ดี น่าพอใจ	1.80	0.81	น้อย	2.08	0.88	น้อย	1.77	0.77	น้อย	1.73	0.87	น้อย	2.25	1.18	น้อย
รวม	1.80	0.73	น้อย	2.02	0.78	น้อย	1.79	0.73	น้อย	1.79	0.78	น้อย	2.13	0.89	น้อย

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล โดยรวม ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที, เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการทางการแพทย์รักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ และเมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการศึกษาริษัท ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม -- นอนุ่นของเรือนจำ
จังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด

ด้านการศึกษาริษัท	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการศึกษาริษัทในเรือนจำมีความเหมาะสมดี	3.09	0.99	ปานกลาง	2.97	0.96	ปานกลาง	3.08	1.03	ปานกลาง	2.90	1.04	ปานกลาง	3.12	0.81	ปานกลาง
2. การศึกษาริษัทในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.11	1.09	ปานกลาง	2.86	0.95	ปานกลาง	3.20	1.17	ปานกลาง	2.88	1.10	ปานกลาง	3.25	1.06	ปานกลาง
3. อาคารศึกษาริษัทพหุมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี	3.07	1.07	ปานกลาง	2.83	0.99	ปานกลาง	3.10	1.02	ปานกลาง	3.02	1.08	ปานกลาง	3.06	0.85	ปานกลาง
4. ผู้คุม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	3.06	1.12	ปานกลาง	2.77	0.78	ปานกลาง	2.99	1.08	ปานกลาง	2.83	1.09	ปานกลาง	2.87	1.31	ปานกลาง

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ. จราจรและปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. เมื่อต้องการศึกษาระดับปริญญาตรี จะได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากเจ้าหน้าที่	2.91	1.10	ปานกลาง	2.56	0.79	ปานกลาง	2.96	1.11	ปานกลาง	2.61	1.09	ปานกลาง	2.81	0.91	ปานกลาง
6. การที่เรื่อนำไปใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี	3.09	1.16	ปานกลาง	3.00	1.13	ปานกลาง	3.28	1.18	ปานกลาง	3.02	1.15	ปานกลาง	2.94	1.00	ปานกลาง
รวม	3.05	0.91	ปานกลาง	2.83	0.72	ปานกลาง	3.10	0.92	ปานกลาง	2.88	0.93	ปานกลาง	3.01	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ โดยรวม ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี, การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า อาการฝึกวิชาชีพมาตรฐานมีความเหมาะสมดี, การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี และเมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านนันทนาการ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กิโมลิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัด สงขลา จำแนกตามฐานความผิด

ด้านนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ความสะดวกดีให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ.จราจรและ ปลอมแปลงเอกสาร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ภายในเรือนจำมีความเหมาะสม	2.53	0.87	ปาน กลาง	2.34	0.93	ปาน กลาง	2.47	0.97	ปาน กลาง	2.44	0.92	ปาน กลาง	2.75	0.86	ปาน กลาง
2. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปัก ตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ	2.80	0.86	ปาน กลาง	2.70	0.92	ปาน กลาง	2.73	0.99	ปาน กลาง	2.36	1.04	ปาน กลาง	2.87	1.45	ปาน กลาง
3. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟัง เพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ	2.49	1.11	ปาน กลาง	2.56	0.91	ปาน กลาง	2.46	1.06	ปาน กลาง	2.46	1.14	ปาน กลาง	2.44	1.15	ปาน กลาง
4. ร้านสะดวกซื้อจัดสวัสดิการ ให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม	2.22	0.97	น้อย	2.33	0.90	น้อย	2.18	1.02	น้อย	2.10	1.02	น้อย	2.56	0.89	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ด้านนวัตกรรม	ระดับความพึงพอใจ														
	ชีวิตและร่างกาย			ยาเสพติดให้โทษ			ทรัพย์สิน			เพศ			พ.ร.บ จราจรและปลอดภัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสะดวกซื้อ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก	2.33	1.08	น้อย	2.16	1.02	น้อย	2.22	1.04	น้อย	2.05	1.00	น้อย	2.50	0.73	ปานกลาง
รวม	2.48	0.74	ปานกลาง	2.42	0.73	ปานกลาง	2.41	0.78	ปานกลาง	2.28	0.86	น้อย	2.62	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ จังหวัดสงขลา ด้านนันทนาการ โดยรวม ฐานความคิดดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความคิดดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความคิดดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความคิดดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจร และปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฐานความคิดดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ฐานความคิดดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความคิดดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความคิดดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความคิดดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ฐานความคิดดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอูน
ของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอูนของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอูน	แหล่งแห่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p – value
1. ด้านสุททกรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.052	3	2.351	4.827**	0.003
	ภายในกลุ่ม	139.758	287	0.487		
	รวม	146.810	290			
2. ด้านที่นอน	ระหว่างกลุ่ม	0.946	3	0.315	0.785	0.503
	ภายในกลุ่ม	115.339	287	0.402		
	รวม	116.285	290			
3. ด้านการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	3.539	3	1.180	2.039	0.109
	ภายในกลุ่ม	166.038	287	0.579		
	รวม	169.578	290			
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4.059	3	1.353	1.795	0.148
	ภายในกลุ่ม	216.340	287	0.754		
	รวม	220.398	290			
5. ด้านนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.215	3	0.738	1.252	0.291
	ภายในกลุ่ม	169.287	287	0.590		
	รวม	171.502	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.727	3	0.909	2.725*	0.045
	ภายในกลุ่ม	95.764	287	0.334		
	รวม	98.491	290			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แต่เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	46 ปีขึ้นไป	18 – 25 ปี	36 – 45 ปี	26 – 35 ปี
		2.16	2.34	2.39	2.49
46 ปีขึ้นไป	2.16	-	0.18	0.23	0.33*
18 – 25 ปี	2.34		-	0.05	0.15
36 – 45 ปี	2.39			-	0.10
26 – 35 ปี	2.49				-

จากตารางที่ 4.29 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ตามอายุ เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 26 – 35 ปี มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านสุนทรกรรมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	46 ปีขึ้นไป	18 – 25 ปี	36 – 45 ปี	26 – 35 ปี
		2.04	2.32	2.51	2.56
46 ปีขึ้นไป	2.04	-	0.28	0.47*	0.52*
18 – 25 ปี	2.32		-	0.19	0.14
36 – 45 ปี	2.51			-	0.04
26 – 35 ปี	2.56				-

จากตารางที่ 4.30 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุนทรกรรมตามอายุ เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 26 – 35 ปี มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

กลุ่มอายุ 36 – 45 ปี มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่น	แหล่งแห่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p – value
1. ด้านสุนทรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	8.796	4	2.199	4.557**	0.001
	ภายในกลุ่ม	138.014	286	0.483		
	รวม	146.810	290			
2. ด้านที่นอน	ระหว่างกลุ่ม	6.539	4	1.635	4.260**	0.002
	ภายในกลุ่ม	109.746	286	0.384		
	รวม	116.285	290			
3. ด้านการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	10.565	4	2.641	4.751**	0.001
	ภายในกลุ่ม	159.012	286	0.556		
	รวม	169.578	290			
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	10.999	4	2.750	3.756**	0.005
	ภายในกลุ่ม	209.399	286	0.732		
	รวม	220.398	290			
5. ด้านนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	6.158	4	1.539	2.663*	0.033
	ภายในกลุ่ม	165.344	286	0.578		
	รวม	171.502	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.631	4	1.908	6.005***	0.000
	ภายในกลุ่ม	90.860	286	0.318		
	รวม	98.491	290			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุทกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านการฝึกวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แต่เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	อนุปริญญาหรือ ปวส.	ปริญญาตรีขึ้นไป	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา
		2.11	2.18	2.31	2.44	2.61
อนุปริญญาหรือ ปวส.	2.11	-	0.07	0.20	0.33	0.50*
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.18		-	0.13	0.26	0.43*
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	2.31			-	0.13	0.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.44				-	0.17
ประถมศึกษา	2.61					-

จากตารางที่ 4.29 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. และมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านสุนทรกรรมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีขึ้นไป	อนุปริญญาหรือ ปวส.	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา
		2.20	2.24	2.26	2.58	2.61
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.20	-	0.04	0.06	0.38*	0.41*
อนุปริญญาหรือ ปวส.	2.24		-	0.02	0.34	0.37*
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	2.26			-	0.32	0.35*
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.58				-	0.03
ประถมศึกษา	2.61					-

จากตารางที่ 4.33 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุนทรกรรมตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. และมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านที่นอนของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีขึ้นไป	อนุปริญญาหรือ ปวส.	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา
		2.01	2.08	2.21	2.25	2.50
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.01	-	0.07	0.20	0.24	0.49*
อนุปริญญาหรือ ปวส.	2.08		-	0.13	0.17	0.42*
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	2.21			-	0.04	0.29
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.25				-	0.25
ประถมศึกษา	2.50					-

จากตารางที่ 4.34 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านที่นอน ตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป และมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส.

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านการ
รักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัด
สงขลา ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	อนุปริญญา หรือ ปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา
		1.51	1.77	1.81	1.82	2.14
อนุปริญญาหรือ ปวส.	1.51	-	0.26	0.30	0.31	0.63*
ปริญญาตรีขึ้นไป	1.77		-	0.04	0.05	0.37*
มัธยมศึกษาตอน ปลาย หรือ ปวช.	1.81			-	0.01	0.33
มัธยมศึกษา ตอนต้น	1.82				-	0.32
ประถมศึกษา	2.14					-

จากตารางที่ 4.35 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มี
โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล ตามระดับการศึกษา
เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น
ของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. และมากกว่ากลุ่ม
ระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.36 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านการฝึกวิชาชีพ ของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	อนุปริญา หรือ ปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา
		2.63	2.64	2.90	3.07	3.21
อนุปริญา หรือ ปวส.	2.63	-	0.01	0.27	0.44*	0.58*
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.64		-	0.26	0.43*	0.57*
มัธยมศึกษาตอน ปลาย หรือ ปวช.	2.90			-	0.17	0.31
มัธยมศึกษา ตอนต้น	3.07				-	0.14
ประถมศึกษา	3.21					-

จากตารางที่ 4.36 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านการฝึกวิชาชีพ ตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษานอนุปริญา หรือ ปวส. และมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป

กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษานอนุปริญา หรือ ปวส.

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด

ความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่น	แหล่งแห่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p - value
1. ด้านสุขกรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.553	4	1.388	2.811*	0.026
	ภายในกลุ่ม	141.257	286	0.494		
	รวม	146.810	290			
2. ด้านที่นอน	ระหว่างกลุ่ม	2.236	4	0.559	1.402	0.234
	ภายในกลุ่ม	114.049	286	0.399		
	รวม	116.285	290			
3. ด้านการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	3.716	4	0.929	1.602	0.174
	ภายในกลุ่ม	165.862	286	0.580		
	รวม	169.578	290			
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3.686	4	0.922	1.216	0.304
	ภายในกลุ่ม	216.712	286	0.758		
	รวม	220.398	290			
5. ด้านนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.701	4	0.425	0.716	0.581
	ภายในกลุ่ม	169.801	286	0.594		
	รวม	171.502	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.427	4	0.357	1.051	0.381
	ภายในกลุ่ม	97.064	286	0.339		
	รวม	98.491	290			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีฐานความผิดต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แต่เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.38 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความพึงพอใจ ด้านสุขทรรรมของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด

ฐานความผิด	$\bar{X}$	เพศ	ชีวิตและร่างกาย	พ.ร.บ จราจรและปลอดภัย	ยาเสพติดให้โทษ	ทรัพย์สิน
		2.15	2.42	2.42	2.45	2.60
เพศ	2.15	-	0.27	0.27	0.30	0.45*
ชีวิตและร่างกาย	2.42		-	0.00	0.03	0.18
พ.ร.บ จราจรและปลอดภัย	2.42			-	0.03	0.18
ยาเสพติดให้โทษ	2.45				-	0.15
ทรัพย์สิน	2.60					-

จากตารางที่ 4.38 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ด้านสุขทรรรม ตามฐานความผิด เป็นรายคู่พบว่า กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีความพึงพอใจต่อ โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากกว่ากลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่น
ของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำ
จังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
	1. ด้านสุขกรรม	
1.	น้ำดื่มที่ทางเรือนจำได้จัดให้แก่ผู้ต้องขังยังไม่ค่อยสะอาดและยังไม่เพียงพอ	18
2.	ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกับคนอื่น	17
	อาหารที่เรือนจำจัดให้บางครั้งไม่ค่อยอร่อยเท่าที่ควร	17
	รวม	35
	2. ด้านที่นอน	
1.	ห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอเท่ากับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น	21
2.	ห้องนอนมีขนาดเล็กเกินไปเมื่อจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น	22
	รวม	43
	3. ด้านการรักษาพยาบาล	
1.	การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร	34
2.	ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย	18
	รวม	52
	4. ด้านการฝึกวิชาชีพ	
1.	ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพอย่างดีจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร	14
2.	ผู้คุมบางท่านยังไม่ค่อยมีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง	10
	รวม	24
	5. ด้านนันทนาการ	
1.	ราคาสินค้าบางชนิดที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีราคาแพงกว่าสินค้าตามท้องตลาดภายนอก	26
2.	ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังยังไม่ค่อยเหมาะสมเท่าที่ควร	13
	รวม	39

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ปัญหาโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากที่สุดคือด้านการรักษาพยาบาล เรื่องการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย รองลงมาคือด้านที่นอน เรื่องห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอเท่ากับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, ห้องนอนมีขนาดเล็กเกินไปเมื่อจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น และปัญหาน้อยคือด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่องผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพอย่างดีจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร, ผู้คุมบางท่านยังไม่ค่อยมีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าความถี่แนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1. ด้านสุททกรรม		
1.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรมีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและให้เพียงพอแก่ผู้ต้องขัง	20
2.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มปริมาณอาหารให้มากขึ้นและมีความอร่อยแก่ผู้ต้องขัง	19
รวม		39
2. ด้านที่นอน		
1.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอเท่ากับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น	28
2.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอเท่ากับจำนวนผู้ต้องขัง	18
รวม		46
3. ด้านการรักษาพยาบาล		
1.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง	34
2.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย	21
รวม		55
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ		
1.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน	15
2.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ	12
รวม		27

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ลำดับที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
	5. ด้านนันทนาการ	
1.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ ให้มีราคาถูกลงหรือเท่ากับราคาสินค้าตามท้องตลาดภายนอก	30
2.	เจ้าหน้าที่เรือนจำควรให้ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่	11
	รวม	41

จากตารางที่ 4.40 พบว่า แนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มากที่สุดคือด้านการรักษาพยาบาล เรื่องเจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย รองลงมาคือด้านที่นอน เรื่องเจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง และแนวทางแก้ไขคือด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่องเจ้าหน้าที่เรือนจำควรสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” นั้น มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา ในโครงการ กินอิม – นอนอุ่น ของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวน 1,200 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยทำการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไข โครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Opened form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F - test และเมื่อปรากฏว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 291 คน จำแนกตามตัวแปร ดังต่อไปนี้

1) จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26- 35ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 128 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีอายุตั้งแต่ 18-25ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีอายุตั้งแต่ 36 - 40 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 มีอายุตั้งแต่ 46ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 น้อยที่สุด

2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.21และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.83 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.15 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 น้อยที่สุด

3) จำแนกตามฐานความผิด พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และมีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวนทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 มีฐานความผิดคดี พ.ร.บ. จราจรและปลอมแปลงเอกสาร มีจำนวนทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 น้อยที่สุด

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุททกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น

ของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ตั้งแต่ 18 – 25 ปี, ตั้งแต่ 26 - 35 ปี และตั้งแต่ 36 - 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตั้งแต่ 18 - 25 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 26 - 35 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 36 - 40 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่นอน, ด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประถมศึกษา พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อนุปริญญา ปวส พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4) ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุทกรรม และด้านการ

รักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุททกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุททกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านการฝึกวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีฐานความผิดต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุททกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ได้เสนอปัญหาโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ด้านสุขกรรม เรื่อง น้ำดื่มที่ทางเรือนจำได้จัดให้แก่ผู้ต้องขังยังไม่ค่อยสะอาดและยังไม่เพียงพอ, ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกับคนอื่น, อาหารที่เรือนจำจัดให้บางครั้งไม่ค่อยอร่อยเท่าที่ควร

2. ด้านที่นอน เรื่อง ห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, ห้องนอนมีขนาดเล็กเกินไปเมื่อจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ผู้ต้องขังบางส่วนไม่คอยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย

4. ด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่อง ผู้ต้องขังบางส่วนไม่คอยได้รับการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพอย่างดีจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร, ผู้คุมบางท่านยังไม่ค่อยมีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง

5. ด้านนันทนาการ เรื่อง ราคาสินค้าบางชนิดที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีราคาแพงกว่าสินค้าตามท้องตลาดภายนอก, ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังยังไม่ค่อยเหมาะสมเท่าที่ควร

ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ได้เสนอแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น ของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ด้านสุขกรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรมีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและให้เพียงพอแก่ผู้ต้องขัง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มปริมาณอาหารให้มากขึ้นและมีความอร่อยแก่ผู้ต้องขัง

2. ด้านที่นอน เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย

4. ด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ

5. ด้านนันทนาการ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรถูกกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ ให้มีราคาถูกหรือเท่ากับราคาสินค้าตามท้องตลาดภายนอก, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรให้ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัย มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26- 35 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. และมีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน มากที่สุด ผู้ต้องขัง มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยมีความพึงพอใจต่อโครงการกินอิม-นอนอุ่น ทั้งเรื่องความสะดวก ที่นอน ห้องน้ำ การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ และนันทนาการ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของประสิทธิ์ บัวเต้า ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น ด้านนิติบัญญัติ, ด้านการบริหารงาน, ด้านการบริการประชาชนและด้านคุณธรรม – จริยธรรม โดยมีความพึงพอใจในเรื่องการบริการประชาชนด้านการรักษาความสะอาด ความเรียบร้อยของอาคารสถานที่สูงสุด รองลงมาคือ เรื่อง การพิจารณาแผนพัฒนาตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประชาชนมีความพึงพอใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ระดับมาก และขัดแย้งกับงานวิจัยของ นริศรา บุญชิต ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง是客户ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ จำนวน 345 คน พบว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านพนักงานขาย ด้านการบริการ และด้านส่วนประสมทางการค้าปลีก อยู่ในระดับมาก ลูกค้าที่มีเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจ ด้านพนักงานขายและด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับและไม่พบว่าลูกค้าที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความถี่ในการใช้บริการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ แตกต่างกัน

ด้านสุทธกรรม พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นในด้านสุทธกรรม คืออาหาร สถานที่ทำอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร

นำดื่ม เท่าที่ควร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า แม้ผู้ต้องขังบางส่วนจะไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกินกิน-นอนอุ่นเท่าที่ควรแต่ในเรื่องสถานที่จัดเลี้ยงอาหารทางเรือนจำจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก แต่ข้อว่า มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เรือนจำไม่มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขังนักด้วยว่าผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นทุกวัน และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐก็น้อยไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ บัวเต่า ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น ด้านนิติบัญญัติ, ด้านการบริหารงาน, ด้านการบริการประชาชนและด้านคุณธรรม – จริยธรรม โดยมีความพึงพอใจในเรื่องการบริการประชาชนด้านการรักษาความสะอาด ความเรียบร้อยของอาคารสถานที่สูงสุด รองลงมาคือ เรื่องการพิจารณาแผนพัฒนาตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประชาชนมีความพึงพอใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ระดับมาก

ด้านที่นอน พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกินอิ่ม-นอนอุ่นมากนักเนื่องด้วยทางเรือนจำยังไม่สามารถจัดหาที่นอนและห้องนอนให้กับผู้ต้องขังเพิ่มได้ เหตุจากงบประมาณจำกัดและจำนวนผู้ต้องขังได้เพิ่มขึ้นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่แม้ไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกินอิ่ม-นอนอุ่นแต่ก็ยังพอใจต่อกิจกรรมบันเทิงก่อนเข้านอนที่ทางเรือนจำได้จัดให้ แต่ข้อว่า ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เมื่อผู้ต้องขังเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงทำให้ห้องสุขา มีไม่เพียงพอ และทางเรือนจำก็ยังไม่สามารถหางบประมาณมาสร้างให้เพียงพอได้ จึงทำให้เกิดความไม่พอใจต่อผู้ต้องขัง ดังนั้น ผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุงหางบประมาณสร้างห้องน้ำให้มากขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนของผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้

มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทักษะของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทักษะของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ด้านการรักษาพยาบาล เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการรักษาพยาบาลเพียงพอ ทันท่วงที เนื่องด้วยทางเรือนจำยังไม่สามารถหาพยาบาลให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขังได้ จึงทำให้เกิดความพึงพอใจน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า แม้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการรักษาพยาบาลเพียงพอ ทันท่วงทีแต่เมื่อเจ็บป่วยขึ้นผู้คุมจะดูแลเป็นอย่างดี แต่ข้อว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เหตุเนื่องจากจำนวนพยาบาลน้อยกว่าจำนวนผู้ต้องขัง ดังนั้นเมื่อผู้ต้องขังเจ็บป่วยจึงไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอ ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุง โดยการเพิ่มหมอ พยาบาลวิชาชีพให้มากขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนของผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทักษะต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทักษะของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทักษะของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ด้านการฝึกวิชาชีพ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความคิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยได้รับการฝึกอาชีพที่หลากหลาย และยังไม่เหมาะสมกับความถนัดของผู้ต้องขังบางกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังพอใจที่ทางเรือนจำได้ใช้กิจกรรมทางศาสนาโดยนิมนต์พระมาให้ความรู้ เทศนา และทำการสอบธรรมศึกษา มีอนุศาสน์อบรมคุณธรรมความดี นั่งสมาธิ กรรมฐาน แต่ข้อว่า เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอภิปรายได้ว่า เมื่อผู้ต้องขังจะทำการฝึกอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากผู้คุมเท่าที่ควร ด้วยว่าอุปกรณ์ในการฝึกต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ทำให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพไม่ทั่วถึงทำคน ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุงการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง โดยจัดหาอุปกรณ์สำหรับฝึกอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง และประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ด้านนันทนาการ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความคิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยได้รับสวัสดิการ การนันทนาการ และกิจกรรมบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง เพียงพอ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอภิปรายได้ว่า ทางเรือนจำได้จัดให้ผู้ต้องขังได้ทำกิจกรรมเล่นกีฬา ในตอนเช้า และเย็นสม่ำเสมอทุกวัน แต่ข้อว่า ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังไม่ค่อยพอใจที่

สินค้าที่ขายในร้านสวัสดิการมีราคาที่สูงกว่าห้องตลาด ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุง โดยตรวจสอบราคาสินค้า และให้ร้านสวัสดิการจำหน่ายสินค้าตามราคาห้องตลาด ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเชื่อม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง และประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อยืม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่น แตกต่างกัน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่น แตกต่างกัน ส่วนที่มีฐานความผิด ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขัดแย้งกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มี ฐานความผิดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ้อม - นอนอุ่น แตกต่างกัน ที่เป็นดังนั้นอาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังที่มีอายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน จะมีความรู้สึก ความต้องการ ที่ไม่เท่ากัน มีบางท่านที่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจ ต่อสถานที่ ห้องนอน ห้องสุขา หรือแม้กระทั่งการรักษาพยาบาล คิดว่าผู้คุมไม่ยุติธรรม จึงทำให้พบความแตกต่าง แต่ที่มีฐานความผิดต่างกัน มีความพึงพอใจไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของ

เรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อย่อม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. ด้านสุททกรรม เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงและพัฒนาให้มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและให้เพียงพอแก่ผู้ต้องขัง และควรเพิ่มปริมาณอาหารให้มากขึ้นและมีความอร่อยแก่ผู้ต้องขัง
2. ด้านที่นอน เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงและพัฒนา โดยเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น และควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขัง
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงและพัฒนา โดยเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง และควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงและพัฒนา โดยสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน และควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ
5. ด้านนันทนาการ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงและพัฒนา โดยการกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ ให้มีราคาถูกหรือเท่ากับราคาสินค้าตามท้องตลาดภายนอก และควรให้ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อการบริการด้านน้ำสะอาดเพื่อบริโภคของเรือนจำจังหวัดสงขลา
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ต้องขังที่มีต่อการสร้างห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำจังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- ติน ปรัชญพทุทธิ. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 7. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2533.
- ธีรเดช นรัตถรักษา. ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ จำกัด, 2551.
- บุญเรียง จรศิลป์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : หจก.พี.เอ็น.การพิมพ์, 2543.
- พิสณ พงศ์ศรี. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เทียมฟ้าการพิมพ์, 2549.
- มัลลิกา ต้นสอน. พฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2544.
- ราชทัณฑ์, กรม. ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2540.
- _____. คู่มือเจ้าพนักงานเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2539.
- _____. พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2539. กรุงเทพมหานคร : กรมราชทัณฑ์, 2539.
- _____. มาตรฐานเรือนจำ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2548.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นจัดพิมพ์, 2538.
- ส่งศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- โสภณ ชิตธรรมพุกษ์. รวบรวมกฎหมายในหน้าที่กรมราชทัณฑ์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์ จำกัด, 2549.
- อรุณ รักธรรม. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 1. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2533.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ และงานวิจัย

- ชาญณรงค์ สุขการณณ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีเกี่ยวกับเพศของผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา”. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549.
- นริศรา บุญซิด. “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2551.
- ประสิทธิ์ บัวเต้า. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าวกะเทียม จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- ประสิทธิ์ อารินทร์. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการการเชื่อมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2548.
- วิเชียร ค้างพริ้ม. “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลหัวไทร”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- สมนึก กงสาลี. “การกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม เรือนจำกลางปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2548.
- สุจิตรา แก้วไกร. “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำกลางยะลา”. สารนิพนธ์มหาบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2547.
- โสภิญาดา อุ่นตา. “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร”. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

3) บทความในวารสาร

ศูนย์ประสานงานราชทัณฑ์โสสะฮาด. จุลสารราชทัณฑ์. ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 มิถุนายน-กรกฎาคม 2548 :

8.

2. ภาษาอังกฤษ

1) General Books

Aday. L.A., & Andersen R. **Development of Induce of Access to Medical Care.** Michigan Ann Arbor : Health Administration Press. 1975.

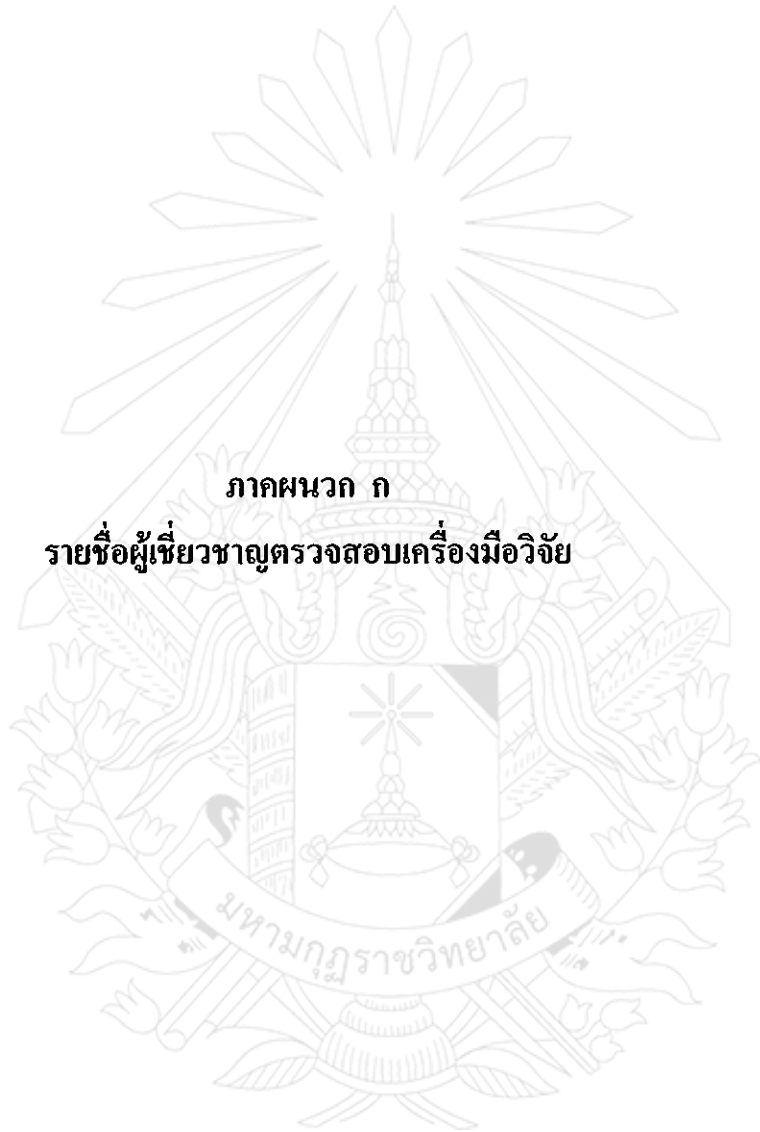
Barsky. Jonathan D.. **World-Class Customer Satisfaction.** New York : The Book Press Inc, 1985.

Mullins. Laurie J.. **Management and Organizational Behavior.** London : Pitman Company, 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๒.๕.๒) / ๖๐๗๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
วัดมัทธมนิศาวาสวิหาร ถ.โทรบุรี ต.บ่อยาง
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ๙๐๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายฉัตรชัย เสรินนัทชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างสารนิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสำราญ ยี่ซ้าย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม-นอนอุน : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยมี คร.กัมพลกมล นุททองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูธรรมจักรเจดีย์ภิบาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย เรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นายฉัตรชัย เสรินนัทชัย เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในทางด้านดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาขาตรวจสอบโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาดังกล่าวด้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพนธ์สมาจาร(คร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ศูนย์การศึกษาสงขลา

โทร. ๐-๗๕๓๒-๔๕๔๓ โทรสาร ๐-๗๕๓๒-๔๕๔๔ คอ ๑๐๘

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๒.๕.๒) / ๖๐๗๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
วัดมัทธนิมาวาสวรวิหาร ถ. ไทรบุรี ค.บ่อยาง
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ๙๐๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร คุณสุระพรรณ จุลสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างสารนิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายสำราญ ยี่ซำย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม-นอนอุน : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยมี ดร.กัณฐกณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูธรรมจักรเจดियाภินาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย เรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า คุณสุระพรรณ จุลสุวรรณ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในทางด้านดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาตรวจสอบโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาดังกล่าวด้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพนธ์สมาจาร(คร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ศูนย์การศึกษาสงขลา

โทร. ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๓ โทรสาร ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๔ ต่อ ๑๐๘

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๒.๕.๒) / ๖๐๗๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
วัดมณีมาวาสวรวิหาร ถ.โทรบุรี ต.บ่อยาง
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ๙๐๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายบุญส่ง ทองเอียด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างสารนิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายสำราญ ชีซ้าย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม-นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยมี ดร.กัณเฑาะพ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูธรรมจักรเจดียงภินาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นายบุญส่ง ทองเอียด เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในทางด้านดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา ตรวจสอบโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าวด้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูนิพัทธ์สมาจาร(คร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ศูนย์การศึกษาสงขลา

โทร. ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๓ โทรสาร ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๔ ต่อ ๑๐๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๒.๕.๒) / ๐๗๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสงขลา
วัดมิ่งมิมาวาสวรวิหาร ถ.โทรบุรี ต.บ่อทราย
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ๙๐๐๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำสารนิพนธ์

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย - แบบสอบถาม

จำนวน ๒๕๑ ชุด

ด้วย นายสำราญ ชีชัย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
รัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๓ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์
การศึกษาสงขลา กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่
มีต่อโครงการกนอิม-นอนคูน : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยมี ดร.ก้องเกียรติ หนูทอง
แก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาลเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งโครงร่าง
สารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย เรียบร้อยแล้ว ทาง
มหาวิทยาลัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลในการทำสารนิพนธ์

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาดังกล่าว และ
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

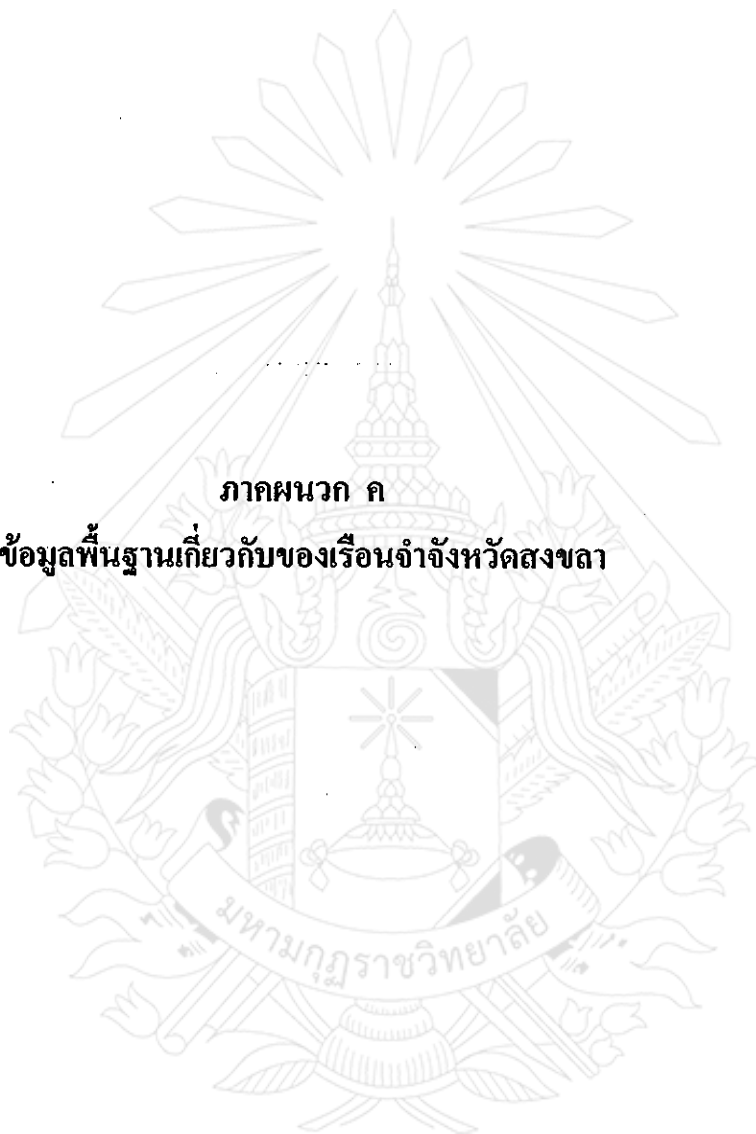
(พระครูนิพัทธ์สมาจาร(ดร.))

หัวหน้าศูนย์การศึกษาสงขลา

ศูนย์การศึกษาสงขลา วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

โทร. ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๓ โทรสาร ๐-๗๔๓๒-๔๕๔๔ ต่อ ๑๐๘

ภาคผนวก ก
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับของเรือนจำจังหวัดสงขลา

เรือนจำจังหวัดสงขลา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในพื้นที่ของเรือนจำจังหวัดสงขลา และกลุ่มประชากรเพื่อการวิจัย คือผู้ต้องขังชายที่ถูกคุมขังในเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจในองค์ประกอบของหน่วยงานที่เป็นพื้นที่ทำการศึกษากิจ จึงขอเสนอข้อมูลทั่วไปของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของเรือนจำจังหวัดสงขลา กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

เรือนจำจังหวัดสงขลา เดิมชื่อ เรือนจำพิเศษสงขลา เป็นราชการบริหารส่วนกลาง การบริหารขึ้นกับเรือนจำกลางสงขลา ต่อมาเมื่อคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 421/2525 ลงวันที่ 1 กันยายน 2525 ให้กรมราชทัณฑ์แบ่งส่วนราชการใหม่ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น เรือนจำจังหวัดสงขลา มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ขึ้นกับจังหวัดสงขลา เดิมมีที่ตั้งอยู่เลขที่ 164 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 22 ไร่ 1 งาน พื้นที่ภายในเรือนจำมี 8 ไร่ แต่เนื่องจากผู้ต้องขังในความควบคุมของเรือนจำ มีจำนวนมากทำให้เรือนจำประสบปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ และประกอบกับในสมัยนั้น ทณฑสถานหญิงสงขลา มีผู้ต้องขังอยู่ในความควบคุมจำนวนน้อย แต่กลับมีพื้นที่มากกว่า กรมราชทัณฑ์จึง สั่งการให้เรือนจำจังหวัดสงขลา สับเปลี่ยนสถานที่กับทณฑสถานหญิงสงขลา เพื่อ ความเหมาะสมในการควบคุมแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2537 จึงได้ย้าย ที่ตั้งมาอยู่เลขที่ 172 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จนถึงปัจจุบัน มีพื้นที่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 45 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ภายในเรือนจำ 25 ไร่ และพื้นที่ภายนอกเรือนจำ 20 ไร่ (แผนปฏิบัติการราชการเรือนจำฯ พ.ศ.2551-2554)

2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

เรือนจำจังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นตามเขตอำนาจของศาลจังหวัดสงขลา และศาลแขวงสงขลา มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังชายที่อยู่ระหว่าง การฝากขังระหว่างสอบสวน การพิจารณาคดีระหว่างไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์ฎีกา และ นักโทษเด็ดขาดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี โดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. ดำเนินการด้านทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง
2. จัดการศึกษาอบรมพัฒนาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขภาพเรือนจำ
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์

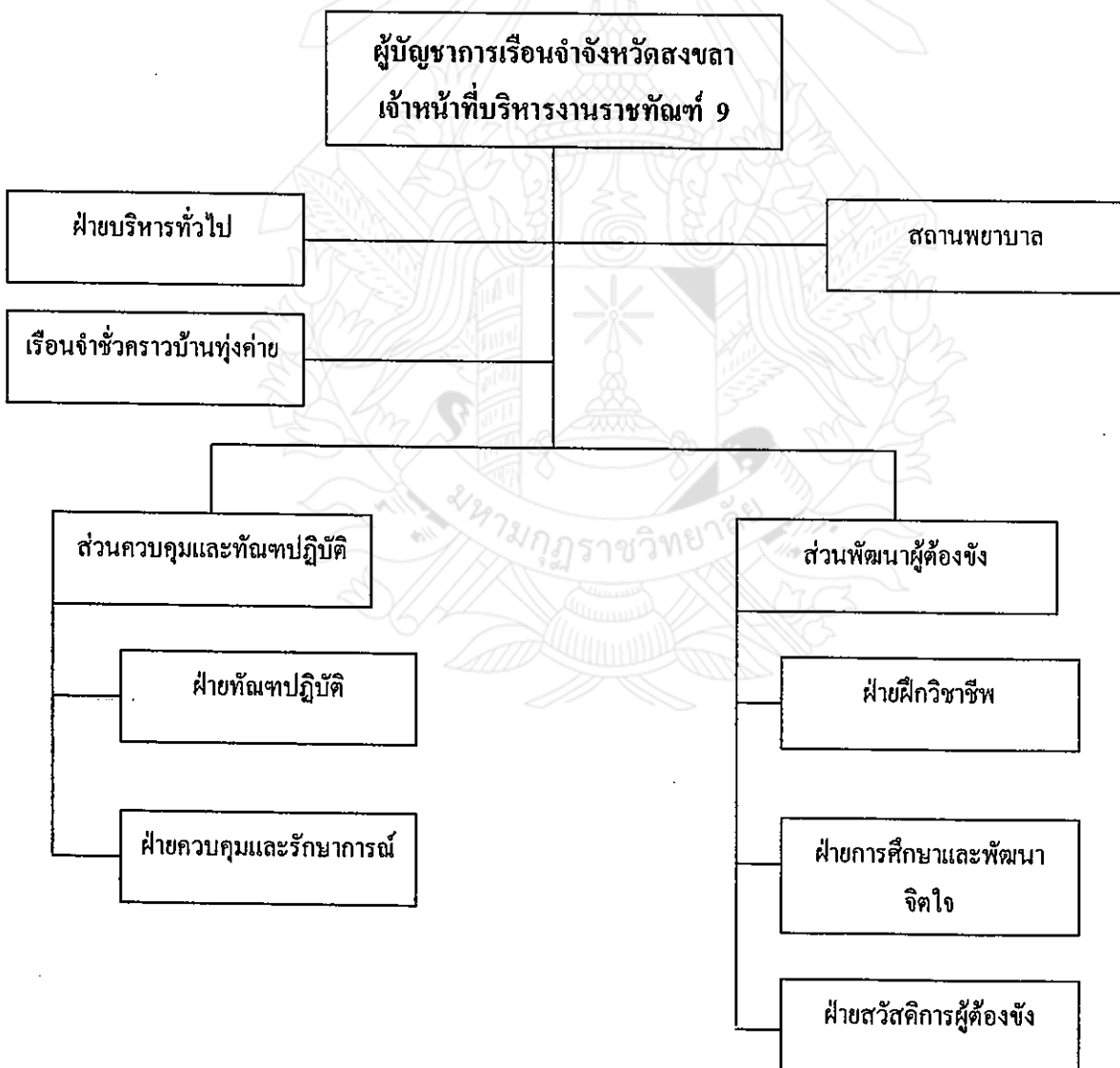
5. ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล หรือ คำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายราชทัณฑ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

6. กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักราชาวิทยาลัย และ หลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ

7. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย

8. ปฏิบัติการอื่นใด ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเรือนจำ หรือ ที่กรมราชทัณฑ์มอบหมาย

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารเรือนจำจังหวัดสงขลา

3. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ ยุทธศาสตร์ของเรือนจำจังหวัดสงขลา

วิสัยทัศน์ (Vision) ตามแผนปฏิบัติราชการ เรือนจำจังหวัดสงขลา พ.ศ.2551-2554

“เรือนจำจังหวัดสงขลา เป็นเรือนจำชั้นนำใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการควบคุม
แก้ไข และ พัฒนาพฤตินิสัย ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อคืนคนดีสู่สังคม”

พันธกิจ

1. ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมืออาชีพ
2. ฟื้นฟูและแก้ไขพฤตินิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

คติพจน์

ควบคุมด้วยใจ แก้ไขด้วยเมตตา พัฒนาสู่สากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างประสิทธิภาพการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
กลยุทธ์หลัก

- สภาพเรือนจำได้รับการพัฒนาปรับปรุง
- ควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี
- เรือนจำปลอดยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนคนดีสู่สังคม ลดภาระภาครัฐ
กลยุทธ์หลัก

- ผู้ต้องขังได้รับการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย
- ผู้ต้องขังได้รับการศึกษา
- ผู้ต้องขังได้รับการดูแลสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- ผู้ต้องขังมีความพร้อมในการดำรงชีพในสังคมหลังพ้นโทษ
- ผู้ต้องขังติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟู

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพระบบงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

- พัฒนาระบบสื่อสารและสารสนเทศ
- นำนวัตกรรมมาใช้มากขึ้น
- พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

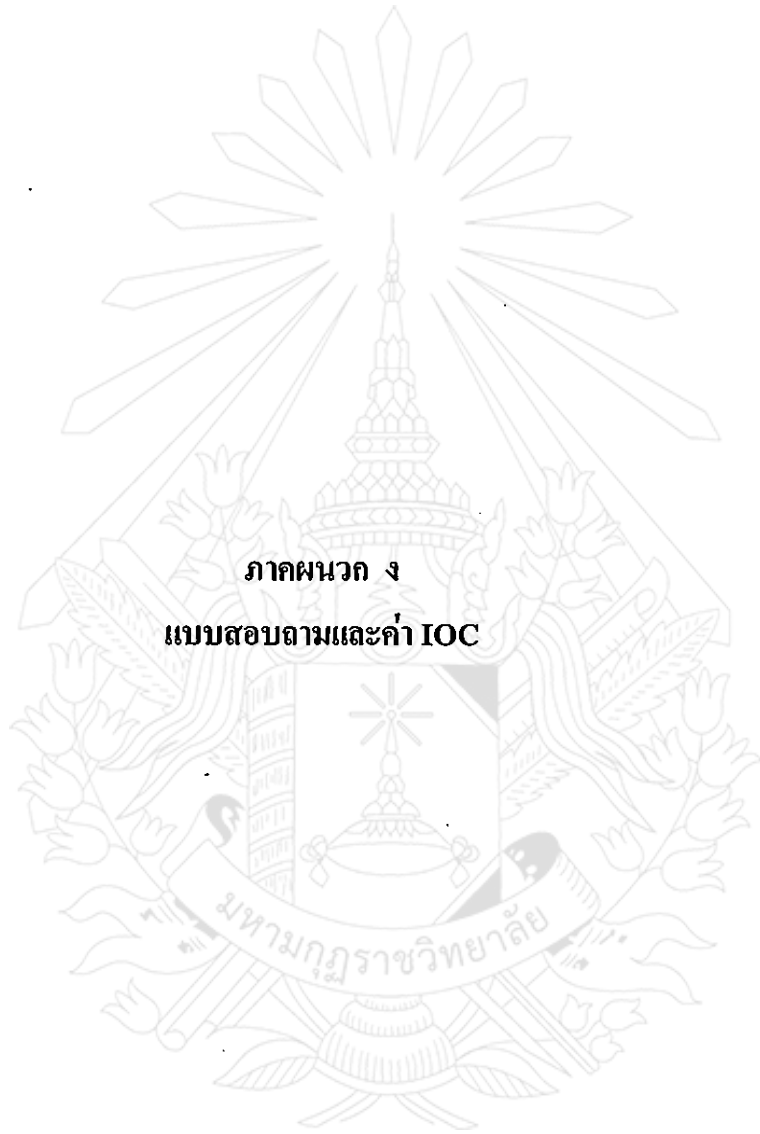
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ความเป็นมืออาชีพในงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

- เจ้าหน้าที่ได้รับสวัสดิการดีขึ้น

- พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้เป็นมืออาชีพ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

- ราชทัณฑ์ใสสะอาด
- ภาพลักษณ์ของเรือนจำดีขึ้น
- การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ง
แบบสอบตามแต่ละคำ IOC

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น

ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ

- ด้านสุขภาพ
- ด้านที่นอน
- ด้านการรักษาพยาบาล
- ด้านการฝึกวิชาชีพ
- ด้านนันทนาการ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด หรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

3. ผู้วิจัยชี้แจงว่าในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด คำตอบของท่านจะเป็นความลับ และนำผลไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อย่างแน่นอน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายสำราญ ชัยชัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ถ้าชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความจริง

หรือ ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด หรือเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

สำหรับผู้วิจัย

1. อายุ 1. ตั้งแต่ 18 ปี - 25 ปี 2. ตั้งแต่ 26 ปี - 35 ปี

3. ตั้งแต่ 36 ปี - 45 ปี 4. ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

1. ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษาตอนต้น

3. มัธยมศึกษาตอนปลาย

4. อนุปริญญา หรือ ปวส.

5. ปริญญาตรีขึ้นไป

3. ท่านถูกตั้งข้อหาความผิดเกี่ยวกับ....

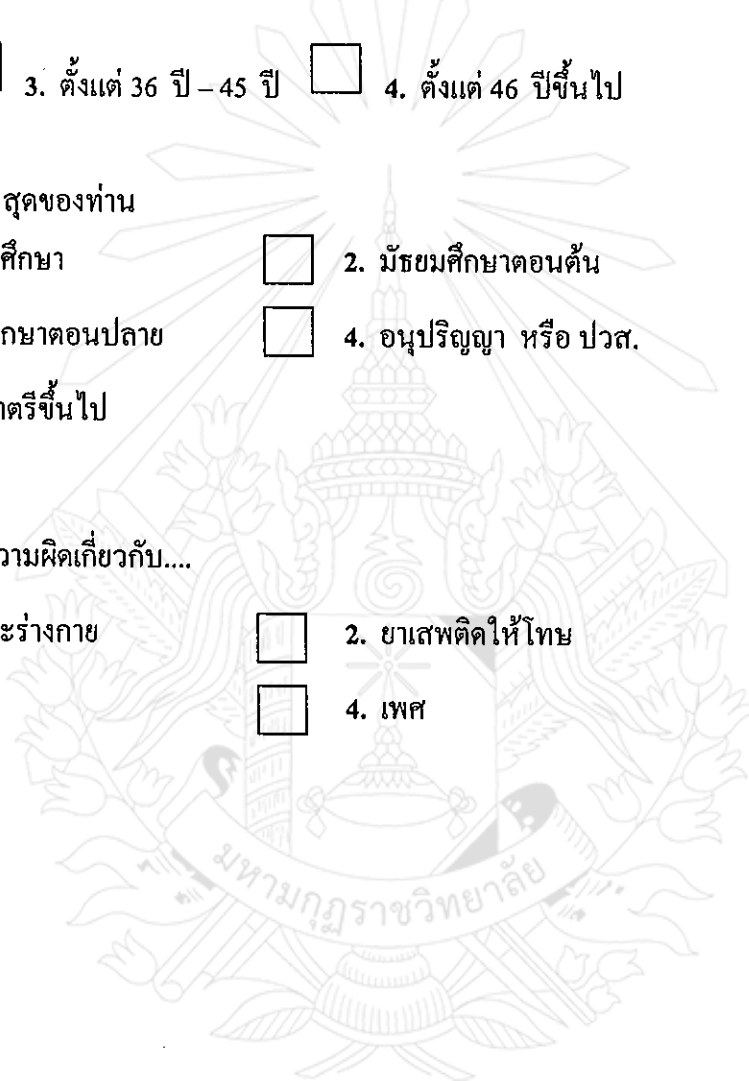
1. ชีวิตและร่างกาย

2. ยาเสพติดให้โทษ

3. ททรัพย์

4. เพศ

5. อื่น ๆ

ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น
คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของความพึงพอใจ

ลำดับ ที่	ข้อความ ความพึงพอใจของผู้ต้องขัง	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5.	4.	3.	2.	1.	
1.	1. ด้านสุนทรกรรม อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย						☐
2.	อาหารที่เรือนจำจัดให้มีรสชาติดี						☐
3.	อาหารที่เรือนจำจัดให้มีปริมาณเพียงพอ กับความต้องการของแต่ละบุคคล						☐
4.	ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมี ความเหมาะสมดี						☐
5.	ผู้ต้องขังทุกคนได้รับปริมาณอาหารที่ เท่าเทียมกัน						☐
6.	อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความ หลากหลายในชนิดของอาหาร						☐
7.	อาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ ครบตามหลัก 5 หมู่						☐
8.	มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ						☐
9.	สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหาร สะอาดถูกสุขลักษณะ						☐
10.	สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเท ได้ดี						☐
11.	2. ด้านที่นอน ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสม กับจำนวนผู้ต้องขัง						☐

ลำดับ ที่	ข้อความ ความพึงพอใจของผู้ต้องขัง	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5.	4.	3.	2.	1.	
12.	ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ						☐
13.	ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี						☐
14.	ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง						☐
15.	กิจกรรมบันเทิงเพื่อความผ่อนคลายมีอย่างเพียงพอจนถึงเวลานอน						☐
16.	3. ด้านรักษาพยาบาล เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์						☐
17.	เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที						☐
18.	เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด						☐
19.	เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี						☐
20.	เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค						☐
21.	การให้บริการทางการแพทย์พยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ						☐
22.	4. ด้านการฝึกวิชาชีพ การจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี						☐
23.	การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดีเพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้						☐

ลำดับ ที่	ข้อความ ความพึงพอใจของผู้ต้องขัง	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5.	4.	3.	2.	1.	
24.	อาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี						☐
25.	ผู้คุม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี						☐
26.	เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่						☐
27.	การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี						☐
28.	5. ด้านนันทนาการ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม						☐
29.	มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ						☐
30.	มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ						☐
31.	ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม						☐
32.	ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก						☐

ตอนที่ 3 : ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการ กินอิม – นอนอุ่น อย่างไรบ้าง

ปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. ด้านสุนทรกรรม.....	1. ด้านสุนทรกรรม..... ....
2. ด้านที่นอน.....	2. ด้านที่นอน..... ....
3. ด้านการรักษาพยาบาล.....	3. ด้านการรักษาพยาบาล..... ....
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ.....	4. ด้านการฝึกวิชาชีพ..... ....
5. ด้านการนันทนาการ.....	5. ด้านการนันทนาการ..... ....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถาม

แบบประเมินความคิดเห็น

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนาสตวรรษที่ ๒๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมของแบบประเมินฉบับนี้

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าแบบสอบถามนี้ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดและโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

- + 1 หมายถึง มีความเหมาะสม
 0 หมายถึง ปานกลาง
 - 1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอิ่ม – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
1. ด้านสุภาพ				
1. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความสะอาดถูกสุขอนามัย	+1	+1	+1	1.00
2. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีรสชาติดี	+1	+1	+1	1.00
3. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	1.00
4. ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้จัดเลี้ยงมีความเหมาะสมดี	+1	+1	+1	1.00
5. ผู้ต้องขังทุกคน ได้รับปริมาณอาหารที่เท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	1.00
6. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีความหลากหลายในชนิดของอาหาร	+1	+1	+1	1.00
7. อาหารที่เรือนจำจัดให้มีประโยชน์ครบตามหลัก 5 หมู่	+1	+1	+1	1.00
8. มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00
9. สถานที่จัดเลี้ยงและปรุงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	1.00
10. อากาศถ่ายเทได้ดี	+1	+1	+1	1.00

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกักขัง – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
2. ด้านที่นอน				
11. ขนาดของห้องนอนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	1.00
12. ห้องนอนมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	1.00
13. ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	+1	+1	+1	1.00
14. ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	1.00
15. กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีอย่างเพียงพอก่อนถึงเวลานอน	+1	+1	+1	1.00
3. ด้านรักษาพยาบาล				
16. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักการแพทย์	+1	+1	+1	1.00
17. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างทันที	+1	+1	+1	1.00
18. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	1.00
19. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.00
20. เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาด้วยยาที่เหมาะสมกับโรค	+1	+1	+1	1.00
21. การให้บริการทางการแพทย์พยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ	+1	+1	+1	1.00
4. ด้านการฝึกวิชาชีพ				
22. การจัดการฝึกวิชาชีพในเรือนจำมีความเหมาะสมดี	+1	+1	+1	1.00
23. การฝึกวิชาชีพในเรือนจำเป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00
24. อาคารฝึกวิชาชีพมาตรฐาน มีความเหมาะสมดี	+1	+1	+1	1.00
25. ผู้คุม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.00
26. เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	1.00
27. การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี	+1	+1	+1	1.00

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการกินอ้อม – นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
5. ด้านนันทนาการ				
28. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายในเรือนจำมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
29. กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00
30. กิจกรรมนันทนาการด้านบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อื่น ๆ มีอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00
31. ร้านค้าสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
32. ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านค้าสงเคราะห์ มีหลากหลายพอ และขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก	+1	+1	+1	1.00
รวม	+1	+1	+1	1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	: สำราญ ปี่ซ้าย
วัน เดือน ปีเกิด	: วันที่ 26 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2506
สถานที่ที่อยู่ปัจจุบัน	: 82/8 หมู่ที่ 5 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
การศึกษา	: ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ.2537	
หน้าที่การงาน	
พ.ศ. 2530 - 3539	: เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ 1 - 4 เรือนจำจังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2540 - 3541	: เจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ 5 เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ
พ.ศ. 2542 - 3547	: เจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ 5 เรือนจำจังหวัดนราธิวาส
พ.ศ. 2548 - ปัจจุบัน	: นักทัศนวิทยา ชำนาญการ

